

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/21-01/80

URBROJ: 65-21-02

Zagreb, 2. rujna 2021.

Hs**NP*022-03/21-01/80*65-21-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvjješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2020.*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 9. stavka 3. Zakona o izvršavanju kazne zatvora ("Narodne novine", broj 14/21) dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 2. rujna 2021. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/21-07/322

URBROJ: 50301-21/06-21-2

Zagreb, 2. rujna 2021.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2020.

Na temelju članka 9. stavka 3. Zakona o izvršavanju kazne zatvora („Narodne novine“, broj 14/21.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2020.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

**IZVJEŠĆE O STANJU I RADU KAZNIONICA, ZATVORA I
ODGOJNIH ZAVODA ZA 2020.**

SADRŽAJ

UVODNI DIO	3
Potres i pandemija Covid-19	4
Ustrojstvo Uprave za zatvorski sustav i probaciju	5
Središnji ured za zatvorski sustav	7
Kaznionice.....	7
Zatvori	7
Odgojni zavodi	8
Centar za dijagnostiku u Zagrebu.....	8
Centar za izobrazbu.....	8
Standardi izvršavanja kazne zatvora i odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod	8
Smještaj zatvorenika i maloljetnika.....	9
Prehrana zatvorenika i maloljetnika	11
1. OSOBE KOJIMA JE ODUZETA SLOBODA	12
1.1. Zatvorenici	12
1.1.1. Zatvorenici na izvršavanju kazne zatvora	12
1.1.2. Zatvorenici s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog psihijatrijskog liječenja po članku 68. Kaznenog zakona.....	15
1.1.3. Zatvorenici strani državljanima.....	16
1.2. Maloljetnici	16
1.2.1. Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod.....	16
1.2.2. Kazna maloljetničkog zatvora	17
1.3. Zatvorenici starije životne dobi.....	18
1.4. Zatvorenici s invaliditetom.....	18
1.5. Zatvorenici ovisnici.....	19
1.5.1. Ovisnici o drogama	19
1.5.2. Ovisnici o alkoholu	20
1.6. Zdravstvena zaštita zatvorenika i maloljetnika	21
1.6.1. Prevencija i liječenje virusnih hepatitisa	22
1.7. Tretman zatvorenika.....	22
1.7.1. Opći programi.....	23
1.7.1.1. Izobrazba zatvorenika i maloljetnika.....	23
1.7.1.2. Organizacija slobodnog vremena.....	23
1.7.1.3. Dušobrižništvo i vjeroispovijedanje.....	24
1.7.1.4. Podrška očuvanju obiteljske povezanosti zatvorenika i maloljetnika	24
1.7.1.5. Zatvorenici roditelji maloljetne djece i posjeti maloljetne djece roditeljima u 2020. godini	25
1.7.1.6. Priprema za otpust i pomoć nakon otpusta.....	27
1.7.2. Posebni programi tretmana i edukativno-razvojni programi	27
1.8. Suradnja s organizacijama civilnog društva u osmišljavanju i provođenju aktivnosti za zatvorenike	28
1.9. Premještaj zatvorenika	30
1.10. Uvjetni otpust zatvorenika.....	30
1.11. Pogodnosti zatvorenika	31
1.12. Video posjeti.....	32
1.13. Zatvorenici na izvršavanju istražnog zatvora	32
1.13.1. Neubrojivi počinitelji kaznenih djela na izvršavanju mjere istražnog zatvora na temelju članka 551. Zakona o kaznenom postupku.....	35
1.13.2. Maloljetnici u istražnom zatvoru.....	36
1.14. Kažnjenici.....	36
1.15. Transferi (premještaji) zatvorenika radi daljnjeg izdržavanja kazne zatvora	37
1.16. Prava zatvorenika i njihova zaštita	37
1.14. Zahtjevi zatvorenika za sudsku zaštitu prava sucu izvršenja	38
2. ČIMBENICI SIGURNOSNIH RIZIKA – POKAZATELJI STANJA I RADA.....	38
2.1. Uvod – ocjena stanja sigurnosti.....	38
2.2. Primjena sredstava prisile.....	40

2.3.	Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti	42
2.4.	Testiranje zatvorenika na prisutnost alkohola u organizmu te na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu	43
2.5.	Samoubojstva i smrti zatvorenika	45
2.6.	Pokušaj bijega i bjegovi	46
2.7.	Ostali čimbenici sigurnosnih rizika	48
2.8.	Stegovni prijestupi.....	53
2.9.	Zaključak ocjena stanja sigurnosti.....	54
3.	ZAPOSLENICI KAZNIONICA, ZATVORA, ODGOJNIH ZAVODA I CENTARA UPRAVE ZA ZATVORSKI SUSTAV I PROBACIJU	54
3.1.	Popunjenost sistematiziranih radnih mjesta	54
3.2.	Privremena nesposobnost za rad zaposlenika.....	55
3.3.	Izobrazba službenika	55
3.4.	Psihosocijalna pomoć zaposlenicima zatvorskog sustava i probacije	56
3.5.	Suradnja sa sindikatima.....	56
3.6.	Žalbe Odboru za državnu službu.....	57
3.7.	Prestanak državne službe.....	57
4.	REZULTATI POSLOVANJA KAZNENIH TIJELA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2020. GODINE (KONSOLIDARNO FINANCIJSKO IZVJEŠĆE).....	58
4.1.	Temeljno financijsko izvješće	58
4.1.1.	Struktura poslovanja.....	58
4.1.2.	Struktura prihoda i primitaka.....	58
4.1.3.	Struktura rashoda poslovanja	59
4.2.	Izvješće o utrošenim sredstvima u kaznenim tijelima	60
4.3.	Izvješće o uređenju i opremanju kaznenih tijela za 2020. godinu.....	63
4.4.	Rad zatvorenika.....	64
5.	NADZOR NAD POSTUPANJEM SA ZATVORENICIMA I MALOLJETNICIMA.....	67
5.1.	Nadzor Središnjeg ureda za zatvorski sustav Uprave za zatvorski sustav i probaciju	67
5.2.	COVID U ZATVORSKOM SUSTAVU TIJEKOM 2020. GODINE	68
	POPIS SLIKA:	71
	POPIS TABELA:	72

UVODNI DIO

Tijekom 2020. godine bio je na snazi Zakon o izvršavanju kazne zatvora („Narodne novine“, br. 128/99., 55/00., 59/00. – ispravak, 129/00., 59/01., 67/01. – ispravak, 11/02. – ispravak, 190/03. – pročišćeni tekst, 76/07., 27/08., 83/09., 18/11., 48/11. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 125/11. – Kazneni zakon, 56/13., 150/13. i 98/19.). Člankom 6. stavcima 4. i 5. navedenog Zakona bilo je propisano da o stanju i radu kaznionica i zatvora ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa jedanput godišnje izvješćuje Vladu Republike Hrvatske i javnost, a Vlada Republike Hrvatske izvješćuje jedanput godišnje Hrvatski sabor.

Tijekom 2020. godine provodila se zakonodavna procedura te je početkom 2021. godine donesen novi Zakon o izvršavanju kazne zatvora („Narodne novine“, br. 14/21.) koji u članku 9. stavku 3. propisuje da o radu zatvorskog sustava Vlada Republike Hrvatske izvješćuje Hrvatski sabor jedanput godišnje.

Zakon o izvršavanju kazne zatvora je temeljni propis kojim se u Republici Hrvatskoj uređuje izvršavanje kazne zatvora, čiji poslovi su od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Uz navedeni Zakon i Ustav Republike Hrvatske prava osoba koje izvršavaju kaznu zatvora (zatvorenici), te drugih kategorija osoba koje se nalaze u zatvorskom sustavu (maloljetnici, kažnjenici, osobe koje izvršavaju istražni zatvor) propisana su drugim nacionalnim zakonima i međunarodnim ugovorima i drugim međunarodnim pravnim izvorima.

Izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2020. sadrži osnovni ustrojstveni prikaz i funkcioniranje upravne organizacije ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa nadležne za zatvorski sustav (Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa i uprave u dijelu koja se odnosi na zatvorski sustav) i osnovne pokazatelje o brojnom stanju i strukturi zatvorenika, vrsti i opisu poslova vezanih uz postupanje sa zatvorenicima, broju i strukturi zaposlenika zatvorskog sustava, i financijskom poslovanju zatvorskog sustava Uprave za zatvorski sustav i probaciju.

Tijekom 2020. godine u ustrojstvenim jedinicama Uprave za zatvorski sustav i probaciju boravilo je **11607 zatvorenika** koji su izdržavali:

- kaznu zatvora koju izdržavaju punoljetne osobe kojima je izrečena kazna zatvora u kaznenom postupku (4291)
- kaznu zatvora koju izvršavaju punoljetne osobe kojima je izrečena kazna zatvora u prekršajnom (415) ili drugom sudskom postupku i kazna zatvora kojom je zamijenjena izrečena novčana kazna (120), te prekršajno zadržavanje (1554),
- kaznu maloljetničkog zatvora (20),
- odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod izrečena maloljetnim počiniteljima kaznenih djela (97)
- mjere istražnog zatvora (5110).

Potres i pandemija Covid-19

Zbog potresa i aktualne pandemije Covida-19, 2020. godina bila je izrazito izazovna. Prvi puta u povijesti zatvorskog sustava izvršena je evakuacija zatvorenika iz zgrade Zatvora u Sisku i jedne zgrade u Kaznionici u Glini. Zatvor u Sisku oštećen je u tolikoj mjeri da nije upotrebljiv i pogodan za boravak osoba lišenih slobode, stoga su svi evakuirani i premješteni u druga kaznena tijela. U Kaznionici u Glini više se ne može koristiti oštećena zgrada u kojoj je bilo smješteno oko 100 zatvorenika. Ukupno je zbog neupotrebljivosti zgrada u Zatvora u Sisku i Kaznionici u Glini u druga kaznena tijela premješteno 140 zatvorenika.

VIZIJA Uprave za zatvorski sustav i probaciju

Koordinirani sustav usklađen s europskim standardima u kojem se suradnjom na svim razinama službenika i namještenika zaposlenih u zatvorskome sustavu potiče zatvorenika/maloljetnika da se kroz aktivno i odgovorno korištenje vremena provedenog na izvršavanju kazne zatvora/odgojne mjere pripremi za život na slobodi u skladu sa zakonom i društvenim pravilima.

Prema Zakonu o izvršavanju kazne zatvora glavna svrha izvršavanja kazne zatvora jest, uz čovječno postupanje i poštovanje dostojanstva osobe koja se nalazi na izdržavanju kazne zatvora, njegovo osposobljavanje za život na slobodi u skladu sa zakonom i društvenim pravilima, a ona je u cijelosti sadržana u misiji i viziji zatvorskog sustava Uprave za zatvorski sustav i probaciju.

MISIJA Uprave za zatvorski sustav i probaciju

Osigurati uvjete za ostvarivanje glavne svrhe izvršavanja kazne zatvora i/ili izvršavanja odgojne mjere uz čovječno postupanje i poštovanje dostojanstva osobe koja se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod, kroz jasno postavljene ciljeve, sigurno radno okruženje, motivirano osoblje i suradnju s lokalnom zajednicom i organizacijama civilnog društva.

Ustrojstvo Uprave za zatvorski sustav i probaciju

Tijekom 2020. godine u Republici Hrvatskoj su se donošenjem novog Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, br. 85/20.) dogodile određene organizacijske i ustrojstvene promjene u sustavu državne uprave koje su obuhvatile i Ministarstvo pravosuđa na način da je s danom 22. srpnja 2020. godine prestalo s radom Ministarstvo pravosuđa i Ministarstvo uprave, a poslove iz njihova djelokruga je preuzelo novo ustrojeno Ministarstvo pravosuđa i uprave. Slijedom navedenih promjena, nužno je donesena Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa i uprave („Narodne novine“, br. 97/20.) koja je stupila na snagu 8. rujna 2020. godine, te je temeljem iste donesen Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa i uprave od 8. listopada 2020. godine. Pravilnikom su poslovi vezani za službenička pitanja prešli u nadležnost nove Uprave za službenički sustav.

Do stupanja na snagu ove nove Uredbe vrijedila je Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa („Narodne novine“, br. 98/17. i 79/19.), te Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa od 10. studenoga 2017. godine, s ispravkom od 15. studenoga 2017. godine, te izmjenama i dopunama od 12. lipnja 2018. godine i 20. rujna 2019. godine.

Navedenim Uredbama ustrojena je organizacijska struktura upravne organizacije ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa (Ministarstva pravosuđa do 22. srpnja 2020. godine, a od 23. srpnja 2020. godine Ministarstva pravosuđa i uprave) nadležne za zatvorski sustav i probaciju - Uprava za zatvorski sustav i probaciju - koja obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na zatvorski sustav te poslove probacije.

Ovo Izvješće odnosi se isključivo na zatvorski sustav Uprave za zatvorski sustav i probaciju, dok se za probacijske poslove donosi posebno izvješće sukladno Zakonu o probaciji („Narodne novine“, br. 99/18.).

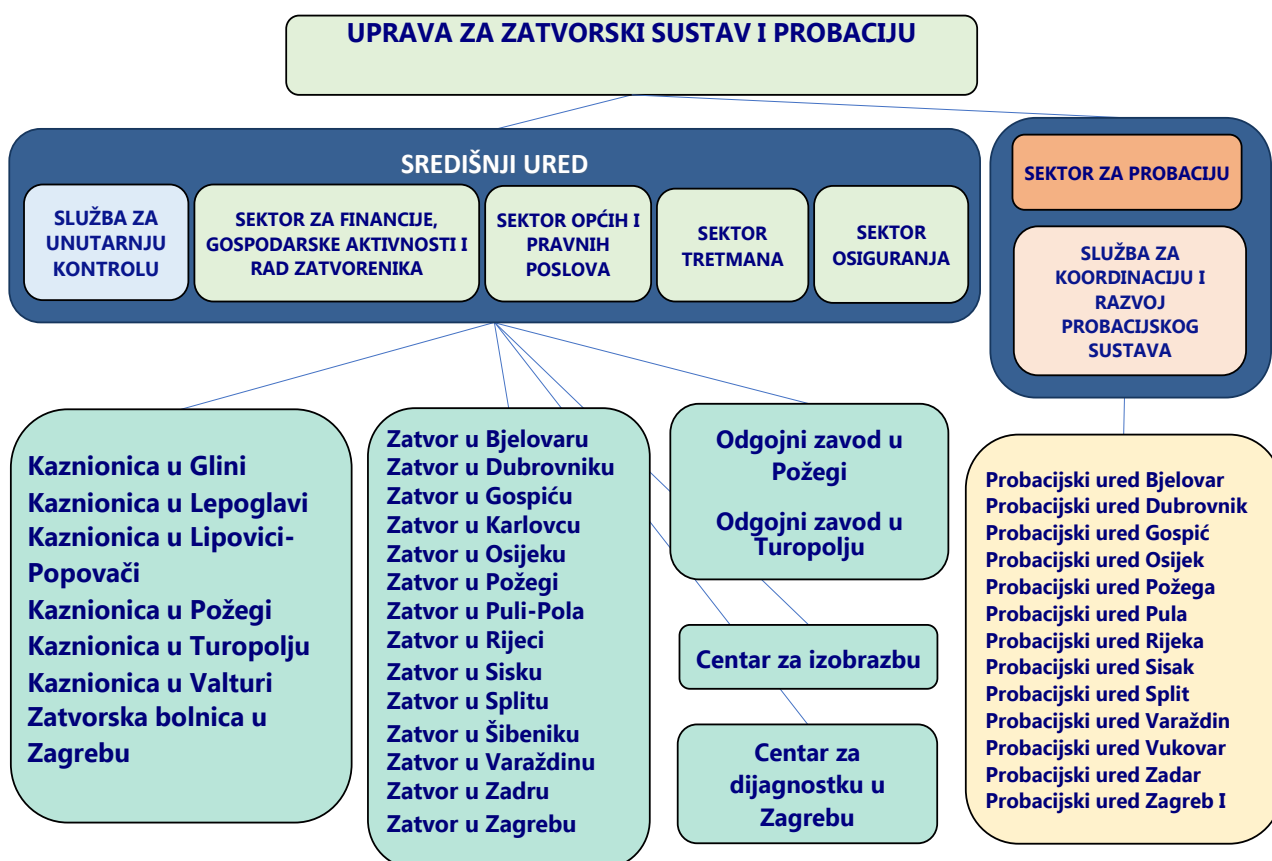
Organizacijska struktura zatvorskog sustava Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa i uprave sastoji se od:

- Središnjeg ureda za zatvorski sustav
- sedam kaznionica, među koje pripada i Zatvorska bolnica u Zagrebu
- 14 zatvora
- dva odgojna zavoda
- Centra za dijagnostiku u Zagrebu i
- Centra za izobrazbu.

U ovom Izvješću zbirni naziv „kaznena tijela“ označavat će kaznionice, zatvore, Centar za dijagnostiku u Zagrebu i u širem smislu odgojne zavode Uprave za zatvorski sustav i probaciju, ukoliko u Izvješću neće izričito biti drukčije navedeno.

Slika 1. Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav i probaciju

Središnji ured za zatvorski sustav

Središnji ured za zatvorski sustav Uprave za zatvorski sustav i probaciju ustrojen je u sjedištu Ministarstva pravosuđa i uprave, čini njegov sastavni dio, a sastoji od se unutarnjih ustrojstvenih jedinica organiziranih po uzoru na specifičnosti poslova kaznionica i zatvora.

Upravni i stručni poslovi Središnjeg ureda jesu: osiguravanje uvjeta potrebnih za izvršavanje kazne zatvora, kazne maloljetničkog zatvora, istražnog zatvora te odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod, donošenje odluke o kaznionici ili zatvoru u kojem će zatvorenik nakon obavljene dijagnostičke obrade nastaviti izdržavati kaznu, donošenje odluke o upućivanju zatvorenika u ustanovu javnog zdravstva, premještaji zatvorenika tijekom izdržavanja kazne u drugu kaznionicu ili zatvor, sudjelovanje u provođenju postupaka izručenja i premještaja (transfera) zatvorenika iz Republike Hrvatske u drugu državu ili iz druge države u Republiku Hrvatsku, postupanje po predstavkama i pritužbama zatvorenika, maloljetnika kao i predstavkama i žalbama zaposlenika (državnih službenika i namještenika) kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara, postupanje po podnescima tijela državne vlasti, sudaca izvršenja te neovisnih tijela i međunarodnih organizacija ovlaštenih za nadzor i zaštitu ljudskih prava zatvorenika, nadziranje zakonitost rada i postupanja sa zatvorenicima i maloljetnicima te ujednačavanje rada i postupanja kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara, planiranje zapošljavanja i popunjavanja radnih mjesta u kaznionicama, zatvorima, odgojnim zavodima i centrima (zatvorskom sustavu), organiziranje prijama službenika pravosudne policije i postavljanja u zvanja pravosudne policije, utvrđivanje potreba za dodatnom izobrazbom službenika zatvorskog sustava, planiranje financiranja kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara, planiranje nabave opreme i investicija za kaznionice, zatvore, odgojne zavode i centre (zatvorski sustav), prikupljanje, obrađivanje i objedinjavanje izvješća i dokumentacije kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara, organiziranje međunarodne suradnje u okviru svoje nadležnosti, izrađivanje nacрта propisa iz djelokruga zatvorskog sustava Uprave za zatvorski sustav i probaciju.

Kaznionice

Kaznionice su ustrojene kao posebne ustrojstvene jedinice Uprave za zatvorski sustav i probaciju izvan sjedišta Ministarstva pravosuđa i uprave, radi izvršavanja kazne zatvora izrečene u kaznenom postupku, sigurnosnih mjera izrečenih uz kaznu zatvora i kazne maloljetničkog zatvora. Poslovi kaznionica su osiguranje kaznionica, održavanje unutarnjeg reda i nadzora nad zatvorenicima, poslovi dežurstva i sprovođenja zatvorenika, smještaj, prehrana i osiguravanje odgovarajuće opreme za zatvorenike, predlaganja, provedbe i praćenja pojedinačnih programa izvršavanja kazne zatvora, obrazovanje zatvorenika, organiziranja slobodnog vremena zatvorenika, organizacije rada i strukovne izobrazbe zatvorenika, zdravstvene zaštite zatvorenika, vođenja propisanih evidencija, službeničkih i financijsko-knjigovodstvenih poslova te obavljanje ostalih poslova koji osiguravaju upravljanje i rad kaznionicama.

Za obavljanje navedenih poslova ustrojene su: Kaznionica u Glini, Kaznionica u Lepoglavi, Kaznionica u Lipovici-Popovači, Kaznionica u Požegi, Kaznionica u Turopolju, Kaznionica u Valturi i Zatvorska bolnica u Zagrebu.

Zatvori

Zatvori se ustrojavaju kao posebne ustrojstvene jedinice Uprave za zatvorski sustav i probaciju za obavljanje poslova izvršavanja mjere istražnog zatvora, kazne zatvora izrečene u kaznenom, prekršajnom i drugom sudskom postupku, osiguranja zatvora, održavanja unutarnjeg reda i nadzora nad zatvorenicima, poslova dežurstva i sprovođenja zatvorenika, smještaj, prehrana i osiguravanje odgovarajuće opreme zatvorenika, predlaganja, provedbe i praćenja pojedinačnih programa izvršavanja kazne zatvora, obrazovanje zatvorenika,

organiziranja slobodnog vremena zatvorenika, organizacije rada i strukovne izobrazbe zatvorenika, zdravstvene zaštite zatvorenika, vođenja propisanih evidencija, kadrovskih i financijsko-knjigovodstvenih poslova i ostalih poslova koji omogućuju upravljanje i rad zatvora, izvan sjedišta Ministarstva pravosuđa i uprave.

Za izvršavanje navedenih poslova ustrojeni su: Zatvor u Bjelovaru, Zatvor u Dubrovniku, Zatvor u Gospiću, Zatvor u Karlovcu, Zatvor u Osijeku, Zatvor u Požegi, Zatvor u Puli-Pola, Zatvor u Rijeci, Zatvor u Sisku, Zatvor u Splitu, Zatvor u Šibeniku, Zatvor u Varaždinu, Zatvor u Zadru i Zatvor u Zagrebu.

Odgojni zavodi

Odgojni zavodi su ustrojeni kao posebne ustrojstvene jedinice Uprave za zatvorski sustav i probaciju za izvršavanje odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod izrečene u kaznenom postupku maloljetnim počiniteljima kaznenog djela, te drugih poslova potrebnih za upravljanje i rad odgojnih zavoda izvan sjedišta Ministarstva pravosuđa i uprave.

Za izvršavanje navedenih poslova ustrojeni su: Odgojni zavod u Požegi u kojem su smještene odgajnice i Odgojni zavod u Turopolju u kojem su smješteni odgajnici.

Centar za dijagnostiku u Zagrebu

Centar za dijagnostiku u Zagrebu ustrojen je kao posebna ustrojstvena jedinica Uprave za zatvorski sustav i probaciju izvan sjedišta Ministarstva pravosuđa i uprave, a arhitektonski čini dio Zatvora u Zagrebu, u koji se upućuju se sve osobe osuđene na kaznu zatvora dulju od šest mjeseci, a osobe osuđene na kaznu zatvora do šest mjeseci u pravilu se upućuju u zatvore najbliže mjestu prebivališta zatvorenika. Sve osobe kojima je izrečena kazna maloljetničkog zatvora, osobe kojima je uz kaznu zatvora izrečena sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja i osobe čija je kazna preuzeta na izvršavanje sukladno međunarodnom ugovoru ili posebnom zakonu, upućuju se u Centar za dijagnostiku, bez obzira na dužinu kazne.

Za vrijeme boravka zatvorenika u Centru za dijagnostiku u Zagrebu, stručnjaci različitih specijalnosti obavljaju poslove psihosocijalne dijagnostike zatvorenika u svrhu izrade prijedloga pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora kao i prijedloga o izboru vrste i tipa kaznenog tijela gdje će se nastaviti izvršavanje kazne zatvora, o čemu odluku donosi Središnji ured za zatvorski sustav.

Druge poslove koji omogućuju rad Centra za dijagnostiku u Zagrebu djelomično obavlja Zatvor u Zagrebu.

Centar za izobrazbu

Centar za izobrazbu ustrojen je kao posebna ustrojstvena jedinica Uprave za zatvorski sustav i probaciju izvan sjedišta Ministarstva pravosuđa i uprave, radi obavljanja stalne stručne izobrazbe zaposlenika kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i Centra za dijagnostiku u Zagrebu.

Standardi izvršavanja kazne zatvora i odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod

Zakon o izvršavanju kazne zatvora, drugi zakoni i pravno obvezujući propisi propisuju, a međunarodni ugovori i drugi pravni izvori preporučuju između ostalog, standarde smještaja i prava zatvorenika.

Člankom 14. Zakona o izvršavanju kazne zatvora propisuje da svaki zatvorenik ima, pod uvjetima predviđenim Zakonom, pravo na: smještaj primjeren ljudskom dostojanstvu i

zdravstvenim standardima, zaštitu osobnosti i osiguravanje tajnosti osobnih podataka, redovite obroke hrane i vode u skladu sa zdravstvenim standardima, rad, izobrazbu, stručnu pravnu pomoć i pravno sredstvo za zaštitu svojih prava propisanih Zakonom, zdravstvenu zaštitu i zaštitu majčinstva, dodir s vanjskim svijetom, boravak na otvorenom prostoru kaznionice, odnosno zatvora najmanje dva sata dnevno, dopisivanje i razgovor sa svojim odvjetnikom, vjeroispovijedanje i razgovor s ovlaštenim vjerskim predstavnikom, vjenčanje u kaznionici, odnosno zatvoru, glasovanje na općim izborima i druga prava predviđena Zakonom.

Zatvorenik strani državljanin ima pravo dopisivati se i razgovarati s diplomatskim i konzularnim predstavnikom svoje zemlje ili države koja štiti njegova prava.

Prilikom prijama na izdržavanje kazne zatvora zatvorenik mora biti upoznat sa svojim pravima, načinom njihove zaštite i obvezama.

Maloljetnici na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora ili istražnog zatvora ostvaruju neka prava u širem opsegu od prava punoljetnih osoba na izvršavanju kazne zatvora ili istražnog zatvora. Tako npr. ostvaruju pravo na više posjeta članova obitelji od punoljetnih zatvorenika: najmanje četiri puta mjesečno i blagdanom u trajanju od najmanje dva sata, a po odobrenju upravitelja i trećih osoba još najmanje dva puta mjesečno u trajanju najmanje jedan sat; te dulji boravak na otvorenom prostoru: najmanje tri sata dnevno.

Zakonom o izvršavanju kazne zatvora utvrđena su temeljna načela izvršavanja svih kaznenopravnih sankcija i mjera, prema kojima se zatvoreniku (osobi kojoj je oduzeta sloboda i nalazi se u zatvorskom sustavu) jamči poštovanje ljudskog dostojanstva, zabranjeni su i kažnjivi postupci kojima se zatvorenika podvrgava bilo kakvom obliku mučenja, zlostavljanja ili ponižavanja, zabranjena je diskriminacija zatvorenika po bilo kojoj osnovi, te se zatvoreniku omogućuje razvrstavanje i smještaj u kaznionice i zatvore i njihove odjele za smještaj zatvorenika prema određenim pravilima. Također, tijekom cijelog postupka izvršavanja kaznenopravnih sankcija i mjera kaznionice, zatvori i odgojni zavodi poduzimaju sve kako bi život zatvorenika bio što sličniji postojećim općim životnim okolnostima, zatim odgovarajućim programiranjem pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora pomažu zatvoreniku da ispuni glavnu svrhu izvršavanja kaznenopravnih sankcija i mjera, da razvije osjećaj odgovornosti te da dobrovoljno sudjelovanje u izradi i provedbi pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora. Kaznionice, zatvori i odgojni zavodi potiču i pomažu zatvoreniku u otklanjanju štete nanesene kaznenim dijelom i ukoliko je to moguće pomažu mu u pomirenju sa žrtvama kaznenog djela, te nastoje zatvorenika u suradnji s drugim institucijama, ustanovama i drugim pravnim osobama pravovremeno pripremiti za otpuštanje na slobodu.

Smještaj zatvorenika i maloljetnika

Kazna zatvora dulja od 6 mjeseci izrečena u kaznenom postupku muškim osobama izvršava se u svim kaznionicama, a izrečena ženskim osobama izvršava se u Kaznionici u Požegi.

Istražni zatvor, kazna zatvora izrečena u kaznenom postupku do šest mjeseci, kazna zatvora izrečena u prekršajnom postupku te kazna zatvora kojom je zamijenjena izrečena novčana kazna izvršava se u zatvorima.

U četiri zatvora (Gospić, Puli-Pola, Zagreb i Šibenik) ustrojeni su posebni odjeli za izvršavanje kazne zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci.

U Zatvorskoj bolnici u Zagrebu liječe se oboljeli zatvorenici te se izvršava sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja izrečena uz kaznu zatvora.

Kazna maloljetničkog zatvora izvršava se u zatvorenim i poluotvorenima uvjetima u posebnim odjelima unutar Kaznionice u Požegi, dok je odjel za izvršavanje ove kazne u otvorenim uvjetima (za maloljetnike) ustrojen u Kaznionici u Valturi.

Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod koju sudovi izriču maloljetnim počiniteljima kaznenih djela izvršava se u Odgojnom zavodu u Turopolju i Odgojnom zavodu u Požegi.

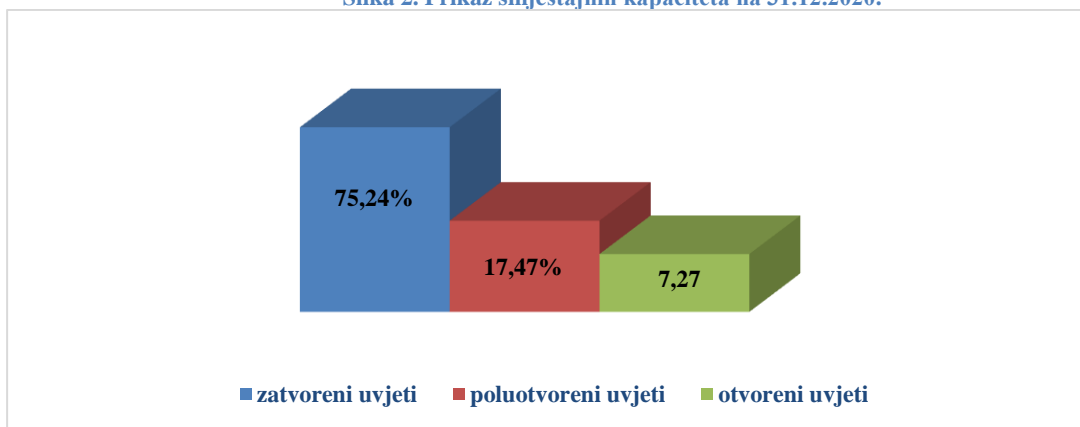
Zatvorenicima - osobama s invaliditetom osigurava se smještaj primjeren vrsti i stupnju njihove invalidnosti.

Ukupni zakonski kapacitet u 2020. godini u kaznionicama i zatvorima namijenjen je smještaju 3919 zatvorenika od čega:

- u zatvorenim uvjetima 2949 mjesta,
- u poluotvorenim uvjetima 685 mjesta, te
- u otvorenim uvjetima 285 mjesta

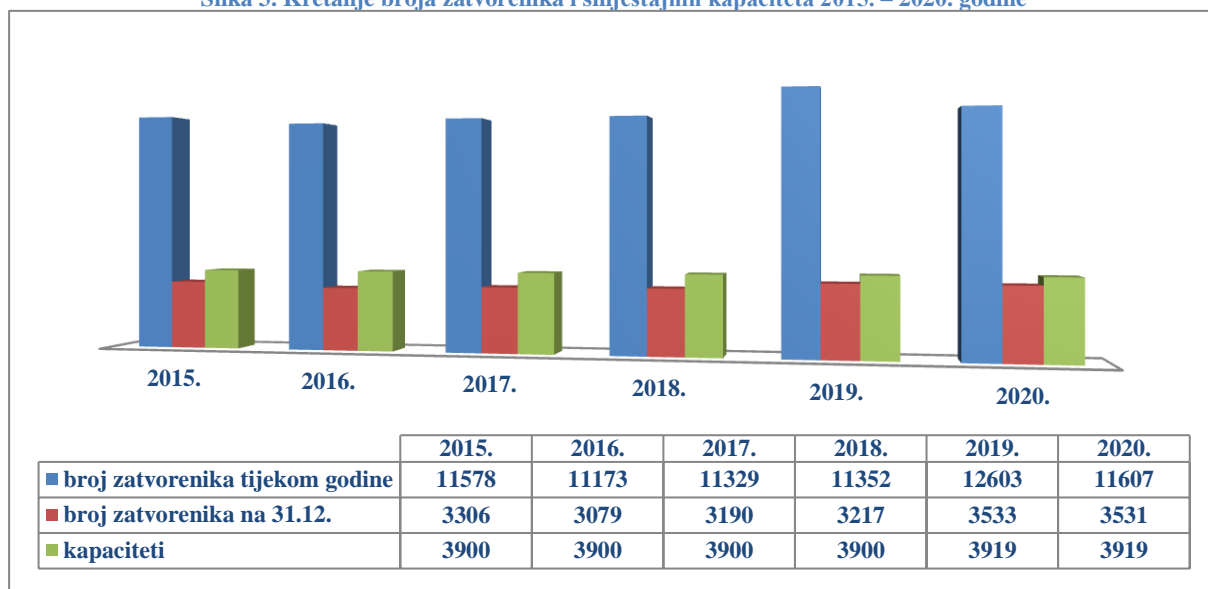
UKUPNO 3.919 mjesta

Slika 2. Prikaz smještajnih kapaciteta na 31.12.2020.

Bez obzira što je trenutno ukupno brojno stanje u zatvorskom sustavu manje od postojećeg zakonskog kapaciteta, potrebno je razmotriti potrebe za dodatnim smještajnim kapacitetima u zatvorenim uvjetima, odnosno uvjetima s najvećim stupnjem sigurnosti.

Slika 3. Kretanje broja zatvorenika i smještajnih kapaciteta 2015. – 2020. godine

Tijekom 2020. godine smanjen je broj zatvorenika koji su boravili u kaznenim tijelima tijekom godine (993) za 7,87%. Ovo je rezultat manjeg broja novoprimljenih zatvorenika (8089) u odnosu na 2019. godinu kada je bilo 9384 novo zaprimljena zatvorenika (svih kategorija), a što je smanjenje za 13,8%

Prehrana zatvorenika i maloljetnika

Zatvorenicima i maloljetnicima osiguravaju se tri obroka dnevno, poslužena u pravilnim razmacima, kalorične vrijednosti najmanje 3000 kcal dnevno. Zatvorenicima koji su radno angažirani osigurava se i dodatan obrok.

Obroci svojom kakvoćom i količinom zadovoljavaju prehrambene i zdravstvene standarde, te su primjereni životnoj dobi, zdravstvenom stanju, naravi posla kojeg zatvorenik obavlja te njegovim vjerskim i kulturnim zahtjevima.

Jelovnik utvrđuje upravitelj tjedno na prijedlog Povjerenstva za izradu jelovnika. Sukladno potrebama zatvorenika kaznionice i zatvori osiguravaju nekoliko različitih jelovnika sukladno potrebama i svojim mogućnostima. Tako je zatvorenicima uz redovni jelovnik u svim kaznionica i zatvorima dostupan tzv. vjerski jelovnik i jelovnik za dijabetičare. Prema zdravstvenom stanju zatvorenika i prema nalogu liječnika osiguravaju se i drugi jelovnici: jelovnik za dijetalnu, gastričnu, hepatalnu dijetu te GIHT-CRON dijetu. Prema potrebama zatvorenika i mogućnostima kaznionice, zatvora i odgojnog zavoda osigurava se i jelovnik za vegetarijansku prehranu.

Od svakog obroka ostavlja se uzorak radi eventualne analize za slučaj pojave trovanja hranom. Sanitarne inspekcije redovito obavljaju nadzor nad stanjem čistoće i higijene u kuhinjama i pomoćnim prostorijama o čemu dostavljaju nalaz.

1. OSOBE KOJIMA JE ODUZETA SLOBODA

Kad navodimo statističke podatke o osobama kojima je oduzeta sloboda u kontekstu Uprave za zatvorski sustav i probaciju, to se odnosi isključivo na osobe koje se nalaze u zatvorskom sustavu:

- zatvorenici (osobe na izdržavanju kazne zatvora izrečene u kaznenom postupku, osobe na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora, osobe na izdržavanju mjere istražnog zatvora, osobe kojima je u prekršajnom postupku izrečena kazna zatvora, osobe kojima je u prekršajnom postupku izrečena novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora, osobe kojima je temeljem članka 135. Prekršajnog zakona („Narodne novine“, br. 107/07., 39/13., 157/13., 110/15., 70/17. i 118/18.) određeno zadržavanje).
- maloljetnici (osobe na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod)

Tijekom 2020. godine, kroz zatvorski sustav Republike Hrvatske prošlo je **11.607** zatvorenika različitih formalno-pravnih statusa.

Tabela 1. Broj zatvorenika obzirom na spol prema navedenim kategorijama

kategorije zatvorenih osoba	31.12.2019.			novoprimljeni tijekom 2020.			tijekom 2020.			otpušteni			Premješteni u drugu kaznionicu/zatvor			31.12.2020.				
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U		
Zatvorenici	2014	111	2125	2054	112	2166	4068	223	4291	1728	103	1831	317	15	332	2023	105	2128		
Istražni zatvor	1181	71	1252	3605	253	3858	4786	324	5110	3558	250	3808	20	1	21	1208	73	1281		
Prekršajno kažnjeni	Osobe kojima je u prekršajnom postupku izrečena kazna		40	0	40	365	10	375	405	10	415	387	8	395	9	1	10	9	1	10
	Zadržani u prekršaju		44	2	46	1427	81	1508	1471	83	1554	1427	81	1508	0	0	0	44	2	46
	Supletorno kažnjeni		5	0	5	105	10	115	110	10	120	105	10	115	1	0	1	4	0	4
Odgojna mjera			46	9	55	38	4	42	84	13	97	40	6	46	0	0	0	44	7	51
Maloljetnički zatvor			9	1	10	10	0	10	19	1	20	7	1	8	1	0	1	11	0	11
UKUPNO			3339	194	3533	7604	470	8074	10943	664	11607	7252	459	7711	348	17	365	3343	188	3531

Obzirom na spol u zatvorskom sustavu dominiraju muški zatvorenici (94,27%) u odnosu na žene zatvorenice (5,72%). Ovakav trend obzirom na spol je tijekom godina relativno stabilan.

Ukupan broj svih kategorija osoba lišenih slobode u zatvorskom sustavu, koji je prošao kroz zatvorski sustav Republike Hrvatske u 2020. godini (11.607) je manji za 7,93% u odnosu na broj zatvorenika tijekom 2019. godine (12.603), dok je broj zatvorenika na 31.12.2020. u odnosu na prethodnu manji za dva zatvorenika.

1.1. Zatvorenici

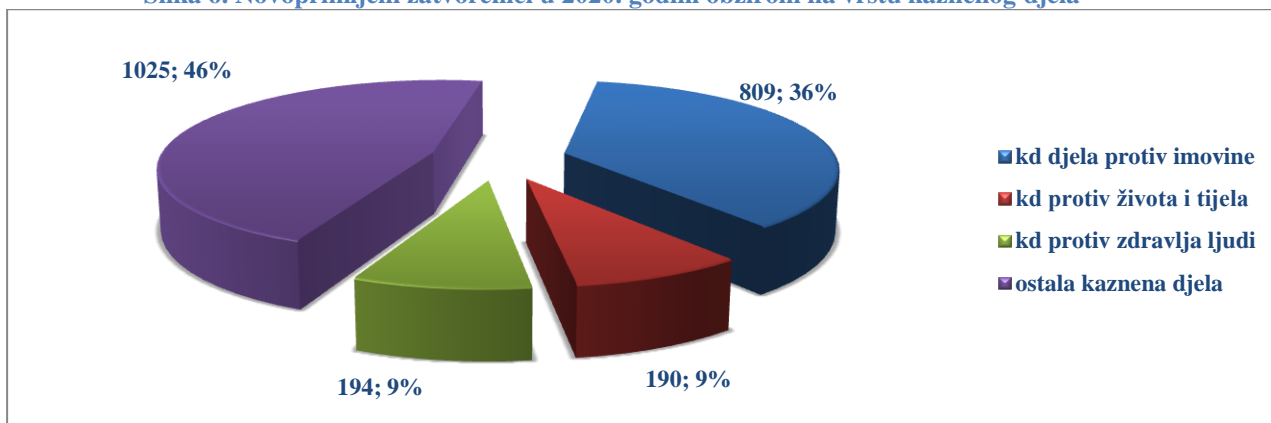
1.1.1. Zatvorenici na izvršavanju kazne zatvora

Tijekom 2020. godine kaznu zatvora izdržavalo je 4.311 zatvorenika što predstavlja 37,14% od ukupnog broja zatvorske populacije koja se u 2020. godini nalazila u zatvorskom sustavu, a što je povećanje od 3,67% u odnosu na 2019. godinu, tijekom koje je kaznu izdržavao 4217 zatvorenik.

Prema strukturi kaznenih djela od broja novoprimljenih zatvorenika u 2020. godini, (zatvorenici, maloljetnički zatvor i odgojna mjera) najveći udio u ukupnom broju zatvorenika

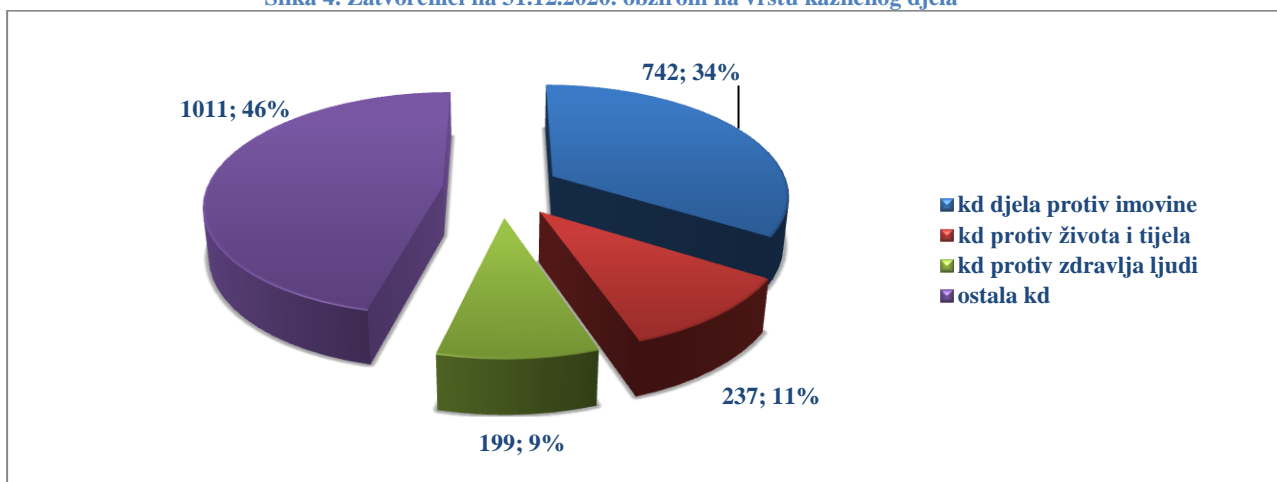
ponovno čine zatvorenici koji su počinili kaznena djela protiv imovine 36%, djela protiv života i tijela 9% i protiv zdravlja ljudi 9% dok sva ostala kaznena djela imaju udio od 46% .

Slika 6. Novoprimitljeni zatvorenici u 2020. godini obzirom na vrstu kaznenog djela

Prema strukturi kaznenih djela na 31.12.2020. godine, (zatvorenici, maloljetnički zatvor i odgojna mjera) najveći udio u ukupnom broju zatvorenika čine zatvorenici koji su počinili kaznena djela protiv imovine 39,26%, djela protiv života i tijela 17,16% i protiv zdravlja ljudi (8,49%), dok sva ostala kaznena djela imaju udio od 35,09%.

Slika 4. Zatvorenici na 31.12.2020. obzirom na vrstu kaznenog djela

Na dan 31.12.2020. godine u zatvorskom sustavu je u 590 slučajeva zabilježena neka od izrečenih sigurnosnih mjera. Od ukupnog broja izrečenih sigurnosnih mjera, najveći udio čine: sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti (sve ovisnosti 41,69%) mjera oduzimanja predmeta (33,05%), i obvezno psihijatrijsko liječenje (8,64%). Ostale izrečene sigurnosne mjere zajedno čine 16,62%.

Tabela 2. Broj izrečenih sigurnosnih mjera na dan 31.12.2020. godine (jedan zatvorenik može imati jednu ili više izrečenih sigurnosnih mjera)

SIGURNOSNE MJERE	MUŠKARCI	ŽENE	UKUPNO
čl. 71. obavezan psihosocijalni tretman NOVI KZ	29	3	32
čl. 73. zabrana približavanja NOVI KZ	15	0	15
čl. 74. udaljenje iz zajedničkog kućanstva NOVI KZ	2	0	2
čl. 75. zabrana pristupa Internetu NOVI KZ	1	0	1
čl. 76. zaštitni nadzor po punom izvršenju kazne zatvora NOVI KZ	0	0	0
čl. 75. obvezno psihijatrijsko liječenje NOVI KZ ČL.68.	46	5	51
čl. 76. obvezno liječenje od ovisnosti NOVI KZ ČL.69.	238	8	246
obvezno liječenje ovisnosti od droga	100	1	101
obvezno liječenje ovisnosti od alkohola	114	7	121
obavezno liječenje ovisnosti od kockanja	2	0	2
izrečena mjera zbog dvije ili više vrsta ovisnosti (droga,alkohol i kocka) iz čl.76. i čl. 69.	22	0	22
čl. 77. zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti NOVI KZ ČL.71.	7	0	7
čl. 78. zabrana upravljanja motornim vozilom NOVI KZ ČL. 72.	37	4	41
čl. 79. protjerivanje stranca iz zemlje	0	0	0
čl. 80. oduzimanje predmeta	193	2	195
UKUPNO	568	22	590

Od ukupnog broja zatvorenika na izdržavanju kazne zatvora i maloljetničkog zatvora tijekom 2020. godine (N=4311), 4089 zatvorenika, odnosno 94,85% zatvorenika izdržavalo je kaznu dulju od 6 mjeseci. U ovaj podatak ne ulazi 97 maloljetnika na izdržavanju odgojne mjere, jer ista može trajati do 3 godine. Odgojna mjera može trajati od 6 mjeseci do 3 godine, o čemu odlučuje sud u kontinuitetu.

Slika 5. Struktura zatvorenika s obzirom na dužinu trajanja kazne tijekom 2020. godine.

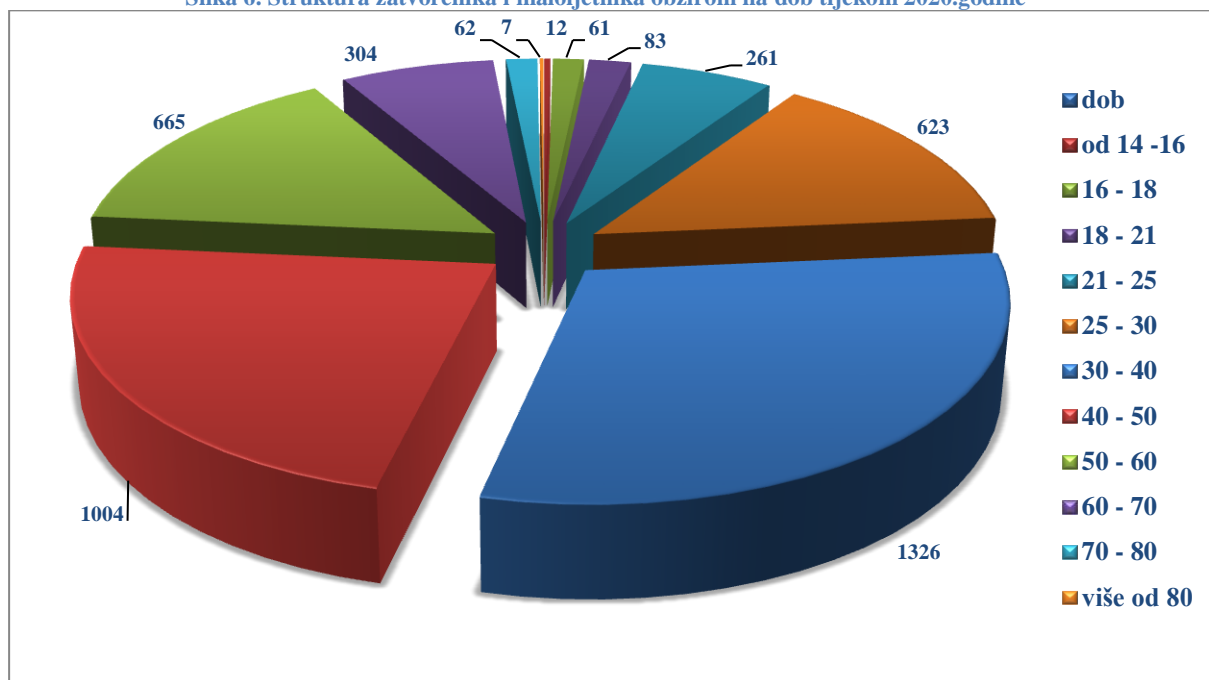

Tijekom 2020. godine na izdržavanju kazne zatvora i kazne maloljetničkog zatvora bilo je 4311 zatvorenika. Najbrojniju grupu čine zatvorenici koji došli na izdržavanje kazne zatvora u trajanju između jedne (1) i tri (3) godine.

Druga skupina po brojnosti su zatvorenici koji izdržavaju kaznu u trajanju između šest (6) mjeseci i jedne (1) godine, dok najmanju skupinu čine zatvorenici koji su došli na izdržavanje kazne u trajanju od 30 do 40 godine.

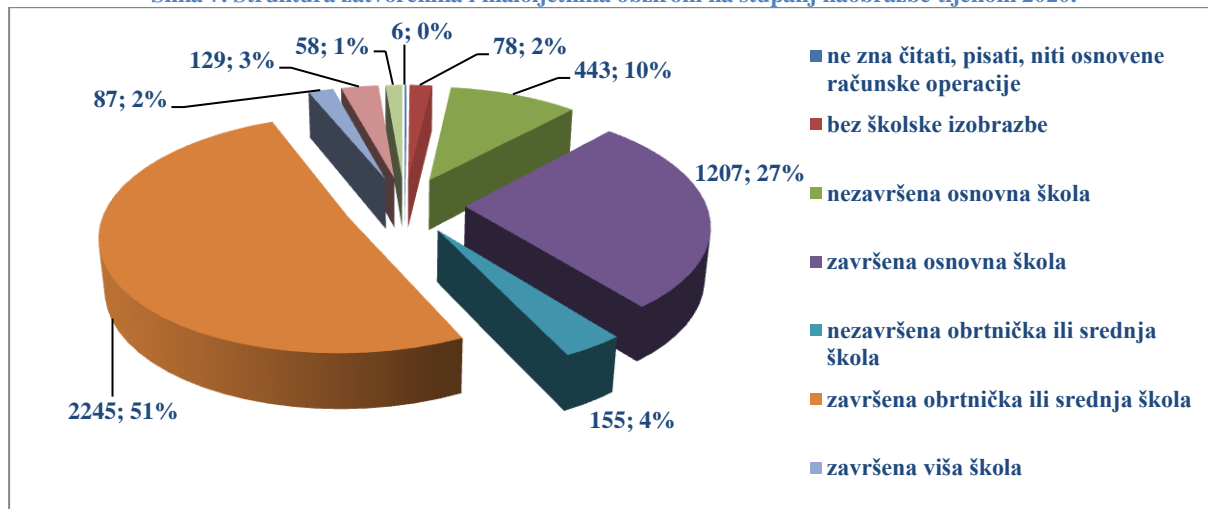
Tijekom 2020. godine, od ukupnog broja 4.408 zatvorenika i maloljetnika, najbrojnija skupina je u dobi između 30 i 40 godina (30%) te u dobi između 40 i 50 godina (23%). Ukupno 73 zatvorenika starosti je do 18 godina, a 69 zatvorenika starijih od 70 godina.

Slika 6. Struktura zatvorenika i maloljetnika obzirom na dob tijekom 2020.godine

Obrazovna struktura zatvorenika tijekom 2020. godine pokazuje da je polovica zatvorenika od ukupno 4.408 zatvorenika sa završenom srednjom školom.

Slika 7. Struktura zatvorenika i maloljetnika obzirom na stupanj naobrazbe tijekom 2020.

1.1.2. Zatvorenici s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog psihijatrijskog liječenja po članku 68. Kaznenog zakona

Prema Zakonu o izvršavanju kazne zatvora, zatvorenici koji uz kaznu zatvora imaju izrečenu sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja iz članka 68. Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18. i 126/19.), upućuju se na izdržavanje kazne zatvora u Zatvorsku bolnicu u Zagrebu, gdje se mjera izvršava u stacionarnom obliku, u pravilu do proteka prve godine, kada sud preispituje postoje li razlozi za nastavkom izvršavanja mjere. Ukoliko sud donese odluku da se nastavi s provođenjem mjere, zatvorenika se može premjestiti u drugo kazneno tijelo, gdje se mjera nastavlja izvršavati ambulantno. Neovisno o tome provodi li se sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja stacionarno ili ambulantno, kaznena tijela u propisanom roku

dostavljaju izvješće sudu koji je izrekao kaznu i sigurnosnu mjeru, radi preispitivanja postoje li uvjeti za njezinim nastavkom, odnosno obustavom primjene mjere.

Tijekom 2020. godine u zatvorskom sustavu nalazila su se 102 zatvorenika koji su uz kaznu zatvora imali izrečenu sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja. Na dan 31.12.2020. godine ova sigurnosna mjera provodila se u stacionarnom obliku (u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu ili ambulantom obliku (u drugim kaznenim tijelima) prema ukupno 51 zatvoreniku.

1.1.3. Zatvorenici strani državljani

Na dan 31.12.2020. godine, od ukupno 381 zatvorenika stranih državljana, u zatvorskom sustavu se nalazilo ukupno 120 zatvorenika (svih statusa) koji su državljani EU i 261 zatvorenika drugih država koje nisu članice EU.

Smanjio se broj stranih državljana za 20,79% u odnosu na njihov broj na dan 31. 12. 2019. kada se u zatvorskom sustavu nalazilo ukupno 481 zatvorenika (svih statusa) koje nisu hrvatski državljani. Navedeno smanjenje moglo bi se u najvećoj mjeri povezati s aktualnom COVID-19 pandemijom.

U odnosu na 2019. godinu kada je u zatvorski sustav primljeno 1784 zatvorenika (444 iz EU i 1340 iz ostalih zemalja) u 2020. godini zaprimljeno je 1276 zatvorenika stranih državljana (377 iz EU i 899 iz ostalih zemalja), što je smanjenje od 28,48%. Najviše novozaprimljenih zatvorenika je iz Bosne i Hercegovine (249) i Republike Srbije (212). Iz članica EU najviše je državljana Rumunjske (65) i Italije (47).

Prilikom dolaska zatvorenika stranog državljanina u zatvor ili kaznionicu, o tome se odmah obavještava Ministarstvo vanjskih i europskih poslova koje zatim obavještava nadležno konzularno predstavništvo. Konzularni predstavnici redovito komuniciraju sa zatvorenicima svojim državljanima putem posjeta, telefona i/ili pisama.

1.2. Maloljetnici

U Upravi za zatvorski sustav i probaciju izvršavaju se sljedeće sankcije izrečene maloljetnicima: odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod, kazna maloljetničkog zatvora, istražni zatvor izrečen maloljetnicima te sigurnosne mjere izrečene uz odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod i kaznu maloljetničkog zatvora.

1.2.1. Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod

Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod izvršava se u Odgojnom zavodu u Turopolju (muške osobe) i Odgojnom zavodu u Požegi (ženske osobe). Sukladno Pravilniku o načinu izvršavanja odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod, maloljetnici/ce se razvrstavaju u odgojne skupine: pozitivno poticajnu skupinu u otvorenim uvjetima, odgojnu skupinu u poluotvorenim uvjetima ili odgojnu skupinu pojačane skrbi i nadzora u zatvorenim uvjetima.

Tijekom 2020. godine na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod bilo je 84 maloljetnika i 13 maloljetnica. Na kraju 2020. godine odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod izvršavalo je 44 maloljetnika i 7 maloljetnica.

Tabela 3. Maloljetnici/e na izvršavanju odgojne mjere s obzirom na dob, na dan 31.12.2020.

DOB	Broj maloljetnika	
	muški	žene
14 – 16	1	1
16 – 18	25	5
18 – 21	18	1
21 – 23	0	0
23 – 27	0	0
UKUPNO	44	7

Kod maloljetnika i maloljetnica koji su se na kraju 2020. godine nalazili u odgojnim zavodima prevladavaju kaznena djela protiv imovine, sa 72,55%, slijede kaznena djela protiv osobne slobode s 7,84%, kaznena djela protiv zdravlja ljudi s 5,88%, te kaznena djela protiv spolne slobode s 5,88%.

Među maloljetnicima (oba spola), tijekom 2020. godine najviše je bilo onih s nezavršenom osnovnom školom, kojih je 36,08%, zatim s 28,87% slijede maloljetnici sa nezavršenom srednjom školom, pa maloljetnici sa završenom osnovnom školom sa 24,74%, maloljetnici sa završenim programom osposobljavanja s 5,15%, dok je maloljetnika sa završenom srednjom ili obrtničkom školom 4,12 %. Jedna je maloljetnica bila bez školske izobrazbe (1,03%).

Među maloljetnicima (oba spola), na 31.12.2020. godine najviše je onih s nezavršenom osnovnom školom, kojih je 43,14%, zatim slijede maloljetnici s nezavršenom srednjom školom s 23,53%, maloljetnici sa završenom osnovnom školom s 19,61%, maloljetnici sa završenim programom osposobljavanja 7,84%, dok je maloljetnika sa završenom srednjom ili obrtničkom školom 5,88%.

1.2.2. Kazna maloljetničkog zatvora

Kazna maloljetničkog zatvora izvršava se u posebnom Odjelu za izvršavanje maloljetničkog zatvora u Kaznionici u Požegi u zatvorenim i poluotvorenim uvjetima te u otvorenim uvjetima u Kaznionici u Valturi. Za ženske osobe kazna maloljetničkog zatvora izvršava se u Odjelu za izvršavanje maloljetničkog zatvora u Kaznionici u Požegi.

Tijekom 2020. godine na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora bilo je 19 zatvorenika i 1 zatvorenica

Na 31.12.2020. godine, na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora bilo je 11 zatvorenika.

Tabela 4. Maloljetnici u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2020., s obzirom na dob

DOB	Broj maloljetnika	
	muški	žene
16 – 18	1	0
18 – 21	7	0
21 – 25	3	0
UKUPNO	11	0

Najviše maloljetnika, njih 45,45% ima izrečenu kaznu između jedne i tri godine.

Tabela 5. Maloljetnici u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2020., s obzirom na duljinu izrečene kazne

DULJINA KAZNE	Broj	
	muški	žene
od 6 mjeseci do 1 godine	3	0
od 1 do 3 godine	5	0
od 3 do 5 godina	3	0
od 5 do 10 godina	0	0
UKUPNO	11	0

Na kraju 2020. godine kod maloljetnika prevladavaju kaznena djela protiv imovine, sa 60%, kaznena djela protiv života i tijela sa 30%, te kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta sa 10%.

Među zatvorenicima (oba spola) koji su se 31.12.2020. godine nalazili na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora, najviše je onih sa završenom osnovnom školom, kojih je 45,45%, dok udio zatvorenika bez školske izobrazbe, s nezavršenom osnovnom školom i sa završenom srednjom ili obrtničkom školom iznosi po 18,18%.

1.3. Zatvorenici starije životne dobi

Na dan 31.12.2020. godine na izdržavanju kazne zatvora nalazilo se 205 zatvorenika starijih od 60 godina (191 muškarac i 14 žena), što predstavlja 9,63% od ukupne populacije zatvorenika na izdržavanju kazne zatvora (N = 2128). Daljnjom razdiobom osoba starije životne dobi dolazimo do petero zatvorenika starijih od 80 godina, od čega su 4 muškarca i 1 žena, 37 zatvorenika (1,74 % od ukupnog broja zatvorenika) u dobi između 70 i 80 godina, od čega 35 muškaraca i 2 žene, te 163 zatvorenika (7,65 % od ukupnog broja zatvorenika) u dobi između 60 i 70 godina, od čega 152 muškaraca i 11 žena.

1.4. Zatvorenici s invaliditetom

Osobe s invaliditetom uključuju one koji imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima (Konvencija o pravima osoba s invaliditetom).

Uvažavajući specifične potrebe osoba s invaliditetom u ovom izvješću obuhvaćeni su podaci o zatvorenicima koji su trajno ograničeno pokretni uz pomoć invalidskih kolica, pokretni uz pomoć štake ili drugog sličnog pomagala, osobe s oštećenim sluhom kao i osobe s višestrukim oštećenjima. Iako se - statistički gledano - u zatvorskom sustavu radi o relativno malom broju zatvorenika koji su osobe s invaliditetom, ovoj populaciji zatvorski sustav pridaje posebnu i sve veću pažnju te je unutar svojih smještajnih kapaciteta prema sadašnjim pokazateljima u kaznionicama osiguran dostatan broj soba primjerenih za smještaj ovih osoba.

Na dan 31. prosinca 2020. godine u kaznionicama i zatvorima boravilo je 6 osoba s teškim tjelesnim invaliditetom (pokretni uz pomoć invalidskih kolica), 29 osoba ograničeno pokretnih uz pomoć štake ili drugog pomagala, 16 osoba s oštećenim sluhom, 1 osoba s oštećenim vidom koja koristi bijeli štap, 7 osoba s višestrukim oštećenjima, dok su 3 osobe bile djelomično lišene poslovne sposobnosti.

Tijekom 2020. godine u kaznionicama i zatvorima boravilo je 8 osoba s teškim tjelesnim invaliditetom (pokretni uz pomoć invalidskih kolica), 47 osoba ograničeno pokretnih uz pomoć štake ili drugog sličnog pomagala, 33 osoba s oštećenim sluhom, 15 osoba s višestrukim oštećenjima, 3 osobe s oštećenim vidom (koje se kreću uz pomoć bijelog štapa) te

27 osoba s višestrukim tjelesnim oštećenjima. Osoba koje su djelomično lišene poslovne sposobnosti bilo je 11.

Osobe s invaliditetom se u pravilu nastoji ne odvajati od ostale zatvorske populacije već se radi na njihovoj inkluziji uz podržavanje postupka njihovog uključivanja u sve one dnevne aktivnosti u kojima mogu i žele sudjelovati zajedno sa ostalim zatvorenicima.

1.5. Zatvorenici ovisnici

1.5.1. Ovisnici o drogama

Ovisnici o drogama, osobe koje zlorabljavaju drogu, odnosno osobe s drogom uzrokovanim poremećajima (u daljnjem tekstu: ovisnici o drogama) čine jednu od tretmansi i sigurnosno najzahtjevnijih skupina zatvorenika. Ovisnost o drogama je gotovo u pravilu izravno povezana s činjenjem kaznenih djela, a stopa recidivizma u ovoj skupini viša je nego u općoj zatvoreničkoj populaciji. Također, zatvorenici ovisnici o drogama skloniji su rizičnom ponašanju u zatvoru od ostale zatvoreničke populacije (samoozljeđivanje, pokušaji suicida, sukobi s drugim zatvorenicima, pokušaji unosa droge i sl.) te je kod njih veća učestalost zdravstvenih problema (hepatitis, HIV te općenito lošije zdravstveno stanje).

Tijekom 2020. godine u zatvorskom sustavu boravilo je ukupno 1219 zatvorenika i maloljetnika ovisnika o drogama (svi formalnopravni statusi), što čini 10,5% ukupne zatvoreničke populacije u toj godini (N=11610).

Na dan 31. prosinca 2020. godine u zatvorskom sustavu se nalazilo 406 zatvorenika ovisnika o drogama (svi formalnopravni statusi), što je 11,5% ukupne zatvoreničke populacije na taj dan (N=3531).

Kada govorimo samo o osobama koje su se nalazile na izdržavanju kazne zatvora, tijekom godine ovisnika o drogama bilo je 617 te su u ovoj potkategoriji zatvorenika (N=4291) činili udio od 14,38%. Od ukupno 2128 zatvorenika koji su izdržavali kaznu zatvora 31. prosinca 2020. godine, ovisnika o drogama je bilo 286 odnosno 13,44%.

Od 117 osoba koje su tijekom 2020. godine izdržavale kaznu maloljetničkog zatvora ili odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod, kod njih 52, odnosno 44,44% utvrđeni su ovisnost o drogama, zloraba droga i/ili poremećaji uzrokovani upotrebom psihoaktivnih tvari.

Na dan 31. prosinca 2020. godine kaznu maloljetničkog zatvora ili odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod izdržavale su 62 osobe, od čega su kod njih 18, odnosno 29,03% utvrđeni ovisnost o drogama, odnosno problemi uzrokovani uporabom droga. Jedan maloljetnik imao je izrečenu posebnu obvezu da se uz suglasnost staratelja podvrgne stručnom medicinskom postupku i postupku odvikavanja od droge.

Od 346 zatvorenika ovisnika o drogama koji su tijekom 2020. godine zaprimljeni na izdržavanje kazne zatvora, maloljetničkog zatvora ili odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod (sve pravomoćno osuđene osobe), 80 osoba, odnosno njih 23,12% su prvi puta na izdržavanju kazne zatvora. U usporedbi s 2019. godinom, u 2020. godini je ukupan broj ovisnika koji su zaprimljeni na izdržavanje kazne, odnosno mjere smanjen za 10,36%. Međutim, istovremeno je među novozaprimljenim ovisnicima porastao udio recidivista u odnosu na 2019. godinu, kada je prvi puta na izdržavanju kazne zatvora bilo 29,79% ovisnika. Sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti o drogama imalo je izrečeno 32,1% ovisnika o drogama zaprimljenih na izdržavanje kazne zatvora u 2020. godini.

Od ukupnog broja zatvorenika ovisnika koji su se tijekom 2020. godine po bilo kojoj formalnopravnoj osnovi nalazili u zatvorskom sustavu (N=1219), najviše je zatvorenika ovisnika koji izdržavaju kaznu zatvora izrečenu u kaznenom postupku (49,8%), zatim

zatvorenika na izdržavanju mjere istražnog zatvora (40,85%), prekršajno kažnjenih (8,53%), maloljetnika koji izdržavaju kaznu maloljetničkog zatvora (0,57%) te maloljetnika koji izdržavaju odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod (0,25%).

U ukupnoj populaciji ovisnika o drogama tijekom 2020. godine (N=1219) najzastupljenija je bila ovisnost o više droga s 54,39%, zatim ovisnost o opijatima s 31,09%. Slijedi ovisnost o kanabinoidima s 8,45%, ovisnost o kokainu s 34,51%, ovisnost o stimulativnim sredstvima s 0,9%, ovisnost o sedativima i hipnoticima s 0,33 % te ovisnost o halucinogenima također s 0,33%.

Tabela 8. Zatvorenici ovisnici o drogama u odnosu na dob i spol

DOB I SPOL	Broj zatvorenika tijekom godine						Broj zatvorenika na dan 31. 12. 2020.					
	Zatvorenici, odgojni zavod, mlt. zatvor		Istražni zatvor		Prekršajno kažnjeni		Zatvorenici, odgojni zavod, mlt. zatvor		Istražni zatvor		Prekršajno kažnjeni	
	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
<16 god.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16-20 god.	10	1	4	0	4	0	5	0	2	1	0	0
21-25 god.	40	1	31	2	9	0	13	0	9	1	0	0
26-30 god.	98	3	70	0	22	0	37	2	12	0	1	0
31-35 god.	120	7	86	3	28	2	49	3	20	2	2	0
36-40 god.	135	11	133	5	20	3	66	7	27	2	2	0
>40 god.	187	4	159	5	16	0	102	2	37	0	2	0
UKUPNO	590	27	483	15	99	5	272	14	107	6	7	0

Kao i u ukupnoj zatvoreničkoj populaciji, i među zatvorenicima ovisnicima o drogama (svih formalnopravnih statusa) tijekom 2020. godine prevladavaju muške osobe, s udjelom od 96,14%.

1.5.2. Ovisnici o alkoholu

Ovisnici o alkoholu, odnosno osobe s alkoholom uzrokovanim poremećajima (u daljnjem u tekstu: ovisnici o alkoholu) u zatvorski sustav u pravilu dolaze u podmaklom stupnju propadanja ličnosti te u fazi kada je alkoholizam praćen nizom dodatnih poremećaja i problema na fizičkom, psihičkom i socijalnom planu.

Tijekom 2020. godine u zatvorskom sustavu boravilo je ukupno 796 zatvorenika ovisnika o alkoholu, (svi formalnopravni statusi), što čini 6,86% ukupne zatvoreničke populacije u toj godini (N=11608).

Na 31. prosinca 2020. godine u zatvorskom sustavu nalazio se 261 zatvorenik ovisnik o alkoholu (svi formalnopravni statusi), što je 7,39% ukupne zatvoreničke populacije na taj dan (N=3531).

Kada govorimo samo o osobama koje su se nalazile na izdržavanju kazne zatvora, tijekom godine ovisnika o alkoholu bilo je 439 te su u ovoj potkategoriji zatvorenika (N=4291) činili 10,23%. Od ukupno 2128 zatvorenika koji su izdržavali kaznu zatvora 31. prosinca 2020. godine, njih 209, odnosno 9,82% bili su ovisnici o alkoholu.

Od 318 zatvorenika ovisnika o alkoholu koji su tijekom 2020. godine zaprimljeni na izdržavanje kazne zatvora, maloljetničkog zatvora ili odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod (sve pravomoćno osuđene osobe), 101 osoba, odnosno njih 31,76% su prvi puta na izdržavanje kazne zatvora.

Sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti o alkoholu imalo je izrečeno 30,5% ovisnika o alkoholu zaprimljenih na izdržavanje kazne zatvora u 2020. godini.

Tabela 6. Zatvorenici ovisnici o alkoholu prema dobi i spolu

DOB I SPOL	Broj primljenih zatvorenika tijekom godine						Broj zatvorenika na dan 31.12.2020.					
	zatvorenici, odgojni zavodi, mlt. zatvor		istražni zatvor		prekršajno kažnjeni		zatvorenici, odgojni zavodi, mlt. zatvor		istražni zatvor		prekršajno kažnjeni	
	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
<16 god.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16-20 god.	3	0	1	0	0	0	2	1	0	0	0	0
21-25 god.	12	1	11	0	2	0	4	1	0	0	0	0
26-30 god.	46	1	10	0	16	0	20	1	3	0	0	0
31-35 god.	61	4	15	2	12	0	24	2	4	0	0	0
36-40 god.	68	5	34	2	20	0	27	4	4	0	2	0
>40 god.	231	14	121	6	95	6	113	12	34	1	2	0
UKUPNO	421	25	1922	10	145	6	190	21	45	1	4	0

S obzirom na spol, kao i u ukupnoj zatvoreničkoj populaciji, i među zatvorenicima ovisnicima o alkoholu (svih formalnopravnih statusa) prevladavaju muške osobe, s udjelom od 95,23% tijekom 2020. godine.

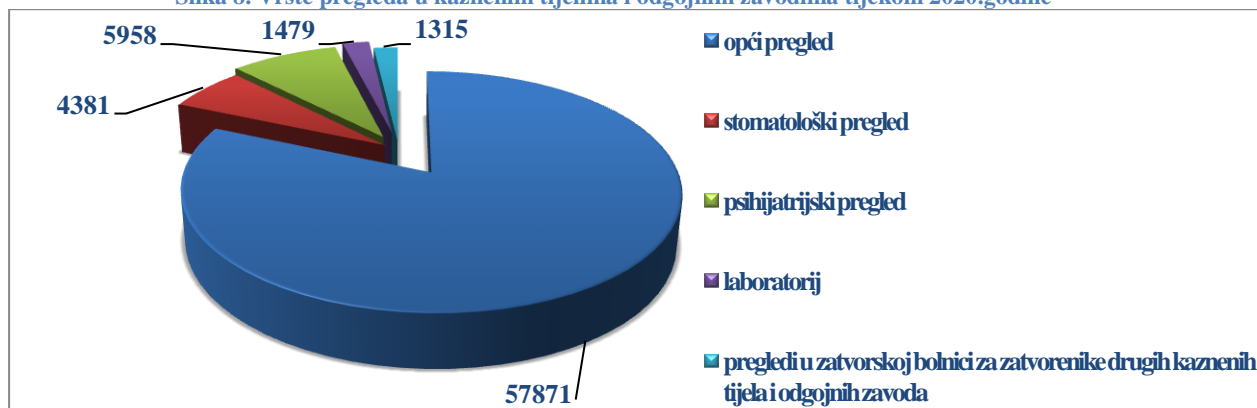
1.6. Zdravstvena zaštita zatvorenika i maloljetnika

Zatvorenicima i maloljetnicima osigurava se liječenje te mjere i aktivnosti zdravstvene zaštite kvalitetom i opsegom određenim u javnom zdravstvu za osigurane osobe iz obveznog zdravstvenog osiguranja, a zdravstvena zaštita se ostvaruje u ambulantom kaznenih tijela i odgojnih zavoda ili najbližoj ustanovi javnog zdravstva.

Specijalistički pregledi i bolničko liječenje obavljaju se u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu, a u slučajevima hitnosti ili nemogućnosti zbrinjavanja u Zatvorskoj bolnici, zatvorenike i maloljetnike se upućuje na liječenje u vanjske zdravstvene ustanove.

Tijekom 2020. godine u kaznenim tijelima/odgojnim zavodima, realizirano je ukupno 71004 zdravstvenih pregleda zatvorenika i maloljetnika, od čega je 57.871 općih pregleda.

Slika 8. Vrste pregleda u kaznenim tijelima i odgojnim zavodima tijekom 2020.godine

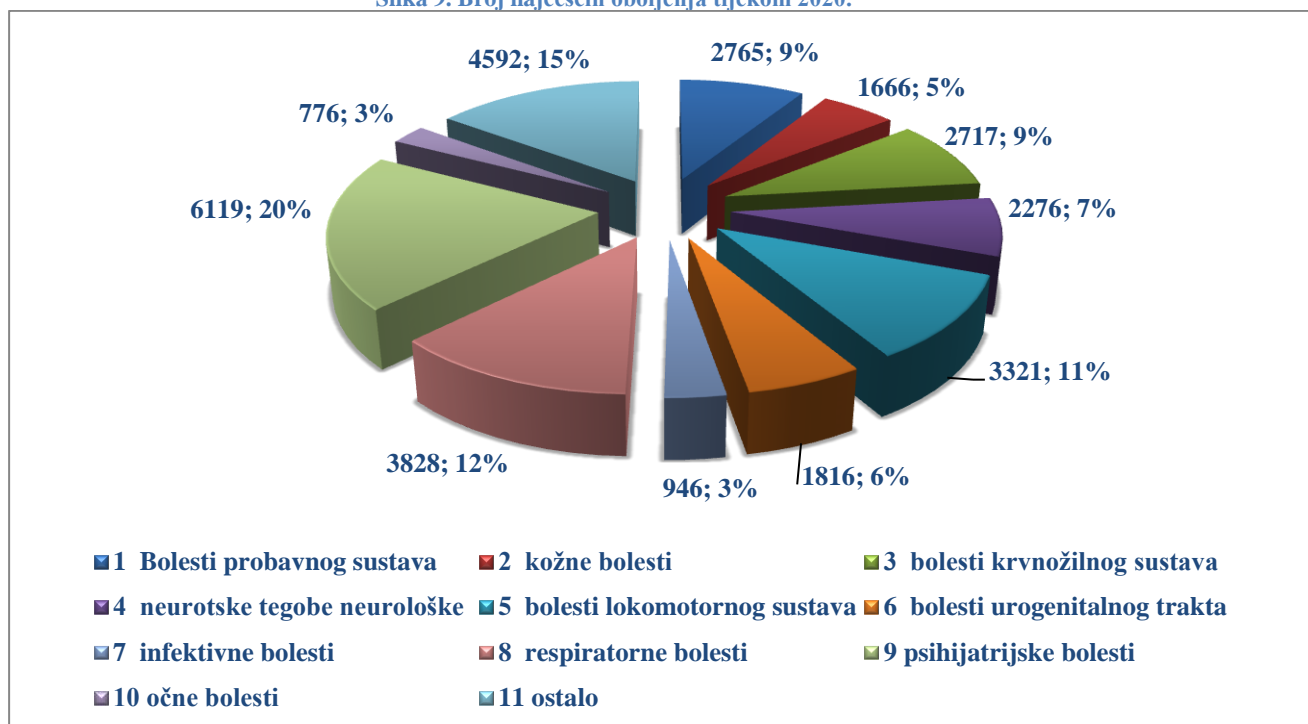

Izvan kaznenih tijela i Zatvorske bolnice obavljeno je 9.440 specijalističkih pregleda abdominalnih, urološko/ginekoloških, ortopedskih, gastroenteroloških, kardioloških, pulmoloških, internističkih, RTG,MR, UZV pregleda, ORL, očnih pregleda, psihijatrijskih, a najveći broj, njih 1457 bilo je stomatoloških pregleda.

Najveći broj oboljenja osoba lišenih slobode (6119) odnosi se na psihijatrijske bolesti .

Slika 9. Broj najčešćih oboljenja tijekom 2020.

1.6.1. Prevencija i liječenje virusnih hepatitisa

Tijekom 2020. godine aktivnosti vezane uz prevenciju, testiranje i liječenje virusnih hepatitisa znatno su ograničene zbog primjene mjera prevencije širenja bolesti COVID-19, zbog čega nije bio moguć ulazak vanjskih suradnika u kaznena tijela. Provedeno je 41 testiranje zatvorenika na hepatitis i/ili HIV, primarno u suradnji s nastavnim zavodima za javno zdravstvo i udrugama a u manjem broju u okviru aktivnosti odjela zdravstvene zaštite zatvorenika u kaznenim tijelima.

Tijekom 2020. godine edukacijom i savjetovanjem usmjerenim na smanjivanje zdravstvenih šteta povezanih s uporabom droga, kao i o HIV-u i virusnim hepatitisima obuhvaćeno je 379 zatvorenika. Edukacija i savjetovanje provodili su se individualno i grupno kroz aktivnosti odjela zdravstvene zaštite zatvorenika u kaznenim tijelima (352 zatvorenika) te u suradnji s nastavnim zavodima za javno zdravstvo i udrugama (27 zatvorenika).

U 2020. godini 3 su zatvorenika liječena od hepatitisa C, a za 7 zatvorenika obavljena je pred terapijska dijagnostička obrada.

1.7. Tretman zatvorenika

Za svakog zatvorenika obvezno se donosi pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora, usklađen s individualnim kriminogenim rizicima i tretmanskim potrebama zatvorenika. Pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora sastoji se od pedagoških, radnih, zdravstvenih, psiholoških, socijalnih i sigurnosnih postupaka.

Elementi pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora su: smještaj na odjel, raspored na rad, način korištenja slobodnog vremena, utvrđivanje obrazovne razine i potreba za obrazovanjem ili stručnim osposobljavanjem, zdravstveno stanje i potreba za liječenjem, uključivanje u posebne programe po odluci suda ili procjeni stručnog tima (program tretmana ovisnosti o drogama, alkoholu i dr.), prijedlog posebnih oblika individualnog ili skupnog rada zbog potrebe za specifičnom psihološkom, psihijatrijskom, socijalnom ili pravnom pomoći, način ostvarivanja prava na dodir s vanjskim svijetom, pogodnosti, posebne mjere sigurnosti i program pripreme za otpust i pomoći nakon otpusta.

1.7.1. Opći programi

Gledano u širem smislu, tretman obuhvaća sve postupke usmjerene prema zatvorenicima u svrhu njihove rehabilitacije i resocijalizacije. Ovakve postupke nazivamo općim programima tretmana, a odnose se na izobrazbu, rad i organizaciju slobodnog vremena zatvorenika te program pripreme za otpust i socijalnu integraciju te pružanje pomoći nakon otpusta koji je, usmjeren na održavanje odnosa s obitelji, kontaktiranje s tijelima državne vlasti, ustanovama i udrugama te osobama koje se organizirano bave uključivanjem zatvorenika u život na slobodi. Opći programi tretmana provode se interdisciplinarno u suradnji odjela tretmana s odjelima za rad i strukovnu izobrazbu, odjelima osiguranja te odjelima zdravstvene zaštite.

1.7.1.1. Izobrazba zatvorenika i maloljetnika

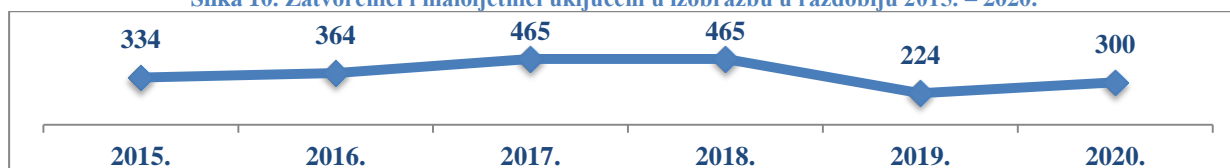
Izobrazba zatvorenika i maloljetnika odnosi se na završavanje osnovne škole bez obzira na dob zatvorenika i maloljetnika, osposobljavanje za obavljanje osnovnih, pomoćnih poslova, srednjoškolsku izobrazbu za određena zanimanja, pohađanje raznih tečajeva te nastavak započete izobrazbe na razini srednje, više i visoke škole.

Kaznionice i zatvori obvezni su organizirati nastavak izobrazbe radi završavanja osnovne škole za osobe do 21 godine starosti, a opismenjavanje se organizira neovisno o dobi. Nastavak izobrazbe predviđa se pojedinačnim programom izvršavanja kazne zatvora, a zatvorenike se potiče na završavanje započete izobrazbe u cilju kvalitetnije reintegracije u društvenu zajednicu.

Izobrazba zatvorenika realizira se u suradnji s vanjskim obrazovnim ustanovama. U kaznionicama i zatvorima se organizira osposobljavanje za određena zanimanja, a zatvorenicima se može omogućiti stjecanje višeg i visokog obrazovanja na vlastiti trošak, ako se program izobrazbe može uskladiti sa sigurnosnim razlozima.

Izbor osposobljavanja za osnovne poslove i srednjoškolsko obrazovanje za zanimanja ograničen je brojem verificiranih programa i mogućnostima kaznionice, zatvora, odnosno odgojnog zavoda. Najčešće se radi o osposobljavanju za jednostavnija zanimanja u kojem je naglasak na praktičnom dijelu nastave. Iz potvrda o osposobljenosti i svjedodžbi o završenoj izobrazbi ne smije biti vidljivo da je ista stečena, odnosno završena tijekom izdržavanja kazne zatvora ili izvršavanja odgojne mjere.

Slika 10. Zatvorenici i maloljetnici uključeni u izobrazbu u razdoblju 2015. – 2020.

U 2020. godini u različite obrazovne programe upisano je 300 zatvorenika i maloljetnika, Tijekom godine 129 zatvorenika i maloljetnika završilo je obrazovne programe, dok je 31 zatvorenik i maloljetnik prekinuo upisani program obrazovanja.

1.7.1.2. Organizacija slobodnog vremena

Tijekom 2020. godine u kaznenim tijelima organizirane su različite vrste sportsko-rekreativnih, kulturnih i vjerskih događanja za zatvorenike i maloljetnike, a u skladu s iskazanim interesom i mogućnostima kaznionica, zatvora, odnosno odgojnih zavoda.

Tabela 7. Broj i vrsta aktivnosti slobodnog vremena zatvorenika i maloljetnika tijekom 2020. godine

KULTURNA I VJERSKA DOGAĐANJA	koncerti	1
	kazališne predstave	0
	priredbe, izložbe	9
	galerije, muzeji	0
	vjerska događanja	78
SPORTSKA DOGAĐANJA	nogomet (turniri)	23
	stolni tenis (turniri)	42
	košarka (turniri)	15
	drugo (badminton, šah, odbojka, boćanje, dizanje utega, teretana)	448

Zatvorenici i maloljetnici su tijekom godine, sudjelovali u različitim sportskim aktivnostima kao što su nogomet, košarka, stolni tenis, badminton, odbojka, boćanje, šah ili vježbanje u teretani. Planirani sportski turniri unutar i između kaznenih tijela, suradnja s lokalnim sportskim klubovima i sportske tribine na kojima su prijašnjih godina poznati i uspješni sportaši dijelili svoja životna i profesionalna iskustva nisu mogli biti održani zbog provođenja mjera prevencije širenja bolesti uzrokovane novim koronavirusom (COVID-19).

Kulturna i druga događanja koja su planirana, kao na primjer glazbeni koncert studenata Umjetničke akademije, koncerti tamburaških glazbenih sastava, kazališne predstave, susreti s književnicima i poznatim javnim osobama, predavanja te tribine o aktualnim događajima, na žalost također nisu mogla biti održana zbog pandemije bolesti COVID-19. Kako bi se kompenzirao nedostatak ovakvih događanja, kaznena tijela su u najvećoj mogućoj mjeri nastojala organizirati i provoditi aktivnosti za zatvorenike u glazbenoj, literarno-novinarskoj i likovnoj sekciji, a rezultat toga su časopisi kaznenih tijela koje su pripremili i uredili zatvorenici. Također, organizirano je čitanje ulomaka iz knjiga, održavanje radionice pričanja priča, predstavljanje literarnih radova zatvorenika i proglašenja „najčitača“ - zatvorenika koji su tijekom godine pročitali najviše naslova.

Sve aktivnosti slobodnog vremena za zatvorenike organizirane su odgovorno, uz poštivanje epidemioloških mjera, u skladu sa preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Nacionalnog stožera civilne zaštite.

1.7.1.3. Dušobrižništvo i vjeroispovijedanje

Zatvorenici i maloljetnici imaju pravo na vjeroispovijedanje koristeći vlastitu vjersku literaturu i stvari za religijsku uporabu, a također imaju pravo kontaktirati s vjerskim službenikom svoje vjerske zajednice.

Vjeroispovijedanje i dušobrižništvo za najzastupljenije vjerske zajednice uređeno je ugovorima o dušobrižništvu koje pojedina vjerska zajednica potpisuje s Vladom RH na temelju međunarodnih ugovora i Zakona o izvršavanju kazne zatvora. U slučajevima ostalih vjerskih zajednica (upisanih u Evidenciju vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj koju vodi Ministarstvo pravosuđa i uprave) zainteresiranom zatvoreniku ili maloljetniku omogućuje se kontakt s predstavnikom kojeg imenuje vjerska zajednica.

Povodom velikih katoličkih blagdana i ostalih blagdana drugih vjeroispovijesti osobita se pažnja poklanjala vjerskim potrebama zatvorenika i maloljetnika a u razdobljima u kojima nisu bile na snazi preventivne mjere sprječavanja širenja koronavirusa u zatvorima i kaznionicama organizirani su i vjerski obredi.

1.7.1.4. Podrška očuvanju obiteljske povezanosti zatvorenika i maloljetnika

Boravak u zatvoru ne predstavlja teškoću i izazov samo zatvorenicima, nego, ponekad u većoj mjeri i njihovim obiteljima. Činjenica izdržavanja kazne može imati različite i duboke

posljedice na dobrobit i ukupno funkcioniranje obitelji, a posebno djeteta čiji je roditelj u zatvoru. Očuvanje obiteljske povezanosti i kvalitetnih obiteljskih odnosa tijekom izvršavanja kazne, realizirano kroz redovite i kvalitetne obiteljske posjete, zajedno s drugim intervencijama, može značajno doprinijeti ublažavanju negativnih posljedica zatvaranja. Na taj se način posljedično pozitivno utječe na pripremu zatvorenika i zatvorenica za socijalnu reintegraciju i život na slobodi u skladu s društvenim pravilima.

U svakodnevnom tretmanskome radu, zatvorenike se potiče na jačanje roditeljskih kompetencija što uključuje redoviti i kvalitetni kontakt s djetetom i preuzimanje odgovornosti za dijete. Sukladno zakonskim propisima, uvažavajući odredbe Konvencije o pravima djece, određeno je da djeca mogu posjećivati roditelja zatvorenika svaki tjedan i blagdanom kako bi se ublažile posljedice odvojenosti od jednog (ili čak oba roditelja) i nastojalo sačuvati obitelj od otuđenja do ponovnog spajanja po isteku kazne. Rasporedom posjeta određeno je posebno vrijeme za posjete maloljetne djece roditeljima zatvorenicima u za to posebno određenom prostoru koji je interijerom prilagođen djeci te opremljen didaktičkim sadržajima i igračkama.

Temeljem Sporazuma između UNICEF-a i Ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa o suradnji i zajedničkom djelovanju radi zaštite i unapređenja prava djece zatvorenika čiji su roditelji na izdržavanju kazne zatvora, tijekom 2020. godine nastavljeno je s provođenjem aktivnosti usmjerenih na jačanje i očuvanje obiteljskih veza zatvorenika. Jedan od važnijih elemenata sporazuma odnosio se na omogućavanje video-posjeta djece zatvorenicima o čemu će biti riječi u zasebnom poglavlju.

Ostalim aktivnostima koje su predviđene sporazumom obuhvaćeno je dodatno uređenje i opremanje prostorija za dječje posjete pa je tako u Kaznionici u Lepoglavi u potpunosti uređen i opremljen prostor za dječje posjete. Preuređeni su prostori čekaonice, hodnika za pretragu, samog prostora dječjih posjeta te kupaonice. Također, prostor dječjih posjeta u toj kaznionici dodatno je opremljen materijalima za djecu različitih vrsta prilagođeno dobnim skupinama. Didaktičkim igračkama i namještajem opremljene su i uređene prostorije za dječje posjete i u ostalim kaznenim tijelima za koje je to bilo predviđeno sporazumom (Zatvor u Rijeci, Zatvor u Varaždinu, Zatvor u Gospiću, Zatvor u Bjelovaru, Zatvor u Šibeniku i Zatvor u Splitu).

Također, u okviru aktivnosti sporazuma provedeno je opremanje svih kaznenih tijela prigodnim informativnim materijalima (plakatima) s ciljem upoznavanja djece koja dolaze u posjet roditeljima koji se nalaze na izdržavanju kazne s njihovom svakodnevicom i prostorima u kojima oni borave, a sve u svrhu smanjivanja strahova i zabrinutosti djece te ostvarivanje kvalitetnije komunikacije obitelji s djecom o okolnostima i uvjetima boravka zatvorenika u kaznenim tijelima.

Rukovodeći se dosadašnjim pozitivnim iskustvima, Ministarstvo pravosuđa i uprave će i u budućnosti podržavati najrazličitije modele suradnje i zajedničkog djelovanja s UNICEF-om kako bi se nastavila pružati podrška zatvorenicima-roditeljima, te kako bi se njihovoj djeci osigurala obiteljska bliskost i u zahtjevnim okolnostima koje sobom nosi lišavanje slobode kao temeljnog ljudskog prava.

1.7.1.5. Zatvorenici roditelji maloljetne djece i posjeti maloljetne djece roditeljima u 2020. godini

Među zatvorenicima i maloljetnicima koji su se tijekom 2020. godine nalazili na izvršavanju kazne zatvora, maloljetničkog zatvora, ili odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod (N=4408), njih 35,14% su roditelji maloljetne djece, dok je na dan 31.12.2020. godine (N=2190) bilo 29,73% roditelja malodobne djece.

Tabela 8. Zatvorenici i maloljetnici, roditelji maloljetne djece i maloljetna djeca na dan 31. 12. 2020.

roditelji maloljetne djece i maloljetna djeca 31. prosinca 2020. godine	zatvorenici		maloljetnički zatvor		odgojni zavodi		UKUPNO	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
broj zatvorenika i maloljetnika koji imaju maloljetnu djecu	596	53	1	0	1	0	598	53
broj maloljetne djece zatvorenika i maloljetnika	1132	173	1	0	2	1	1135	174

Tijekom 2020. godine ostvareno je ukupno 1733 fizičkih posjeta maloljetne djece roditeljima koji se nalaze na izdržavanju kazne zatvora, od čega su 1594 posjeta imali očevi, a 139 posjeta majke. Barem jedan posjet maloljetne djece tijekom 2020. godine ostvarilo je 384 zatvorenika roditelja, od čega 360 posjeta očevima, a 24 posjeta majkama zatvorenicama.

Tabela 9. Posjeti maloljetne djece tijekom 2020.

POSJETI MALOLJETNE DJECE TIJEKOM 2020. GODINE	zatvorenici		maloljetnički zatvor		odgojni zavodi		UKUPNO	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
broj zatvorenika i maloljetnika koji imaju maloljetnu djecu	1455	92	1	0	1	0	1457	92
broj maloljetne djece zatvorenika i maloljetnika	2799	263	1	0	2	0	2802	263
broj roditelja koji su imali barem jedan posjet maloljetne djece	360	24	0	0	0	0	360	24
broj maloljetne djece koja su dolazila u posjet zatvoreniku i maloljetniku	543	42	0	0	0	0	543	42
broj posjeta maloljetne djece zatvorenicama i maloljetnicima	1594	139	0	0	0	0	1594	139
broj djece u dobi do 3. godine života koja su se tijekom 2020. g. nalazila u Kaznionici u Požegi s majkom		2		0		0		2

Na Odjelu za roditelje u Kaznionici u Požegi tijekom 2020. godine s majkama je boravilo dvoje djece u dobi do 3 godine.

Okolnosti posjećivanja za vrijeme pandemije su se u velikoj mjeri promijenile s obzirom na provođenje mjera za prevenciju prenošenja i suzbijanje epidemije novim koronavirusom, kojima je osobama lišenim slobode ograničeno pravo na posjete. Stoga se postepeno uvodila mogućnost kontakata sa članovima obitelji putem video-posjeta s ciljem ublažavanja negativnih učinaka zabrane posjeta zatvorenicama te očuvanja obiteljskih veza.

Zatražene su i odobrene tri izvanredna posjeta te 25 produženih posjeta maloljetne djece.

Slika 11. Izvanredni posjeti maloljetne djece zatvorenicama, maloljetnicima, odgajanicima tijekom 2020.

izvanredni posjeti maloljetne djece zatvorenicama, maloljetnicima, odgajanicima tijekom 2020.	zatvorenici		maloljetnički zatvor		odgojni zavodi		UKUPNO	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
broj zatraženih izvanrednih posjeta maloljetne djece	3	0	0	0	0	0	3	0
broj odobrenih izvanrednih posjeta maloljetne djece	3	0	0	0	0	0	3	0
broj zatraženih produženih posjeta maloljetne djece	75	0	0	0	0	0	75	0
broj odobrenih produženih posjeta maloljetne djece	75	0	0	0	0	0	75	0

1.7.1.6. Priprema za otpust i pomoć nakon otpusta

Priprema zatvorenika za otpust započinje nakon dolaska na izdržavanje kazne zatvora i sastavni je dio pojedinačnog programa izvršavanja kazne. Kaznena tijela nastoje osigurati uvjete što sličnije postojećim općim životnim okolnostima a tijekom izvršavanja kazne, zatvorenika se potiče da razvije osjećaj vlastite odgovornosti i razvije socijalne vještine u svrhu razvoja potencijala i što kvalitetnije pripreme za život na slobodi u skladu sa zakonom i društvenim normama.

Kaznionica odnosno zatvor, najkasnije tri mjeseca prije isteka kazne intenzivira postupak uključivanja zatvorenika u pojedinačni ili skupni savjetodavni rad u vezi njegove pripreme za otpust. Tijekom savjetovanja, zatvorenika se upoznaje s njegovim pravima i obvezama koje ima za vrijeme uvjetnog otpusta i nakon isteka kazne. Upoznaje ga se s pravima koja može ostvariti pri centrima za socijalnu skrb, motivira ga se na aktivno traženje posla po izlasku na slobodu, te ga se potiče na preuzimanje odgovornosti.

Prije otpusta zatvorenika koji izdržava kaznu zatvora zbog počinjenog kaznenog djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv života i tijela ili kaznenog dijela s elementima nasilja, kaznionica ili zatvor o tome obavještava Službu za podršku žrtvama i svjedocima pri Ministarstvu pravosuđa i uprave, radi obavješćivanja žrtve, oštećenog ili njihove obitelji.

Nakon otpuštanja, osuđenik se može obratiti nadležnom sucu izvršenja radi pružanja pomoći i podrške. Sudac izvršenja surađuje s centrima za socijalnu skrb kojima može pisanim rješenjem izreći poduzimanje potrebnih mjera.

Nakon otpusta, u centrima za socijalnu skrb svaka osoba ima pravo na informaciju o pravima i uslugama koje može ostvariti, kao i stručnu pomoć u rješavanju specifičnih individualnih potreba, te ostvarivanju sredstava i uvjeta za podmirenje osnovnih životnih potreba.

S obzirom da nedostatak adekvatne podrške nakon otpusta iz zatvora predstavlja jedan od najznačajnijih rizičnih čimbenika za kriminalni povratak, Uprava za zatvorski sustav i probaciju je tijekom 2020. godine intenzivirala suradnju s nadležnim institucijama i organizacijama civilnog društva u organizaciji postpenalnog prihvata i pružanja pomoći nakon otpusta

1.7.2. Posebni programi tretmana i edukativno-razvojni programi

Posebni programi tretmana primjenjuju se prema specifičnim skupinama zatvorenika (ovisnici o drogama, ovisnici o alkoholu, nasilni delinkventi, seksualni delinkventi i sl.) s ciljem smanjivanja rizika od ponovnog počinjenja kaznenog djela kroz ublažavanje i otklanjanje dinamičkih kriminogenih čimbenika.

Posebni programi tretmana primjenjuju se u pravilu samo za pravomoćno osuđene osobe, odnosno za zatvorenike koji izvršavaju kaznu zatvora i maloljetnike koji izvršavaju kaznu maloljetničkog zatvora i odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod.

Posebni programi tretmana određuju se zatvorenicima i maloljetnicima u okviru provođenja pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora, odnosno pojedinačnog programa postupanja, ovisno o procjeni njihovih kriminogenih rizika i tretmanskim potreba, a provode se u pravilu grupno. Uz posebne programe, zatvorenici se uključuju i u edukativno-razvojne programe, koji nisu usmjereni izravno na kriminogene čimbenike, ali zatvorenicima omogućuju usvajanje različitih znanja i socijalnih i životnih vještina radi rješavanja specifičnih problema te općenito unaprjeđenja kvalitete života, što također utječe na uspješnost resocijalizacije.

Tijekom 2020. godine u zatvorima, kaznionicama i odgojnim zavodima primjenjivali su se sljedeći posebni programi: tretman ovisnika o alkoholu, tretman ovisnika o drogama, trening

kontrola agresivnog ponašanja, tretman počinitelja kaznenih djela seksualne prirode, tretman počinitelja kaznenih djela u prometu, trening socijalnih vještina, tretman počinitelja kaznenih djela s obilježjem nasilja te pilot program psihosocijalnog tretmana ovisnika o kockanju. Od edukativno razvojnih programa provodili su se programi pod nazivom „Zatvorenik kao roditelj“, program „Vozač – čimbenik sigurnosti u prometu“. Uz navedene programe, u grupnom i individualnom obliku pružala se i psihosocijalna podrška zatvorenicima s posttraumatskim stresnim poremećajem.

Tabela 10. Broj zatvorenika uključenih u posebne i edukativno razvojne programe

POSEBNI I EDUKATIVNO RAZVOJNI PROGRAMI		Tijekom 2020. godine	na 31. 12. 2020.
Tretman ovisnika o drogama	Modificirana TZ / KLO	150	52
	PORTOs	92	25
Tretman ovisnika o alkoholu	Modificirana TZ / KLA	85	45
	TALK	135	24
Tretman seksualnih delinkvenata – PRIKIP		29	8
Tretman počinitelja kaznenih djela s obilježjem nasilja NAS		51	18
Tretman počinitelja kaznenih djela u prometu		33	5
Trening socijalnih vještina – JUS-TSV		56	0
Zatvorenik kao roditelj		43	11
Vozač – čimbenik sigurnosti u prometu		17	0
Psihosocijalna podrška zatvorenicima s PTSP-om		9	6
Pilot program Psihosocijalni tretman ovisnika o kockanju		8	7
UKUPNO		708	201

Tijekom 2020. godine u posebne i/ili edukativno-razvojne programe bilo je uključeno 708 zatvorenika, što je 17% manje nego 2019. godine, 31,6% manje nego 2018. godine te 40,4% manje nego 2017. godine. Postupno smanjenje broja zatvorenika uključenih u posebne i edukativno-razvojne programe veže se primarno uz okolnost da je većina zatvorenika koji izdržavaju višegodišnje kazne zatvora u ovakve programe bila uključena u prethodnim godinama. Međutim, u 2020. godini ovaj je broj dodatno smanjen jer je zbog mjera prevencije širenja bolesti COVID-19 bila ograničena grupna primjena programa te se s većim brojem zatvorenika tretman provodio individualno, kroz različite psihosocijalne i socijalnopedagoške intervencije. Tako se u 2020. godini s 244 zatvorenika provodio individualni tretman ovisnosti o alkoholu (povećanje od 29,92% u odnosu na 2019. godinu), a s 349 zatvorenika provodio se individualni tretman ovisnosti o drogama (povećanje od 30,09% u odnosu na 2019. godinu). U individualnom tretmanu tijekom godine bilo je 13 zatvorenika zbog ovisnosti o kockanju, odnosno problema povezanih s kockanjem, a psihosocijalna podrška pružana je individualno i 27 zatvorenika s posttraumatskim stresnim poremećajem.

1.8. Suradnja s organizacijama civilnog društva u osmišljavanju i provođenju aktivnosti za zatvorenike

U provođenju poslova izvršavanja kazne zatvora, primarno u području pružanja podrške resocijalizaciji i rehabilitaciji zatvorenika te pripreme i organizacije postpenalnog prihvata, zatvorski sustav kontinuirano surađuje s udrugama. Ova suradnja dodatno je unaprijeđena 2016. godine, od kada Uprava za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa i uprave sudjeluje u raspodjeli dijela prihoda od igara na sreću za projekte i programe udruga, pri čemu određuje prioritete za financiranje te kroz natječajni postupak odabire najbolje ocijenjene programe i projekte koji se zatim provode primarno u zatvorskom sustavu, ali i u probaciji.

Realizacija aktivnosti udruga u zatvorskom sustavu u 2020. godini bila je znatno otežana, vezano uz mjere prevencije širenja bolesti COVID-19.

Do sredine 2020. godine nastavljeno je s provedbom dijela programa odabranih na javnom natječaju raspisanom 2016. godine (trogodišnji programi čije je razdoblje provedbe bilo produženo dodacima ugovorima o financiranju):

- „Trening socijalnih vještina u zatvorskom sustavu“, udruge Ambidekster klub,
- „Ostavi ljutnju iza rešetaka“ Hrvatskog udruženja za bihevioralno-kognitivne terapije,
- „Psihosocijalni tretman ovisnika zatvorenika“ Udruge za kreativni socijalni rad,
- „Kreativni zatvori“ udruge Skribonauti,
- „Obrazovanje u zatvorskom sustavu - pravo i prilika“ udruge Liga za prevenciju ovisnosti,
- „Rešetke nisu prepreke“ udruge Roditelji u akciji – RODA.

Tijekom 2020. godine nastavljeno je i s provedbom projekta odabranih na javnim natječajima raspisanim u 2018. i 2019. godini:

- „Stručna supervizija službenika zatvorskog sustava Republike Hrvatske i službenika u probaciji, udruge „Ambikester klub“ (projekt se provodi u zatvorskom sustavu i probaciji),
- „Podrška službenicima zatvorskog sustava i probacije kroz superviziju“ Udruge za kreativni socijalni rad (projekt se provodi u zatvorskom sustavu i probaciji),
- „Nije igra raditi u zatvorskom sustavu i probaciji - potrebe i podrška zaposlenicima“, udruge Igra (projekt se provodi u zatvorskom sustavu i probaciji),
- „Umjetnost je u meni i u tebi“, Udruge za kreativni socijalni rad,
- „RESTART – resocijalizacijom do prevencije“, udruge Liga za prevenciju ovisnosti,
- „Neprekinuta veza“ udruga Roda,
- „Učini više“, Udruge za promicanje informatike, kulture i suživota,
- „Trening za pripremu participativnih pristupa u stručnom radu probacijske službe RH“, udruge „Ambidekster klub“ (projekt se provodi u probaciji),
- „Horizont slobode“ udruge Hrvatsko društvo likovnih umjetnika,
- „Kreativni zatvori“ udruge Skribonauti,
- „Pakt“ Udruge za pomoć ovisnicima Vida (projekt se provodi u probaciji),
- „Neformalnim obrazovanjem do posla“, udruge Igra,
- „Taata“ Udruge za kreativni socijalni rad,
- „Kodeks“ Udruge za pomoć ovisnicima Vida,
- „I ja sam tu“ Zajednice Pape Ivana XXIII,
- „Mindfulness – III stupanj“ Hrvatskog udruženja za bihevioralno-kognitivne terapije,
- „Pitanje kulture“ udruge ANST 1700
- „Osobni mentori“ udruge Igra
- „Obrazovanjem u slobodu“, udruge Liga za prevenciju ovisnosti

Osim programa i projekata financiranih iz proračuna Ministarstva pravosuđa i uprave, zatvorski sustav nastavio je surađivati s različitim udrugama i na provođenju aktivnosti financiranih iz drugih izvora, a koje se odnose na različita područja, kao što su: povećanje životnih vještina zatvorenika i maloljetnika, kreativni razvoj, razvoj znanja i vještina, sudjelovanje u rehabilitaciji zatvorenika ovisnika, priprema postpenalnog prihvata, podrška razvijanju i održavanju odnosa zatvorenika s obiteljima, a osobito djecom, psihosocijalna podrška, osobni rast i razvoj te duhovna obnova.

S obzirom da zbog zaštite zdravlja zatvorenika tijekom većeg dijela 2020. godine nije bio moguć ulazak vanjskih suradnika u kaznena tijela, udruge su osmišljavale alternativne aktivnosti koje je bilo moguće provesti bez izravnog kontakta s osobama lišenim slobode (dopisni tečajevi, priručnici za zatvorenike i dr).

1.9. Premještaj zatvorenika

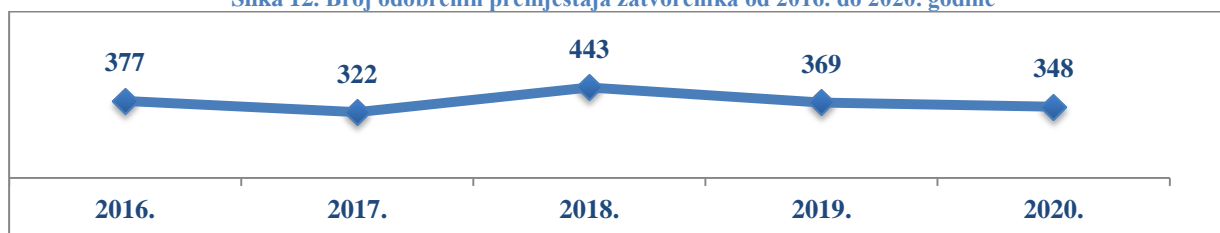
Temeljem članka 151. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, o premještaju na izdržavanje kazne u drugu kaznionicu ili zatvor odlučuje Središnji ured za zatvorski sustav Uprave za zatvorski sustav i probaciju na prijedlog upravitelja kaznionice ili zatvora u kojem zatvorenik izdržava kaznu.

Upravitelj može predložiti premještaj zatvorenika radi ostvarivanja programa izvršavanja ili kad je to nužno zbog organizacije izvršavanja kazne i sigurnosti.

Tijekom 2020. godine razmatrano je 459 predmeta premještaja zatvorenika. Središnji ured za zatvorski sustav Uprave za zatvorski sustav i probaciju odobrio je 348 prijedloga, a odbio je 107 prijedloga. Premještaji zatvorenika su uglavnom odobravani radi organizacije izvršavanja kazne, odnosno prekapacitiranosti zatvorenih penalnih uvjeta i rasterećenja pojedinih kaznenih tijela radi provođenja mjera prevencije širenja bolesti koronavirusa (COVID-19) te premještaja zatvorenika nakon snažnih potresa koji su prouzročili oštećenja na zgradi Zatvora u Sisku te starijim zgradama Kaznionice u Glini.

Najveći broj zatvorenika premješten je u zatvorene uvjete (iz drugih zatvorenih, poluotvorenih ili otvorenih uvjeta), dok je manji broj zatvorenika premješten u blaže penalne uvjete (poluotvorene ili otvorene uvjete).

Slika 12. Broj odobrenih premještaja zatvorenika od 2016. do 2020. godine

Broj prijedloga za premještaj u 2020. godini identičan je broju zaprimljenih predmeta u 2019. godini. Primjena Okvirnih mjerila za upućivanje i razvrstavanje zatvorenika na izdržavanje kazne zatvora doprinijela je ujednačenosti postupanja na osnovu transparentnih kriterija.

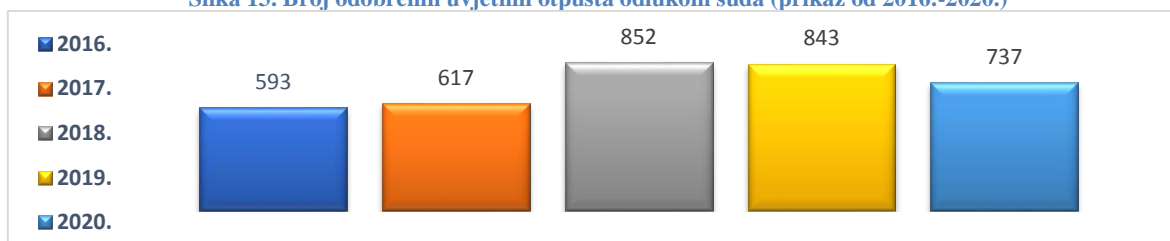
U 2020. godini povećan je broj privremenih premještaja istražnih zatvorenika iz organizacijskih razloga kao i zbog potresa na području Sisačko-moslavačke županije. Istražni zatvorenici mogu biti privremeno premješteni u drugi zatvor iz razloga sigurnosti ili organizacijskih razloga i uz prethodnu suglasnost nadležnog suda. Istražni zatvorenici premještaju se privremeno pri čemu se ne mijenja nadležnost suda te se isti ne prikazuju u tabeli 1. ovog Izvješća.

1.10. Uvjetni otpust zatvorenika

Sukladno odredbama članka 59. KZ/11, sud može otpustiti osuđenika s izdržavanja kazne zatvora ako je izdržao najmanje jednu polovinu kazne na koju je osuđen, ali ne manje od tri mjeseca, ako se osnovano očekuje da neće počinuti kazneno djelo te ako na to pristaje.

Sve odluke vezane uz uvjetni otpust zatvorenika (povodom prijedloga za uvjetni otpust ili postupka pokrenutog po službenoj dužnosti) donosi županijski sud nadležan prema sjedištu kaznionice ili zatvora (sudac izvršenja kao pojedinac nadležan je za odobravanje uvjetnog otpusta do 3 mjeseca, a sudsko vijeće kojim predsjedava sudac izvršenja nadležno je za odobravanje uvjetnog otpusta u dužem trajanju), a prema proceduri propisanoj izmijenjenim odredbama Zakona o izvršavanju kazne zatvora iz 2013. godine (ZOID ZIKZ/13).

Slika 13. Broj odobrenih uvjetnih otpusta odlukom suda (prikaz od 2016.-2020.)

Županijski sudovi su tijekom 2020. godine odobrili uvjetni otpust za ukupno 737 zatvorenika, što predstavlja smanjenje od 12,57 % u odnosu na prethodnu 2019. godinu kada su odobrili 843 uvjetna otpusta.

1.11. Pogodnosti zatvorenika

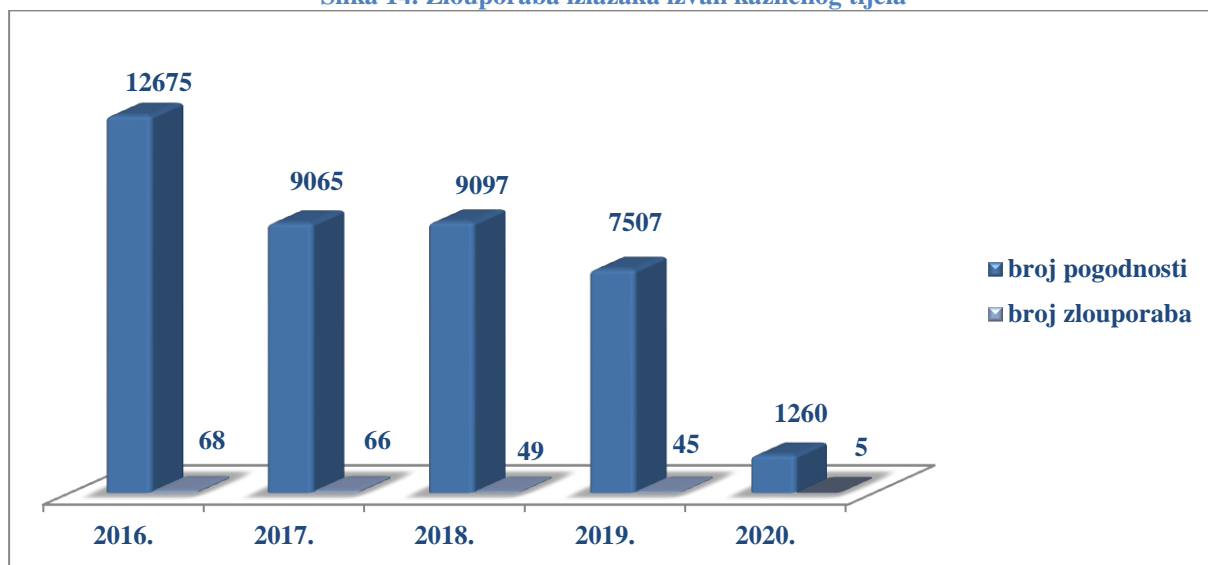
Pogodnosti predstavljaju skup poticajnih mjera usmjerenih na smanjivanje negativnih učinaka zatvaranja i poticanje u ostvarivanju programa izvršavanja radi ostvarivanja svrhe izvršavanja kazne zatvora. Sastoje se od ublažavanja uvjeta unutar kaznionice, odnosno zatvora te češćih dodira s vanjskim svijetom. Pogodnosti ublažavanja uvjeta unutar kaznionice, odnosno zatvora iznimno su važne zatvorenicima, pogotovo onima koji iz raznih razloga ne koriste izlaske već su orijentirani isključivo na pogodnosti koje im se mogu odobriti na korištenje u kaznionici ili zatvoru. Neke od ovih pogodnosti su: korištenje vlastitog TV prijarnika, samostalna priprava hrane i pića, uređenje životnog prostora osobnim stvarima, raspored u odjel s blažim uvjetima unutar iste kaznionice, odnosno zatvora, korištenje godišnjeg odmora u blažim uvjetima iste kaznionice ili zatvora i dr. S druge strane, pogodnosti češćih dodira s vanjskim svijetom osobito su važne jer omogućuju zatvorenicima održavanje kontakata s obitelji i zajednicom, ublažavaju negativne učinke zatvaranja te predstavljaju pripremu zatvorenika za odlazak na slobodu. Neke od ovih pogodnosti su: češći i dulji posjeti, telefoniranje bez nadzora, boravak s bračnim drugom u posebnoj prostoriji, izlazak s posjetiteljem, izlazak bez posjetitelja, izlazak u prebivalište ili boravište, izlazak radi izvršavanja posebnog programa u zajednici, korištenje godišnjeg odmora u mjestu prebivališta ili boravišta). Odluku o odobravanju pogodnosti donosi upravitelj kaznionice ili zatvora, na prijedlog stručnog tima.

Od pogodnosti ublažavanja uvjeta unutar kaznionice, odnosno zatvora, ističemo raspored u odjel s blažim uvjetima izdržavanja kazne iste kaznionice, odnosno zatvora. Ovih pogodnosti je tijekom 2020. godine odobreno 251, a zatvorenici su ih zlouporabili 12 puta. U slučaju zlouporabe ove pogodnosti, zatvoreniku se ista uskraćuje te se vraća u zatvorene uvjete izdržavanja kazne.

Tijekom 2020. godine, pogodnosti češćih dodira s vanjskim svijetom koje uključuju izlazak iz kaznenog tijela odobrene su 226 zatvorenika, koji su iskoristili ukupno 473 ovih pogodnosti. Osim pogodnosti izlazaka, zatvoreniku je moguće odobriti i izvanredni izlazak, koji nije pogodnost, nego se odobrava u izvanrednim situacijama propisanim Zakonom. Izvanredni izlasci tijekom 2020. godine odobreni su 59 zatvorenika, koji su ih koristili u 63 navrata. U odnosu na ukupnih 1260 iskorištenih izlazaka izvan kaznenog tijela (pogodnosti i izvanredni izlasci), bilo je 5 zlouporaba istih tijekom 2020. godine.

Tijekom 2020. godine bilježi se značajno smanjenje broja odobrenih pogodnosti izvan kaznenog tijela jer je radi zaštite zdravlja osoba lišenih slobode te zaposlenika kaznenih tijela od ožujka 2020. godine, uslijed epidemije koronavirusom (COVID-19), ograničeno pravo na posjete, kao i korištenje pogodnosti izlazaka zatvorenika.

Slika 14. Zloupotreba izlazaka izvan kaznenog tijela

1.12. Video posjeti

Od sredine ožujka 2020. godine radi zaštite zdravlja osoba lišenih slobode te zaposlenika kaznenih tijela, uslijed epidemije koronavirusom (COVID-19), zatvorenicima je ograničeno pravo na posjete, kao i korištenje pogodnosti izlazaka.

U svrhu očuvanja obiteljskih veza svim je kategorijama osoba lišenih slobode omogućeno ostvarivanje kontakata sa članovima obitelji putem video-posjeta. Za odobravanje video - posjeta potrebna je suglasnost osobe lišene slobode i „virtualnog posjetitelja“, a za realizaciju video-posjete posjetitelj treba imati stolno računalo, tablet ili sl. U 2020. godini ukupno je realizirano 5785 video posjeta. Od navedenog broja, u 3670 video posjeta su bila uključena maloljetna djeca. Zanimljiv je podatak da je u razdoblju od početka siječnja do kraja ožujka 2020. godine realizirano svega 179 dječjih video posjeta i to samo za djecu zatvorenika/ca, a od početka travnja odnosno početka pandemije do kraja prosinca 2020. godine realizirano je čak 3491 dječjih video posjeta.

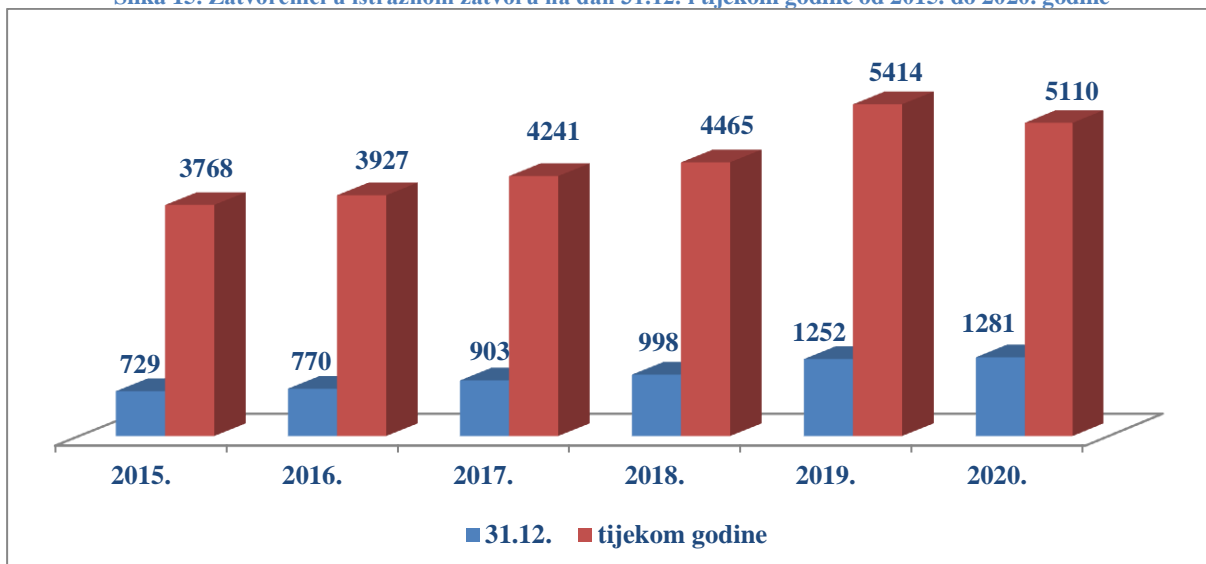
Realizacijom video-posjeta djece zatvorenika korištenjem video tehnologija umanjuju se štetne posljedice zatvaranja i odvojenosti djece od roditelja te se omogućuje kontakt i onoj djeci i članovima obitelji zatvorenika koji zbog velike udaljenosti, loše financijske situacije, nedostatka vremena, aktualne situacije s pandemijom COVID-19 i/ili drugih okolnosti nisu bili u mogućnosti realizirati pravo na posjet.

1.13. Zatvorenici na izvršavanju istražnog zatvora

Tijekom 2020. godine mjeru istražnog zatvora izdržavalo je ukupno 5110 zatvorenika. Od toga broja 324 je žena (6,34%). Zatvorenici kojima je određena mjera istražnog zatvora u odnosu na ukupan broj zatvorenika tijekom 2020. godine čine 44,03%, što je malo povećanje od 1,06%, dok je u odnosu na novoprimitljene istražne zatvorenike u odnosu na 2019. godinu došlo do smanjenja od 5,62% (304).

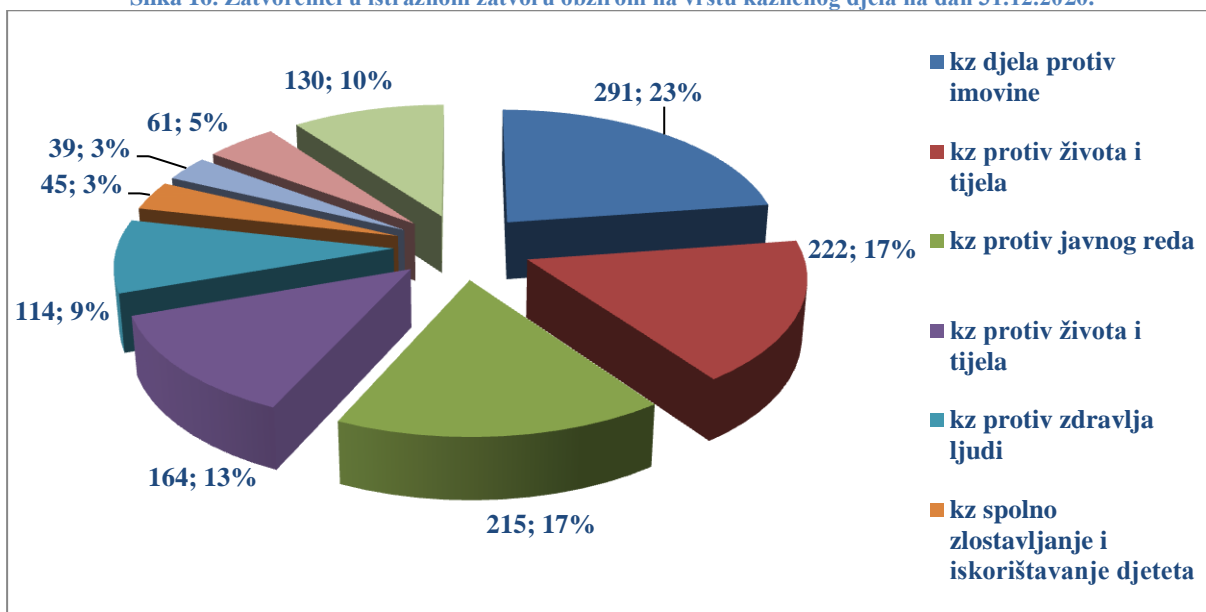
Na dan 31.12. 2020. mjeru istražnog zatvora izdržavalo je 1281 zatvorenika, te oni čine 36,3% zatvorenika na navedeni datum.

Slika 15. Zatvorenici u istražnom zatvoru na dan 31.12. i tijekom godine od 2015. do 2020. godine

U odnosu na vrstu kaznenog djela, na dan 31.12.2020. godine, najviše je bilo istražnih zatvorenika zbog kaznenih djela protiv imovine, protiv osobne slobode, protiv javnog reda, zatim protiv života i tijela, protiv zdravlja ljudi, protiv spolne slobode i spolno zlostavljanje i iskorištavanje djeteta, te protiv braka, obitelji i djece.

Slika 16. Zatvorenici u istražnom zatvoru obzirom na vrstu kaznenog djela na dan 31.12.2020.

Najviše je novoprimitljenih istražnih zatvorenika koji su počinili kaznena djela protiv imovine njih 848 ili 21,98%.

U odnosu na pojedinačno kazneno djelo najviše novoprimitljenih istražnih zatvorenika bilo je zbog kaznenog djela prijetnje njih 844 ili 21,87%. Ujedno ovo je kazneno djelo koje ima i najveći porast u odnosu na prošlu godinu čak 25%. 2019. godine bilo ih je 636 novozaprimitljenih istražnih zatvorenika.

U odnosu na duljinu trajanja istražnog zatvora, najviše zatvorenika koji su se na 31.12.2020. godine nalazili istražnom zatvoru, njih 386 boravilo je u istražnom zatvoru od jednog do tri mjeseca, dok je preko 30 mjeseci mjeru izdržavalo 9 istražnih zatvorenika.

Tabela 11. Istražni zatvorenici obzirom na trajanje istražnog zatvora na dan 31.12.2020. godine

Trajanje istražnog zatvora	zatvorenici u istražnom zatvoru		maloljetni zatvorenici u istražnom zatvoru		UKUPNO		SVEUKUPNO
	m	ž	m	ž	m	ž	
do 1 mjesec	254	19	1	0	256	24	280
od 1 do 3 mjeseca	362	15	4	0	369	17	386
od 3 do 6 mjeseci	294	20	0	0	297	23	320
od 6 do 12 mjeseci	158	6	1	0	160	6	166
od 12 do 18 mjeseci	75	1	0	0	75	1	76
od 18 do 24 mjeseca	28	2	0	0	28	2	30
od 24 do 30 mjeseci	14	0	0	0	14	0	14
preko 30 mjeseci	9	0	0	0	9	0	9

U odnosu na dob u strukturi istražnih zatvorenika prevladavaju zatvorenici (oba spola) u dobi između 30-40 godina.

Tabela 12. Istražni zatvorenici obzirom na dob na dan 31.12. i tijekom 2020. godine

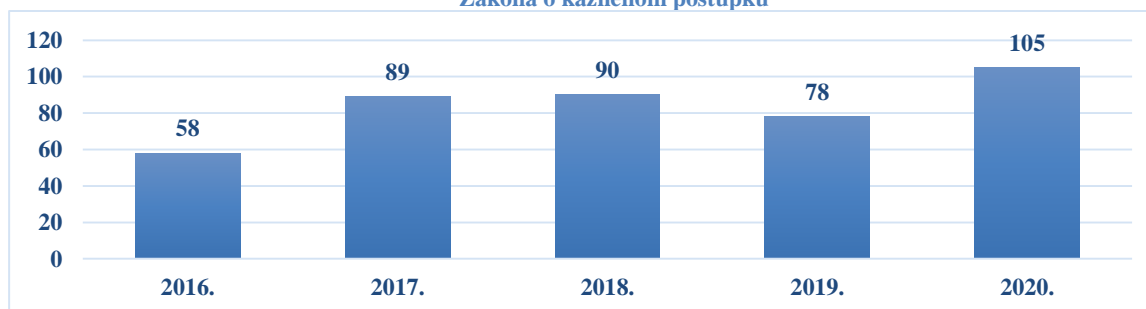
Dob	31.12.2020.		novoprimljeni	
	zatvorenici u istražnom zatvoru		zatvorenici u istražnom zatvoru	
	M	Ž	M	Ž
14 - 16	1	0	8	1
16 - 18	6	0	37	5
18 - 21	46	5	162	12
21 - 25	132	9	377	27
25 - 30	177	11	589	39
30 - 40	322	19	1032	64
40 - 50	291	15	794	58
50 - 60	142	7	369	30
60 - 70	64	6	171	15
70 - 80	24	1	55	2
više od 80	3	0	11	0
UKUPNO	1208	73	3605	253

1.13.1. Neubrojivi počinitelji kaznenih djela na izvršavanju mjere istražnog zatvora na temelju članka 551. Zakona o kaznenom postupku

Sukladno odredbama članka 135. u vezi članka 551. Zakona o kaznenom postupku, okrivljenik protiv kojeg je određen istražni zatvor zbog postojanja vjerojatnosti da bi zbog težih duševnih smetnji mogao počiniti teže kazneno djelo, odlukom upravitelja zatvora upućuje se Zatvorsku bolnicu u Zagrebu ili odgovarajuću psihijatrijsku ustanovu koja je dužna primiti okrivljenika i pružiti mu potrebnu zdravstvenu skrb.

Tijekom 2020. godine u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu bilo je smješteno 105 osoba kojima je sud odredio istražni zatvor prema članku 551. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19. i 126/19.) do donošenja pravomoćnog rješenja o prisilnom smještaju i liječenju.

Slika 17. Broj istražnih zatvorenika tijekom godine smještenih u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu sukladno članku 551. Zakona o kaznenom postupku

Uslijed poteškoća u realizaciji smještaja ovakvih osoba u odgovarajućoj psihijatrijskoj ustanovi, tijekom 2020. godine broj osoba koje su po ovoj osnovi smještene u Zatvorsku bolnicu u Zagrebu povećan je za 25,71% u odnosu na prethodnu godinu te je u ovom smislu intenzivirana komunikacija s Ministarstvom zdrastva kako bi se rasteretili kapaciteti Zatvorske bolnice u Zagrebu i omogućila realizacija smještaja dijela ovih osoba u odgovarajuću psihijatrijsku ustanovu.

1.13.2. Maloljetnici u istražnom zatvoru

Prema maloljetnicima istražni zatvor se određuje samo kao krajnja mjera, razmjerno težini djela i očekivanoj sankciji, u najkraćem nužnom trajanju. Način izvršavanja istražnog zatvora propisan je Odlukom o osnivanju posebnih zatvorskih jedinica u kojima se izvršava istražni zatvor određen maloljetniku.

Tijekom 2020. godine u istražnom zatvoru boravilo je ukupno 45 maloljetnika i 6 maloljetnica.

Najzastupljenija su kaznena dijela protiv imovine: čl. 230. KZ/11 (razbojništvo) i čl. 228. KZ/11 (krađa).

Prosječno vrijeme boravka maloljetnika u istražnom zatvoru bilo je 1 mjesec i 24 dana.

Slika 18. Broj maloljetnika u istražnom zatvoru

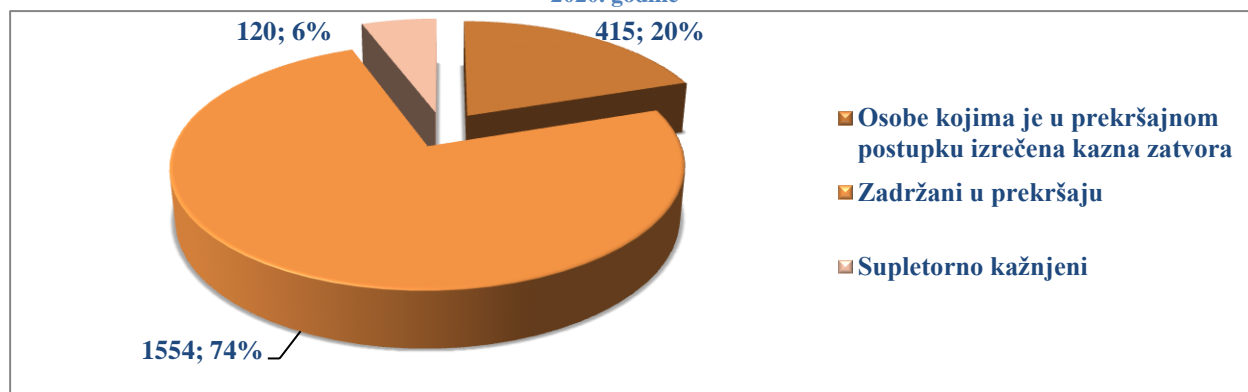
Dob	broj maloljetnika u istražnom zatvoru 31. 12. 2020. godine		novoprimljeni maloljetnici u istražnom zatvoru tijekom 2020. godine	
	M	Ž	M	Ž
14 - 16	1	0	8	1
16 -18	6	0	37	5
UKUPNO	7	0	45	6

1.14. Kažnjenici

Termin kažnjenici označava zatvorenike kojima je izrečena kazna zatvora u prekršajnom postupku i zatvorenike kojima je izrečena kazna zatvora kojom je zamijenjena izrečena novčana kazna izvršavanjem kazne u zatvorima, kao i zatvorenike kojima je u prekršajnom postupku određeno zadržavanje.

U zatvorima je tijekom 2020. godine boravilo ukupno 2089 osoba u ova tri statusa od kojih 415 kojima je u prekršajnom postupku izrečena kazna zatvora, 120 kojima je izrečena novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora, te 1554 osoba kojima je u prekršajnom postupku određeno zadržavanje. Tijekom 2020.godine bilo je 795 ili 27,57% manje kažnjenika, što možemo dovesti u direktnu posljednicu vezano za Covid-19.

Slika 19. Zatvorenici kojima je izrečena kazna u prekršajnom postupku obzirom na vrstu izrečene kazne tijekom 2020. godine

1.15. Transferi (premještaji) zatvorenika radi daljnjeg izdržavanja kazne zatvora

Sukladno Konvenciji o transferu osuđenih osoba Vijeća Europe i Dodatnom protokolu uz navedenu Konvenciju koje je Republika Hrvatska ratificirala, Zakonu o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima i Zakonu o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije, Republika Hrvatska preuzima izvršavanje kazne zatvora hrvatskih državljana, odnosno državljana država članica Europske unije s prijavljenim prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj, na koju su osuđeni u drugoj državi kako bi preostali dio kazne izdržali u Republici Hrvatskoj.

Također, u okviru zatvorskog sustava Republike Hrvatske, sukladno navedenim propisima i uz primjenu načela uzajamnog priznavanja, stranim državljanima osuđenima na kaznu zatvora u Republici Hrvatskoj omogućuje se premještaj (transfer) u druge države (države njihova državljanstva, prebivališta odnosno boravišta) radi daljnjeg izdržavanja kazne zatvora.

Premještaj (transfer) zatvorenika moguć je jedino uz suglasnost nadležnih državnih tijela države iz koje se zatvorenik premješta i države u koju se zatvorenik premješta.

Tabela 13. Transfer (premještaj) zatvorenika tijekom 2020. godine

Red.br.	Transfer zatvorenika iz Republike Hrvatske						U državu
	Broj molbi			Broj provedenih transfera			
	M	Ž	M+Ž	M	Ž	M+Ž	
1.	2	0	2	2	0	2	NIZOZEMSKA
2.	1	0	1	1	0	1	AUSTRIA
3.	1	0	1	1	0	1	CRNA GORA
4.	1	0	1	0	0	0	SRBIJA
5.	1	0	1	1	0	1	ITALIJA
UKUPNO	6	0	6	5	0	5	-
Red.br.	Transfer zatvorenika u Republiku Hrvatsku				Iz države		
	Broj provedenih transfera						
	M	Ž	M+Ž				
1.	1	0	1	ŠVEDSKA			
2.	6	0	6	AUSTRIJA			
3.	2	0	2	NJEMAČKA			
4.	1	0	1	BOSNA I HERCEGOVINA			
UKUPNO	10	0	10	-			

1.16. Prava zatvorenika i njihova zaštita

Temeljna ljudska prava propisana su Ustavom Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima, i Zakonom o izvršavanju kazne zatvora.

Zaštita prava zatvorenika propisana je Zakonom o izvršavanju kazne zatvora i u nadležnosti je suca izvršenja. Ostvaruje se podnošenjem žalbe ili pritužbe sucu izvršenja, te zahtjevom za sudska zaštitu.

U 2020. godini podneseno je 65 žalbi nadležnom sucu izvršenja, od kojih je 2 ukinuto, 10 preinačene, 5 potvrđene, 2 odbačeno, a 46 odbijeno,

Slika 20. Podnesene žalbe sucu izvršenja protiv odluke upravitelja

1.14. Zahtjevi zatvorenika za sudsku zaštitu prava sucu izvršenja

Svaki zatvorenik kojem je nezakonito uskraćeno neko pravo ili je bio izložen bilo kakvom obliku mučenja, zlostavljanja ili ponižavanja, ima pravo na naknadu štete. Ukupno ih je podneseno 106.

Tabela 14. Zahtjevi za sudsku zaštitu prava podneseni sucu izvršenja

PODNESENI ZAHTJEVI ZA SUDSKU ZAŠTITU PRAVA SUCU IZVRŠENJA U 2020. GODINI					
zbog uvjeta smještaja	ukinuto	0	zbog pružanja stručne pravne pomoći radi zaštite prava propisanih ZIKZ-om	Ukinuto	0
	preinačeno	0		Preinačeno	0
	potvrđeno	7		Potvrđeno	0
	odbačeno	0		Odbačeno	0
	odbijeno	36		Odbijeno	3
zbog prehrane	ukinuto	0	zbog prava na dodir s vanjskim svijetom	Ukinuto	0
	preinačeno	0		Preinačeno	0
	potvrđeno	0		Potvrđeno	0
	odbačeno	0		Odbačeno	2
	odbijeno	1		Odbijeno	1
zbog zdravstvene zaštite	ukinuto	0	zbog povrede ostalih prava	Ukinuto	0
	preinačeno	0		Preinačeno	0
	potvrđeno	1		Potvrđeno	0
	odbačeno	0		Odbačeno	0
	odbijeno	18		Odbijeno	37
ukupno žalbi			106		

2. ČIMBENICI SIGURNOSNIH RIZIKA – POKAZATELJI STANJA I RADA

Državni službenici odjela osiguranja osiguravaju kaznionicu, odnosno zatvor, osobe i imovinu, nadziru zatvorenike, sudjeluju u provedbi pojedinačnih programa izvršavanja kazne zatvora uz održavanje unutarnjeg reda i stege, sprovode zatvorenike i obavljaju druge poslove propisane Zakonom o izvršavanju kazne zatvora. Poslovi odjela osiguranja kaznenih tijela su: dežurstvo, vanjsko osiguranje, unutarnje osiguranje, pretraga i sprovođenje.

2.1. Uvod – ocjena stanja sigurnosti

Na dan 31. prosinac 2020. godine vidljivo je blago smanjenje broja zatvorenika u odnosu na 2019. godinu, dok je broj službenika pravosudne policije gotovo identičan u odnosu na 2019. godinu i iznosi 1551. Sagledavajući kretanje broja zatvorenika, napominjemo da je to samo

jedan od elementa koji se uzimaju i sagledavaju kroz provođenje svih aktivnosti i imaju značajan utjecaj na upravljanje sigurnosnim rizicima. U tom smislu, između ostalih, ističemo još nekoliko elemenata koji imaju neposredan utjecaj na sustav sigurnosti i rad službenika, kao što su: struktura zatvorenika, postojeći i procijenjeni sigurnosni rizici, mjere sigurnosti i mjere vezane uz prevenciju incidentnih događaja, arhitektonska rješenja kaznenih tijela i ostalo. Neizostavan dio tih procesa uključuje i sustavno praćenje svih varijabli i promjena u okruženju, a kako bi se pravovremeno osigurala odgovarajuća reakcija i osigurala održivost sustava sigurnosti.

Analizirani podaci koji su slikovno i tablično prikazani u nastavku izvješća, odnose se na podatke prikupljene dnevnim i mjesečnim praćenjem pokazatelja stanja i rada kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda.

Odnos broja zatvorenika na jednog službenika pravosudne policije na dan 31. prosinca 2020. godine iznosi 2,30 zatvorenika na jednog službenika pravosudne policije. Međutim, uzmemo li u obzir prilikom izračuna odnosa samo ona kaznena tijela u kojima je ustrojen Odjel osiguranja, odnos je nešto povoljniji i na dan 31.12.2020. iznosi 2,27 zatvorenika na jednog službenika pravosudne policije.

Slika 21. Odnos broja zatvorenika na jednog službenika pravosudne policije (stanje na dan 31. prosinca 2020.)

Trenutni broj službenika, uz istovremenu usporedbu s mnogim pokazateljima stanja i rada te kretanjem ukupnog broja zatvorenika i odnosom koji iz toga proizlazi, možemo ocijeniti zadovoljavajućim. Kod toga, naglašavamo da je potrebno voditi računa o planiranju zapošljavanja novih službenika pravosudne policije, a posebno uzimajući u obzir činjenicu potrebnog vremena za njihovo osposobljavanje za samostalno obavljanje poslova i službenih zadaća. U tom kontekstu, od iznimne važnosti je i kontinuirano sagledavanje organizacijske strukture i modela rada, a koji imaju neposredan učinak i dovode do više razine učinkovitosti i kvalitete u obavljanju svih poslova.

Slika 22. Kretanje broja službenika pravosudne policije

Broj tjelesnih napada zatvorenika na zaposlenike kaznenih tijela, u odnosu na 2019. godinu, u padu je za pet takvih evidentiranih slučajeva tijekom 2020. godine. Kod evidentiranih slučajeva, riječ je o trenutnim reakcijama zatvorenika na određenu situaciju, a ne planiranom i prethodno osmišljenom napadu, u kojima nije došlo do težih ozljeda zaposlenika.

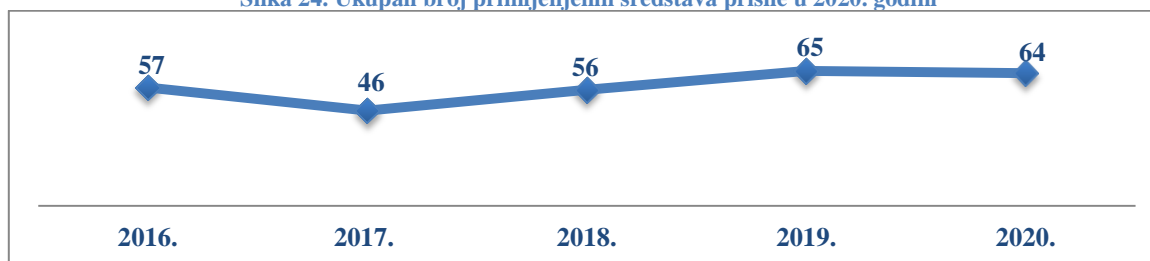
Slika 23. Tjelesni napadi zatvorenika na zaposlenike kaznenih tijela

2.2. Primjena sredstava prisile

Zakon o izvršavanju kazne zatvora određuje da se sredstva prisile mogu se primijeniti samo kada je to nužno da se spriječi bijeg zatvorenika, tjelesni napad na službenike ili druge osobe, nanošenje ozljeda drugim osobama, samoozljeđivanje, namjerno prouzrokovanje materijalne štete, ili radi savladavanja pasivnog ili aktivnog otpora zatvorenika. Prisila se može primijeniti i protiv osoba koje oslobađaju zatvorenike, napadaju na zatvorenike, protupravno ulaze u objekt ili prostore kaznionice, odnosno zatvora ili ako se neovlašteno nalaze unutar objekta ili prostora kaznionice, odnosno zatvora. Sredstva prisile jesu: zahvati za privođenje i tehnike obrane, palica, raspršivač s dopuštenim neškodljivim tvarima, električni paralizator, mlazovi s vodom, podražavajuća kemijska sredstva i vatreno oružje. Između sredstva prisile, primijenit će se ono koje najmanje ugrožava zdravlje i život pojedinca, kojim se uspješno savladava otpor, a razmjerno je pogibelji koja prijeti.

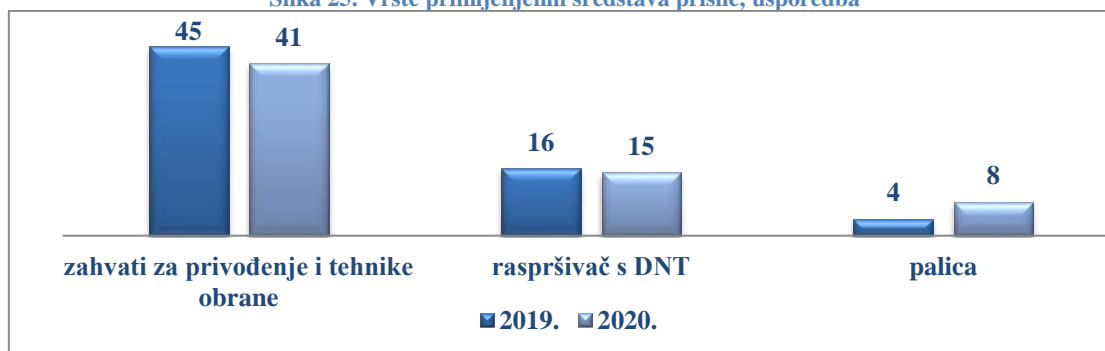
Slika 24. Ukupan broj primijenjenih sredstava prisile u 2020. godini

U 2020. godini sredstava prisile primijenjena su ukupno 64 puta, što je za 1 slučaj manje u odnosu na 2019. godinu. U odnosu na broj zatvorenika koji su tijekom 2020. godine prošli kroz kaznena tijela (11607) pojavnost primjene sredstava prisile je jako mala.

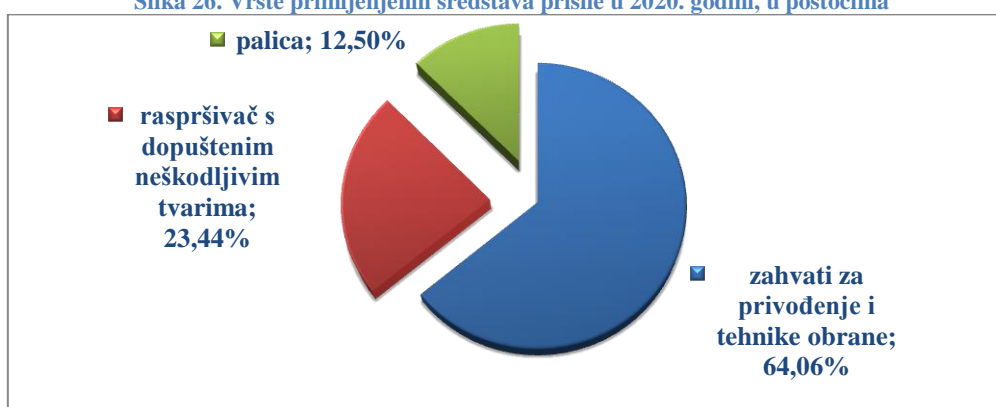
Primjena sredstava prisile posljednja je mjera kojom se osigurava red i disciplina među zatvorenicima (maloljetnicima), međutim, u slučajevima kada je nužna primjena sredstava prisile, uz uvažavanje postupnosti u izboru primijenjenog sredstva, od službenika se očekuje odlučnost u postupanju, kako bi se na učinkovit način spriječile sve moguće štete. U zadnje tri godine sredstva prisile: električni paralizator, mlazovi s vodom, podražavajuća kemijska sredstva i vatreno oružje nisu primijenjeni niti u jednom slučaju.

Slika 25. Vrste primijenjenih sredstava prisile, usporedba

Tijekom 2020. godine, u najvećem broju slučajeva primjene sredstava prisile, došlo je do primjene zahvata za privođenje i tehnike obrane (64,06%), zatim slijedi raspršivač s dopuštenim neškodljivim tvarima (23,44%), te primjena palice (12,50%).

Slika 26. Vrste primijenjenih sredstava prisile u 2020. godini, u postocima

U 2020. godini evidentirano je 4 slučaja primjene palice više u odnosu na 2019. godinu, dok je evidentiranih primjena zahvata za privođenje i tehnike obrane za 4 slučaja manje u odnosu na 2019. godinu. Također evidentiran je 1 slučaj primjene raspršivača s dopuštenim neškodljivim tvarima manje u odnosu na 2019. godinu.

Raspršivač s dopuštenim neškodljivim tvarima smatramo najblažim sredstvom prisile (uz zahvate za privođenje) zbog načina primjene koji osigurava sigurnost i bitno smanjuje rizik nastanka ozljeda, kako za zatvorenika prema kojem se to sredstvo prisile primjenjuje, tako i za službenika koji ga koristi za savladavanje otpora zatvorenika. U praksi, raspršivač s dopuštenim neškodljivim tvarima se pokazuje kao iznimno korisno i pouzdano sredstvo prisile, a njegova primjena zbog osobina koje ima, dopuštena je i kod savladavanja pasivnog otpora zatvorenika.

Kao razlozi primjene sredstava prisile prevladavaju situacije primjene sredstava prisile radi neizvršavanja zakonite naredbe (aktivni ili pasivni otpor), a na što u postotku otpada 57,50 %. Slijede situacije primjene sredstava prisile radi sprječavanja tjelesnog napada na službenike, a na što u postotku otpada 18,75 % i sprječavanje tjelesnog napada zatvorenika na drugog zatvorenika u udjelu od 17,50 %, od ukupno izražene vrijednosti prikazanih praćenih i evidentiranih kategorija razloga primjene sredstava prisile.

Tabela 15. Razlozi primjene sredstva prisile

RAZLOG PRIMJENE SREDSTVA PRISILE	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
sprječavanje bijega	2	0	2	1	2
sprječavanje samoozljeđivanja	10	2	1	2	7
neizvršavanje zakonite naredbe	37	16	28	46	25
sprječavanja tjelesnog napada	8	8	9	15	12
sprječavanje tjelesnog napada zatvorenika na	4	18	15	14	9
sprječavanje prouzrokovanja materijalne štete	3	3	1	2	6
UKUPNO	64	47	56	80	61

Iz usporedbe evidentiranih podataka u 2020. i 2019. godini, u porastu su vrijednosti vezane uz sprječavanje bijega, 1 slučaj više, sprječavanje samoozljeđivanja, 5 slučajeva više, te sprječavanje prouzrokovanja materijalne štete, 4 slučajeva više.

2.3. Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti

Članak 135. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, između ostaloga, određuje da će se prema zatvoreniku koji ugrožava red i sigurnost ili prijeti ugrožavanju reda i sigurnosti provoditi posebne mjere održavanja reda i sigurnosti. Naređivanje provođenja posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti u nadležnosti je upravitelja ili osobe koju on ovlasti, odnosno u slučaju primjene posebne mjere održavanja reda i sigurnosti - osamljenja, na prijedlog upravitelja i uz prethodno mišljenje liječnika, odluku o izvršavanju mjere donosi sudac izvršenja. Propisano je i provođenje određenih posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti koje se mogu provoditi prema zatvoreniku kojemu je određen istražni zatvor.

Slika 27. Ukupan broj naređenih posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti

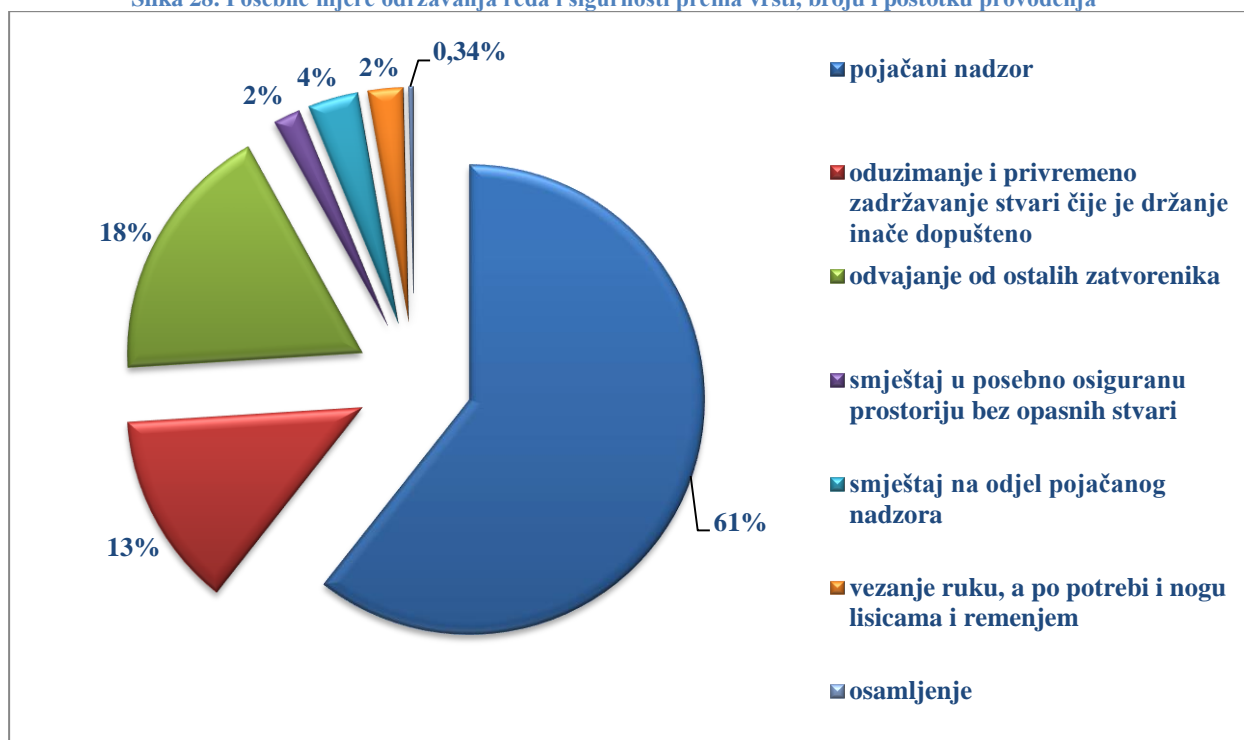

U odnosu na 2019. godinu, ukupan broj naređenih posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti tijekom 2020. godine, u porastu je za 94 izvršene mjere ili 2,34%, odnosno 2020. godine posebna mjera održavanja reda i sigurnosti primijenjena je na svakom petom zatvoreniku.

Posebna mjera održavanja reda i sigurnosti – pojačani nadzor, podrazumijeva češće motrenje zatvorenika tijekom obavljanja dnevnih aktivnosti i noću. Odvajanje od ostalih zatvorenika izvršava se smještajem zatvorenika u jednokrevetnu sobu najdulje do trideset dana. Tijekom izvršavanja ove mjere zatvorenik sudjeluje u svim aktivnostima utvrđenim pojedinačnim programom izvršavanja kazne zatvora, a koje se mogu provoditi u prostoriji u kojoj je zatvorenik smješten. Smještaj na odjel pojačanog nadzora može se narediti samo u zatvorenim kaznionicama, odnosno zatvorima, mjera se obvezno preispituje svaka tri mjeseca, a naređuje ju upravitelj. Osamljenjem se zatvoreniku onemogućuje veza s drugim zatvorenicima izdvajanjem iz skupnog načina izdržavanja kazne zatvora i zajedničkih aktivnosti, a primjenjuje se prema zatvorenicima koji svojim postupcima ozbiljno ugrožavaju sigurnost kaznenog tijela.

Pojačani nadzor je posebna mjera održavanja reda i sigurnosti s najvećim udjelom u 2020. godini (61,00%), dok je mjera osamljenja u 2020. godini primijenjena 8 puta (0,34%).

Slika 28. Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti prema vrsti, broju i postotku provođenja

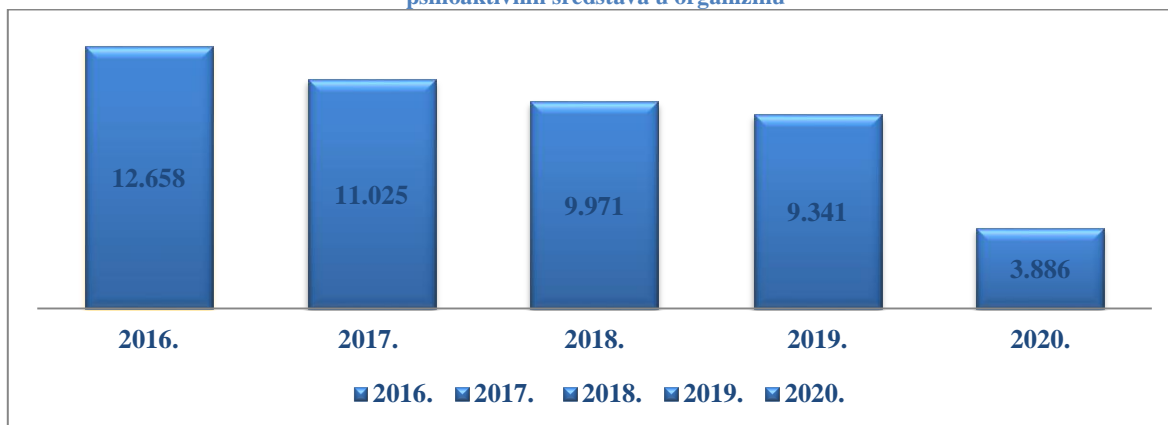

2.4. Testiranje zatvorenika na prisutnost alkohola u organizmu te na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu

Testiranja zatvorenika na prisutnost alkohola u organizmu te na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu provode se prema pravilima medicinske struke, a zatvorenika se može u svako doba testirati. Najčešće se testiranja provode kao ciljane, po uočenoj potrebi i procjeni, a obavljaju se i redovna kod dolaska zatvorenika u kaznionicu ili zatvor s korištenja pogodnosti izlaska i prilikom samostalnog javljanja zatvorenika na izdržavanje kazne zatvora. Nadalje, riječ je preventivnom djelovanju kojim se nastoji onemogućiti unos, konzumacija i eventualna zlouporaba alkohola, droga i svih drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava, uz istovremeno djelovanje u poduzimanju odgovarajućih zdravstvenih, tretmanskih i sigurnosnih mjera.

Tijekom 2020. godine izvršeno je 3886 testiranje zatvorenika na prisutnost alkohola, droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu, što je 5455 izvršenih testiranja manje u odnosu na 2019. godinu. Manji broj testiranja izravna je posljedica pandemije novog koronavirusa (SARS-CoV-2), obzirom da je novonastala situacija uzrokovala nužnu uskratu određenih pogodnosti zatvorenika, poglavito u smislu dodira s vanjskim svijetom, što je automatski rezultiralo znatno smanjenim brojem testiranja, koja bi u uobičajenim okolnostima bila obavljena prilikom povratka zatvorenika s pogodnosti u kazneno tijelo.

Slika 29. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost alkohola, droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu

Od ukupnog broja testiranih 486 zatvorenika bilo je pozitivno na alkohol, drogu i druge nedopuštene psihoaktivna sredstva. Slučajevi pozitivnih rezultata na testu vezani su uz prijam zatvorenika po određivanju istražnog zatvora - privođenje, samostalnog javljanja na izdržavanje kazne zatvora i povratka u kazneno tijelo s korištenja pogodnosti izlaska iz kaznionice ili zatvora.

U 2020. godini ukupno je izvršeno 1220 testiranja zatvorenika na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu od čega je pozitivnih na testu bilo ukupno 426.

Naglašavamo kako se najveći broj pozitivnih rezultata na testu odnosi na zlouporabu propisane medicinske terapije zatvorenika u kaznenom tijelu, a ostali dio na zaprimanje istražnih zatvorenika, javljanje osuđenika na izdržavanje kazne zatvora, povratak zatvorenika u kazneno tijelo s korištenja pogodnosti izlaska i drugo.

Slika 30. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu

Tijekom 2020.godine obavljeno je 2666 testiranja na prisutnost alkohola u organizmu, od čega je kod 60 zatvorenika bilo pozitivno na testu.

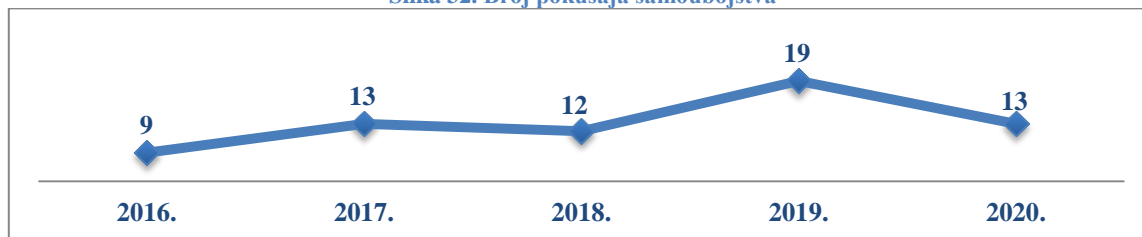
Slika 31. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost alkohola u organizmu

2.5. Samoubojstva i smrti zatvorenika

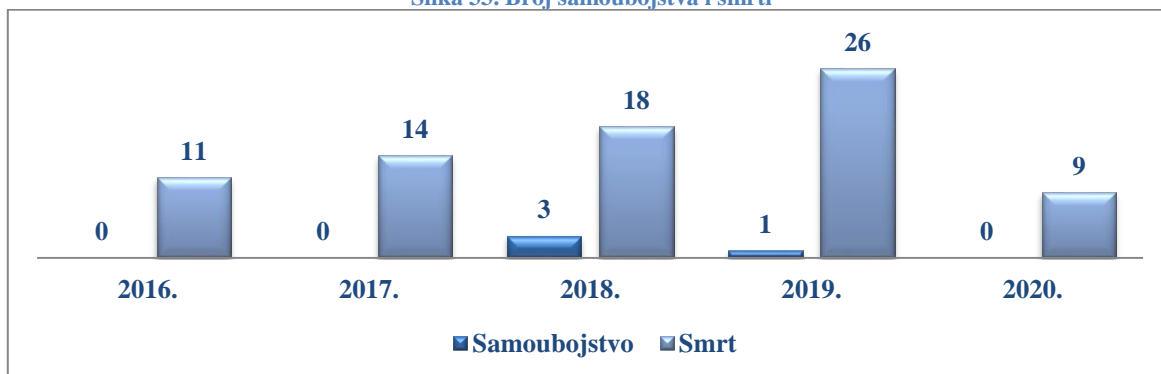
Broj evidentiranih pokušaja samoubojstva zatvorenika u 2020. godini manji je u odnosu na 2019. godinu, odnosno evidentirano je 13 takvih rizičnih oblika ponašanja zatvorenika u 2020. godini, u odnosu na 2019. godinu kada ih je evidentirano ukupno 19.

Slika 32. Broj pokušaja samoubojstva

Broj smrtnih slučajeva zatvorenika u 2020. godini manji je za 17 slučajeva u odnosu na 2019. godinu, u 2020. godini evidentirano je ukupno 9 smrtnih slučajeva, naspram 26 evidentiranih slučajeva u 2019. godini. U 2020. godini nije evidentiran je niti jedan slučaj samoubojstava zatvorenika.

Slika 33. Broj samoubojstva i smrti

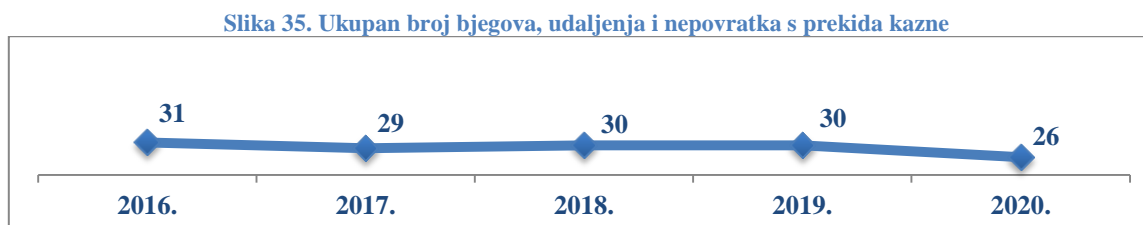

2.6. Pokušaj bijega i bjegovi

Broj evidentiranih pokušaja bjegova zatvorenika tijekom 2020. godine, identičan je u odnosu na 2019. godinu te iznosi 2 evidentirana pokušaja u godini. Oba slučajeva pokušaja bijega evidentirana su u Odgojnom zavodu u Turopolju.

Prema Zakonu o izvršavanju kazne zatvora bijegom se smatra svako udaljenje bez odobrenja iz kaznionice, zatvora ili odgojnog zavoda, kao i svaki nepovratak s korištenja pogodnosti izlaska i izvanrednog izlaska u trajanju duljem od 24 sata. Tijekom 2020. godine evidentirano je ukupno 26 slučajeva bjegova zatvorenika.

Na slici je prikazan ukupan broj izvršenih bjegova i udaljenja iz svih uvjeta (zatvoreni, poluotvoreni, otvoreni, tijekom sprovođenja te onih koji odgovaraju poluotvorenim ili otvorenim uvjetima) te slučajevi nepovratka zatvorenika s prekida kazne i slučajevi zlorabom pogodnosti izlaska, sukladno zakonskoj definiciji. Kada govorimo o bjegovima iz uvjeta koji odgovaraju poluotvorenim ili otvorenim uvjetima, pod njih svrstavamo situacije koje su vezane uz boravak zatvorenika izvan kaznenog tijela ili u vanjskom krugu kaznenog tijela, a gdje se zatvorenik nalazi radi obavljanja određenih radnih aktivnosti i postojanja ili nepostojanja neposrednog nadzora službenika odjela osiguranja.

Evidentirana su dva bijega iz zatvorenih uvjeta, 1 u Zatvoru u Šibeniku i 1 u Zatvoru u Zagrebu.

Bjegova tijekom sprovođenja evidentirana su ukupno 3, 2 u Zatvoru u Zagrebu i 1 u Zatvoru u Splitu.

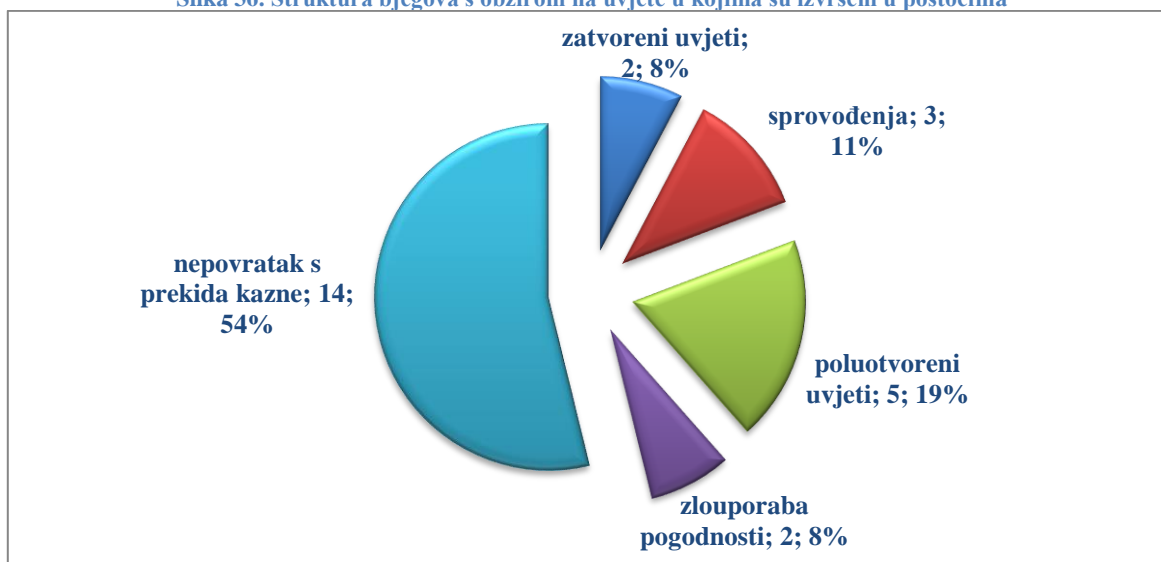
Bijeg iz poluotvorenih uvjeta ili uvjeta koji odgovaraju poluotvorenim uvjetima, ukupno 5 slučajeva, evidentirani su u Kaznionici u Lepoglavi (1), Zatvor u Gospiću (1), Zatvoru u Zagrebu (1) te Odgojnom zavodu u Turopolju (2).

Bjegovi zlorabom pogodnosti, ukupno 11, evidentirani su Kaznionica u Lepoglavi (1), Kaznionica u Požegi (1), Kaznionica u Turopolju (1), Zatvor u Gospiću (1), Zatvor u Šibeniku (1), Odgojni zavod u Turopolju (6).

Tijekom 2019. godine, najviše bjegova evidentirano je u kategoriji zlorabe pogodnosti i nepovratka s prekida kazne (ukupno te dvije kategorije 16 bjegova).

Od ukupnog broja bjegova, ukupno 62,00 % otpada na bjegove koji su izvršeni u uvjetima kada nema neposrednog nadzora službenika pravosudne policije te se zatvorenici i maloljetnici nalaze na korištenju pogodnosti izlaska ili im je odobren prekid izvršavanja kazne zatvora.

Slika 36. Struktura bjegova s obzirom na uvjete u kojima su izvršeni u postocima

Tijekom 2020. godine, od ukupnog broja bjegova (26), 3 je vezano uz maloljetnike na izvršavanju zavodske odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod (Odgojni zavodu u Turopolju), a 26 na zatvorenike. Kod bjegova maloljetnika, u svim slučajevima se radi o zloporabi pogodnosti, tj. korištenju pogodnosti izlaska kada nema neposrednog nadzora službenika pravosudne policije

Slika 37. Udio u izvršenim bjegovima (udaljenjima), odnos zatvorenici – maloljetnici na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod, 2020. godina

2.7. Ostali čimbenici sigurnosnih rizika

Kriterij za određivanje broja samoozljeđivanja nije broj zatvorenika koji su si nanijeli ozljede, već je prikazan ukupan broj izvršenih samoozljeđivanja.

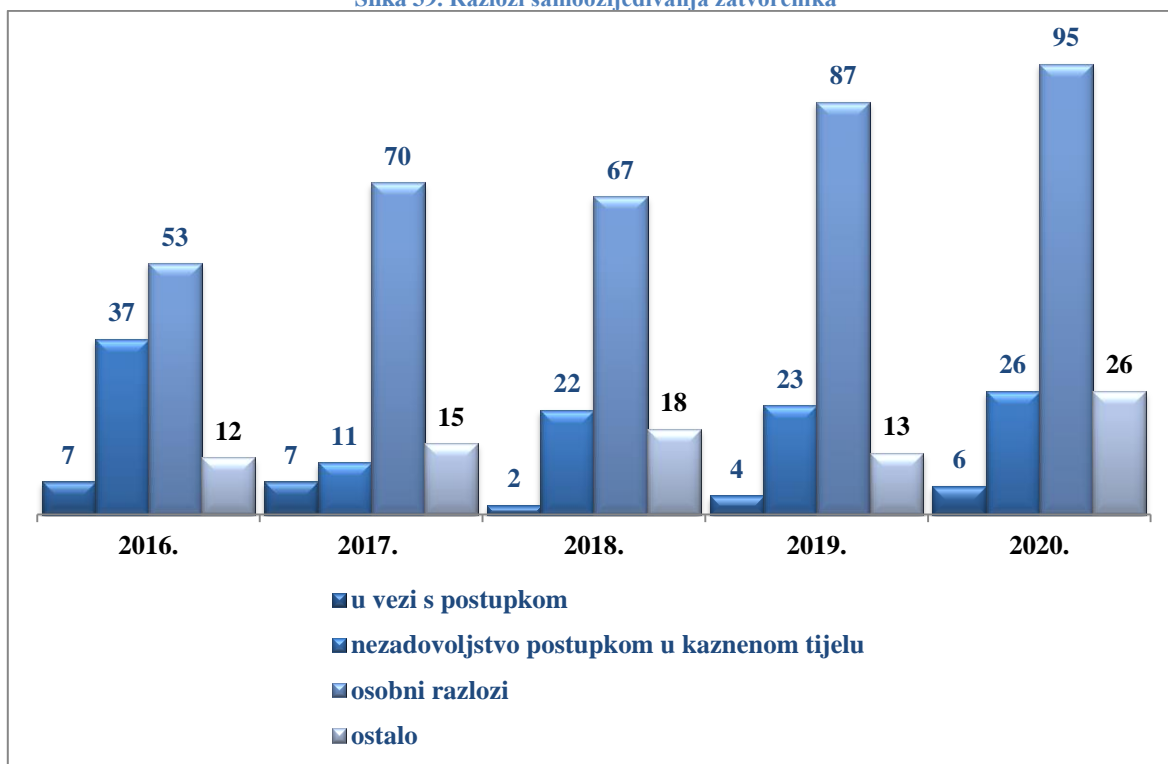
Broj slučajeva samoozljeđivanja u 2020. godini u odnosu na broj zatvorenika tijekom godine i dalje je u postotku nizak (1,31%) kao i 2019.godine (1,00%).

Slika 38. Ukupan broj samoozljeđivanja zatvorenika

Razloge izvršenja samoozljeđivanja zatvorenika pratimo kroz četiri opće kategorije, a tijekom 2020. godine, najveći udio vezan je uz razloge osobne prirode (95 slučajeva), nezadovoljstvo postupkom u kaznenom tijelu (26 slučajeva).

Slika 39. Razlozi samoozljeđivanja zatvorenika

U odnosu na 2019. godinu, podaci za 2020. godinu pokazuju povećanje ukupnog broja odbijanja zatvorske hrane za 50,71 %, odnosno ukupan broj je veći za 107 slučajeva.

Slika 40. Odbijanja zatvorske hrane

Tijekom 2020. godine, u odnosu na 2019. godinu, evidentirano je smanjenje broja kaznenih djela zatvorenika tijekom izdržavanja kazne zatvora. Ukupan broj počinjenih kaznenih djela zatvorenika tijekom izdržavanja kazne zatvora manji je za 11 slučajeva.

Slika 41. Kaznena djela tijekom izdržavanja kazne zatvora

U 2020. godini evidentirano je ukupno 229 slučajeva tjelesnih sukoba zatvorenika što je za 39 slučaja više naspram broja tjelesnih sukoba u 2019. godini.

Slika 42. Tjelesni sukobi između zatvorenika

Poslove sprovođenja zatvorenika možemo promatrati kao jedan od sigurnosno najzahtjevnijih poslova odjela osiguranja, ponajprije zbog mogućnosti pojavnosti mnogih oblika incidentnih događaja i potrebe osiguravanja odgovarajućeg koncepta sigurnosti u promjenjivim (vanjskim) uvjetima. U odnosu na prethodne godine vidljiv je porast pokazatelja – odnos broja angažiranih službenika pravosudne policije na jedno sprovođenje, 1,61 u 2019. godini. Napominjemo da taj odnos od 1,61 službenika pravosudne policije na jedno sprovođenje nije dostatan, stvarna potreba je bitno drugačija.

Ukupan broj obavljenih sprovođenja zatvorenika po različitim osnovama manji je u odnosu na 2019. godinu, što je također izravna posljedica pandemije novog koronavirusa (SARS-CoV-2), no i dalje je prilično visok.

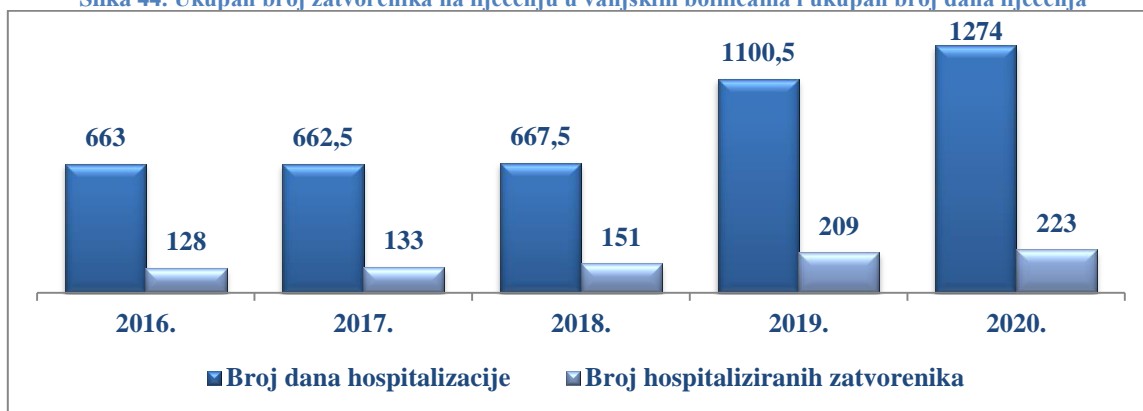
Ovdje također valja istaknuti da se pojavom pandemije izazvane novim koronavirusom (SARS-CoV-2) sve više sudova odlučilo za održavanje rasprava putem video linka što je automatski utjecalo na smanjenje broja sprovođenja po nalogu suda, a samim time i ukupnog broja sprovođenja.

Slika 43. Ukupan broj sprovođenja zatvorenika izvan kaznenih tijela

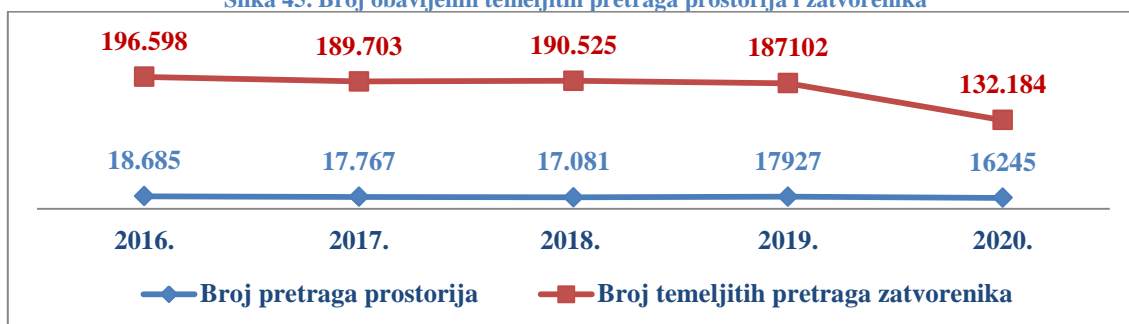
Osiguranje i nadzor zatvorenika na liječenju u vanjskim bolnicama, zahtjevan je i složen posao, iz razloga što uključuje 24 satni angažman službenika koji poslove obavljaju u iznimno zahtjevnim uvjetima te potrebe osiguranja, u pravilu, sigurnosnog koncepta koji odgovara zatvorenim uvjetima.

Slika 44. Ukupan broj zatvorenika na liječenju u vanjskim bolnicama i ukupan broj dana liječenja

Radi održavanja potrebne razine sigurnosti i onemogućavanja dolaženja u posjed i korištenja nedopuštenih stvari i tvari u kaznenim tijelima svakodnevno se obavljaju temeljite pretrage osoba, pretrage prostorija i prostora gdje zatvorenici borave ili se kreću, te veliki broj djelomičnih pretraga zatvorenika. Ove pretrage obavljaju se i kod ulaza posjetitelja u kazneno tijelo, pretrage vozila koja ulaze ili izlaze iz kaznenog tijela i drugo. Njihovo svakodnevno obavljanje od iznimne su važnosti za osiguravanje potrebnih sigurnosnih uvjeta i neposrednim utjecajem na održivost sustava sigurnosti.

Slika 45. Broj obavljenih temeljitih pretraga prostorija i zatvorenika

U tablici su prikazani podaci o pronađenim nedopuštenim stvarima i tvarima kod pokušaja unosa u kazneno tijelo i u kaznenom tijelu.

Tabela 16. Pronađene nedopuštene stvari i tvari

VRSTA STVARI I TVARI	godina					
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
mobitel	25	31	32	29	38	
pila	0	1	1	2	0	
nož i sl.	3	8	1	5	2	
vrsta i količina droge u gramima	heroin	0,70	0,32	0,00	1,60	0,00
	kokain	0,10	0,80	1,80	2,60	0,00
	kanabis	26,95	47,69	50,79	44,44	50,38
	ecstasy (kom.)	0	0	2	1	0
	ostalo	40,60	11,32	32,90	11,10	44,96

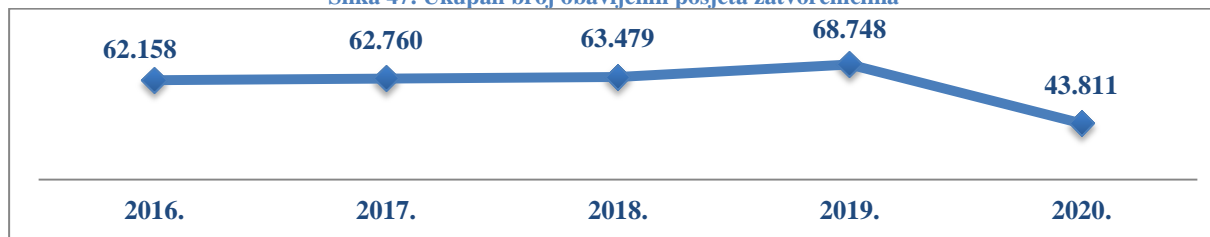
Broj pronađenih tableta kod zatvorenika, između ostalog, u neposrednoj je vezi sa zlouporabom ordinirane terapije od zatvorskog liječnika. Provođenjem odgovarajućih mjera nastoji se suzbiti ovakav vid ponašanja zatvorenika.

Slika 46. Ukupan broj pronađenih tableta

Broj realiziranih posjeta zatvorenicima u 2020. godini iznosi 43811 posjeta, odnosno 3,77 posjeta po zatvoreniku.

Slika 47. Ukupan broj obavljenih posjeta zatvorenicima

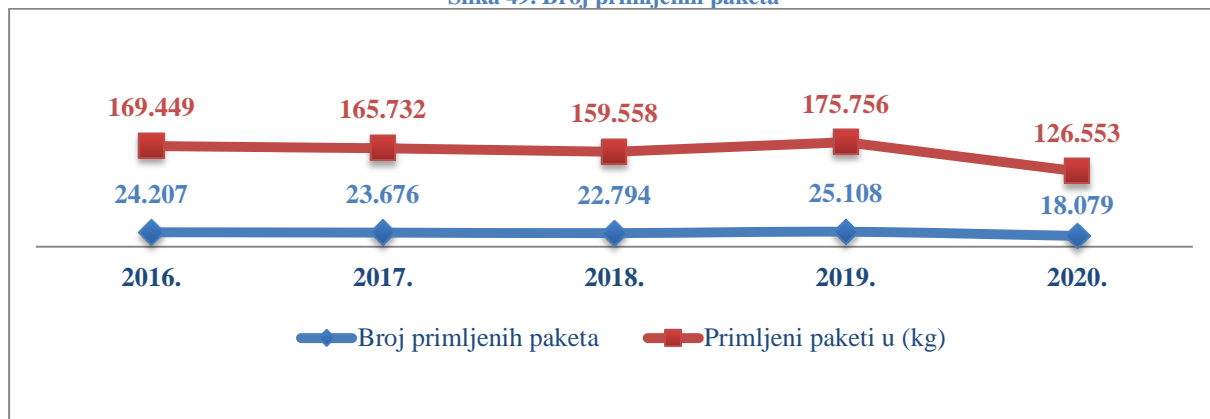
Ukupan broj posjetitelja 2020. godine u odnosu na 2019. godinu, manji je za 39283 posjetitelja, a razlog tomu su epidemiološke mjere uvedene s ciljem sprječavanja širenja novog koronavirusa (SARS-CoV-2) unutar zatvorskog sustava.

Slika 48. Ukupan broj posjetitelja

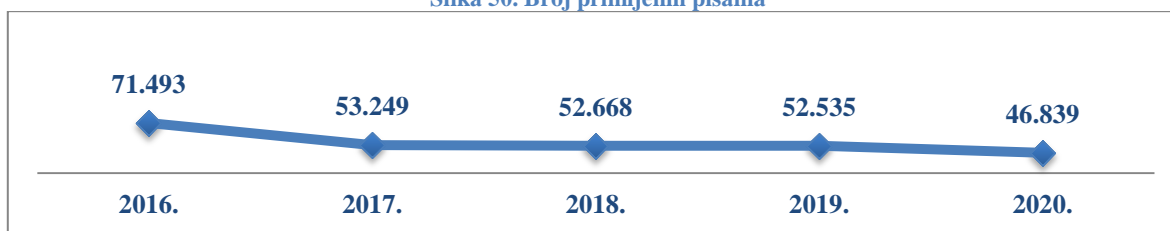
Opseg poslova vezan uz pakete koje su primili zatvorenici, u odnosu na 2019. godinu, smanjen je za 7029 primljena paketa. Ulazak posjetitelja, kao i prijem paketa i pošiljaka, predstavlja određeni sigurnosni rizik u pogledu mogućnosti unosa nedopuštenih stvari i tvari u kazneno tijelo. Zbog tog razloga, kako bi se osigurali odgovarajući sigurnosni uvjeti, kod ulaska u kazneno tijelo se obavljaju pretrage, sukladno propisima.

Slika 49. Broj primljenih paketa

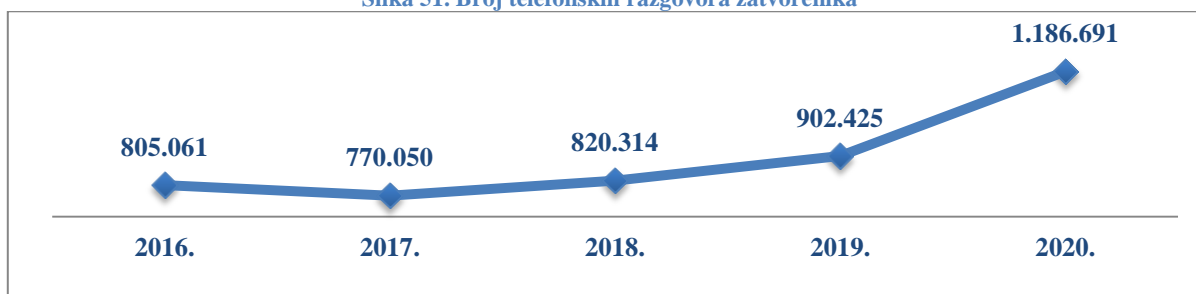
Ukupan broj pisama koje su primili zatvorenici u 2020. godini manji je za 5696 pisama u odnosu na 2019. godinu.

Slika 50. Broj primljenih pisama

Ukupan broj obavljenih telefonskih razgovora zatvorenika, u odnosu na 2019. godinu, veći je za 31,50 %. Veliki porast telefonskih poziva izravno je vezan za COVID-19 pandemiju. Zatvorenicima je omogućen veći broj telefonskih razgovara kako bi se omogućio kontakt sa obitelji radi smanjivanje negativnih učinaka na provođenje mjera za prevenciju prenošenja i suzbijanje epidemije novim koronavirusom.

Slika 51. Broj telefonskih razgovora zatvorenika

2.8. Stegovni prijestupi

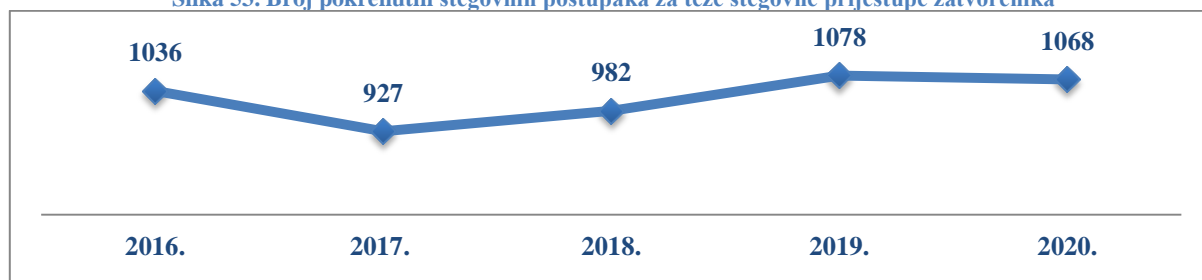
Tijekom 2020. godine pokrenuto je 378 postupaka za lakše stegovne prijestupe što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 104 postupka.

Slika 52. Broj pokrenutih stegovnih postupaka za lakše stegovne prijestupe zatvorenika

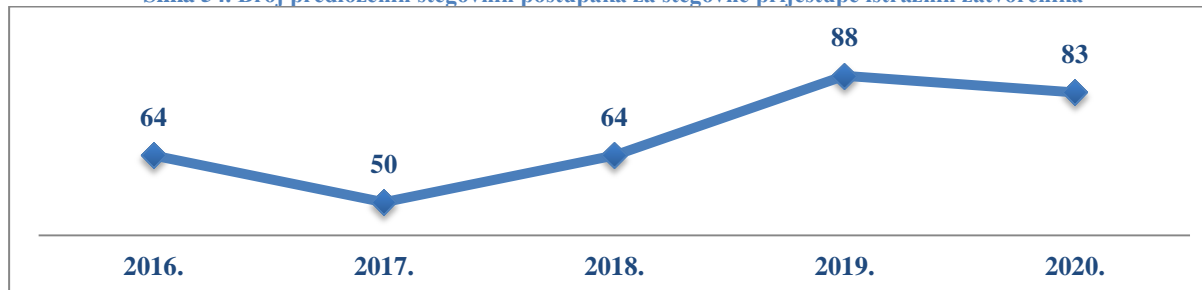
Tijekom 2020. godine pokrenuto je 1068 stegovnih postupaka zbog težih stegovnih prijestupa zatvorenika, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 10 postupaka.

Slika 53. Broj pokrenutih stegovnih postupaka za teže stegovne prijestupe zatvorenika

Ukupan broj predloženih stegovnih postupaka za stegovne prijestupe istražnih zatvorenika u 2020. godini iznosi 83, naspram 88 predložena stegovna postupka u 2019. godini.

Slika 54. Broj predloženih stegovnih postupaka za stegovne prijestupe istražnih zatvorenika

Broj pokrenutih stegovnih postupaka za stegovne prijestupe maloljetnika tijekom 2020. godine smanjen je za 42 pokrenuta postupka, 71 pokrenuta postupka u 2020. godini naspram 113 pokrenuta postupka u 2019. godini.

Slika 55. Broj pokrenutih stegovnih postupaka za stegovne prijestupe maloljetnika

2.9. Zaključak ocjena stanja sigurnosti

Kod određenih rezultata praćenih kategorija u 2020. godini (testiranja na sredstva ovisnosti, sprovođenja, pretrage, posjete zatvorenicima) evidentirane su nespecifične manje vrijednosti u odnosu na prethodne godine, a sve uslijed pandemije izazvane novim koronavirusom (SARS-CoV-2).

Također moramo istaknuti razorne potrebe koji su krajem 2020. godine pogodili područje Sisačko-moslavačke županije uslijed čega su značajno stradale zgrade Zatvora u Sisku i Kaznionice u Glini. Zatvor u Sisku oštećen je u tolikoj mjeri da nije upotrebljiv i pogodan za prihvata osoba lišenih slobode, a svi zatvorenici su evakuirani i premješteni u druga kaznena tijela. U Kaznionici u Glini koja je primarno zatvorenog tipa, utvrđeno je da se jedna od zasebnih zgrada u kojoj je bilo smješteno oko 100 zatvorenika, više ne može koristiti.

U takvim teškim uvjetima službenici pravosudne policije pokazali su spremnost na obavljanje posla u najtežim uvjetima te visoku dozu profesionalizma i spremnosti u obavljanju službenih zadaća. Poseban doprinos dali su službenici Kaznionice u Lepoglavi, Kaznionice u Požegi, Zatvora u Zagrebu, Zatvora u Bjelovaru, Zatvora u Puli, Zatvora u Varaždinu, Zatvora u Splitu, Zatvora u Šibeniku i Zatvora u Gospiću, zbog sudjelovanja u pružanju pomoći prilikom premještanja, sprovođenja i prihvata zatvorenika iz potresom pogođenih područja.

Uzimajući u obzir sve elemente koji proizlaze iz praćenja stanja i rada u kaznenim tijelima, zatim pandemiju izazvanu novim koronavirusom (SARS-CoV-2) te rad u takvim „nespecifičnim“ uvjetima uz gore spomenute razorne potrebe, stanje sigurnosti možemo ocijeniti kao dobro.

Nadalje, uz multidisciplinarni pristup u sagledavanju svih potreba te daljnji razvoj, nadogradnju i primjenu svih odgovarajućih tehničkih elemenata zaštite, neizostavan dio je i kontinuirano ulaganje u stručno osposobljavanje službenika svih razina i kvalitetno upravljanje razvojem ljudskih potencijala

3. ZAPOSLENICI KAZNIONICA, ZATVORA, ODGOJNIH ZAVODA I CENTARA UPRAVE ZA ZATVORSKI SUSTAV I PROBACIJU

3.1. Popunjenost sistematiziranih radnih mjesta

Na dan 31. prosinca 2020. godine u kaznionicama, zatvorima, odgojnim zavodima i centrima ukupno je 3558 sistematiziranih radnih mjesta, a popunjeno 2558, što je popunjenost od 71,89 %.

Slika 47. Ukupan broj izvršitelja sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta na dan 31. 12. 2020. godine

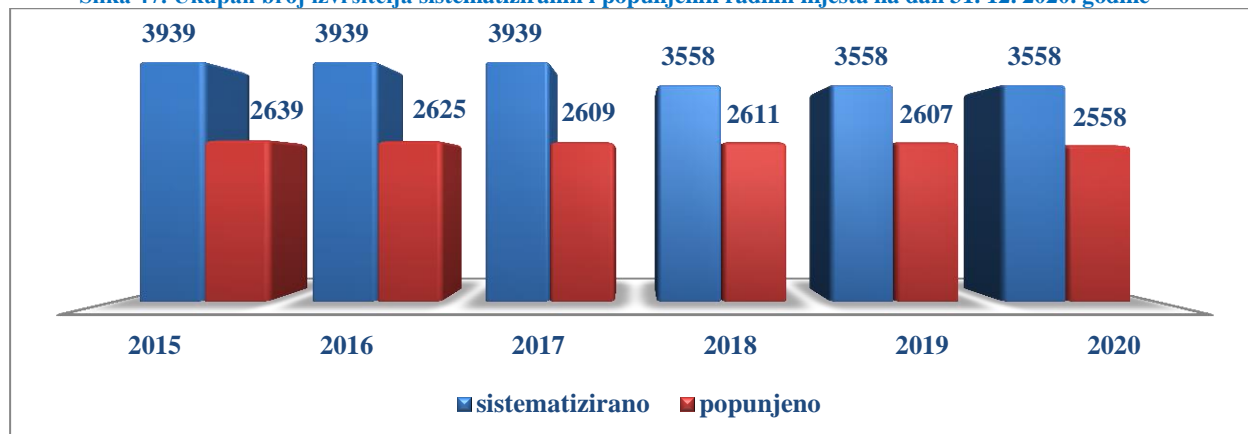

Tabela 17. Ukupan broj izvršitelja sistematiziranih i popunjenih radnih smjesta prema ustrojstvenim jedinicama kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara, na dan 31.12.2020. godine

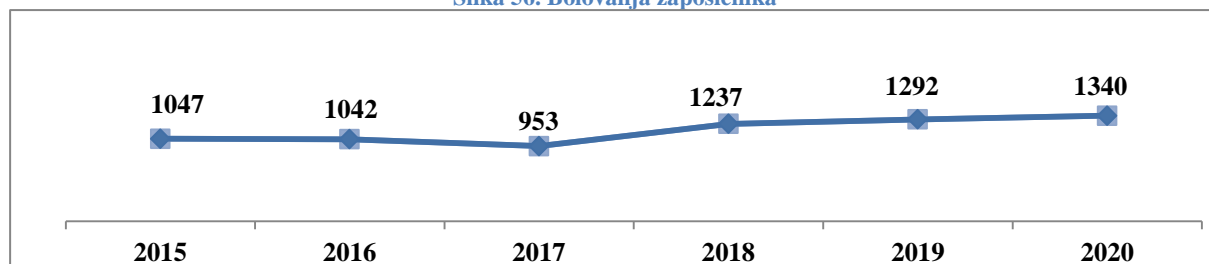
UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV	sistematizirano	popunjeno		ukupno popunjeno
		M	Ž	
Izvan ustrojstvene jedinice (upravitelji, pomoćnici upravitelja)	48	38	9	47
Upravni poslovi	212	49	74	123
Osiguranje	1984	1381	166	1547
Tretman (+ CZD u Zg)	340	49	184	233
Rad i strukovna izobrazba zatvorenika/maloljetnika	371	170	49	219
Financijsko-knjigovodstveni poslovi	388	83	176	259
Zdravstvena zaštita zatvorenika	199	36	88	124
Centar za izobrazbu	16	2	4	6
UKUPNO	3558	1808	750	2558

U svim odjelima kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara postoje upražnjena sistematizirana radna mjesta što zaposlenicima otežava obavljanje poslova izvršavanja kazne zatvora.

3.2. Privremena nesposobnost za rad zaposlenika

Tijekom 2020. godine zbog bolovanja s posla je izostalo 1340 zaposlenika (državnih službenika i namještenika), odnosno 50 zaposlenika više nego u odnosu na 2019. godinu.

Slika 56. Bolovanja zaposlenika

Od ukupnog broja zaposlenika na bolovanju bilo je 855 muškaraca i 455 žena. Prosjek trajanja bolovanja (u mjesecima) zaposlenika - muškaraca iznosi 1,13 dok prosjek zaposlenica iznosi 1,42.

3.3. Izobrazba službenika

Svi državni službenici, pa tako i državni službenici Uprave za zatvorski sustav i probaciju, dužni su kontinuirano usavršavati svoje stručne sposobnosti i vještine, usvajanjem novih znanja i vještina te ih trajno unaprjeđivati, kako bi mogli kvalitetnije obavljati radne zadaće i biti učinkovitiji, u skladu sa zahtjevima posla, čime se ujedno postiže veće zadovoljstvo u obavljanju poslova te u konačnici veća učinkovitost zatvorskog i probacijskog sustava.

Stručna izobrazba službenika provodi se u Centru za izobrazbu, ali i drugim učilištima, kao primjerice u Državnoj školi za javnu upravu, Ministarstvu unutarnjih poslova i dr. Službenici se educiraju i kroz različite seminare, konferencije, radionice i druge oblike izobrazbe vezane za radna mjesta i struku. Zbog specifičnosti rada sa zatvorenicima, maloljetnicima i osuđenima, u Centru za izobrazbu provode se posebni programi izobrazbe državnih službenika raznovrsnih struka koji su prijeko potrebni zatvorskom sustavu.

Tijekom 2020. godine održani su 34. i 35. temeljni tečajevi za službenike Odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav i probaciju. 34. Temeljni tečaj započeo je u studenom 2019. godine, ali je zbog izvanredne situacije uslijed epidemije izazvane COVID-19 bio obustavljen 13. ožujka 2020. godine na deset tjedana. Nastavljen je krajem svibnja 2020. godine. Ukupno je nakon ova dva temeljna tečaja prisegnulo 33 polaznika. Izobrazbu temeljenog tečaja dužni su pohađati svi službenici odjela osiguranja kaznionica i zatvora koji su u svojstvu vježbenika, kao i drugi službenici kada se po prvi puta raspoređuju u odjel osiguranja kaznionica i zatvora

U organizaciji Centra za izobrazbu, odnosno u suradnji s Centrom, tijekom 2020. godine, provedeni su i drugi programi izobrazbe, koje je pohađalo ukupno 331 zatvorskih službenika. U cilju provođenja različitih programa ostvareno je 3776 noćenja.

Nezaobilazna komponenta implementacije jedinstvenog sustava za zatvorsku administraciju (ZPIS) je priprema i obuka službenika za rad kroz provođenje odgovarajućih izobrazbi za usvajanje potrebnih znanja. U tom smislu, prema sustavnom planu i programu potpune implementacije IT sustava, u kaznenim tijelima i Centru za izobrazbu tijekom 2020. godine kontinuirano su se organizirale i provodile informatičke radionice usmjerene na edukaciju korisnika iz svih organizacijskih jedinica.

3.4. Psihosocijalna pomoć zaposlenicima zatvorskog sustava i probacije

Službenici i namještenici zatvorskog sustava i probacije tijekom obavljanja posla mogu biti izloženi visoko stresnim i potencijalno traumatskim događajima. Psihološku potporu službenicima i namještenicima pruža Odjel za psihološku potporu službenicima zatvorskog sustava i probacije. Odjel rukovodi i koordinira radom Tima za psihološke krizne intervencije (sastavljen od službenika Uprave za zatvorski sustav i probaciju). Tijekom 2020. godine psihološku potporu je zatražilo i dobilo ukupno 25 službenika/namještenika Uprave za zatvorski sustav i probaciju. Kroz model međuresorne suradnje s Ministarstvom obrane Republike Hrvatske u 2020. godini, četiri psihologinje, članice Tima za psihološke krizne intervencije pohađale su stručnu psihologijsku edukaciju na Hrvatskom vojnom učilištu dr. Franjo Tuđman u Zagrebu.

U svrhu prevencije psihičkog stresa usljed pojave koronavirusa tijekom godine izrađeni su i kaznenim tijelima dostavljeni edukativni materijali – „Psihologija straha od zaraznih bolesti“ (veljača 2020.), „Psihologija odgovornog ponašanja u prevenciji širenja koronavirusa“ (ožujak 2020.), „Psihologija nenasilja i tolerancije u vrijeme krize izazvane koronavirusom COVID-19“ (travanj 2020.) i „Psihološka priprema u suočavanju s koronavirusom“ (studeni 2020.).

S ciljem bolje psihološke pripreme na stresne situacije, za službenike zatvorskog sustava i probacije izrađen je i dostavljen letak „Psihički stres i epileptički napadaj“. S ciljem snažnijeg informiranja službenika o sustavu i načinu traženja psihološke potpore, izrađen je zidni plakat „Psihološka potpora službenicima zatvorskog sustava i probacije“ koji je podijeljen probacijskim uredima i tijelima zatvorskog sustava. Odjel je bio aktivno uključen u izradu i provedbu Programa izobrazbe polaznika Temeljnog tečaja pravosudne policije te Programa za edukaciju novoprimitljenih službenika i namještenika, kao i u izradu protokola postupanja službenika u kriznim situacijama za probacijske službenike.

3.5. Suradnja sa sindikatima

U zatvorskom sustavu djeluje osam sindikata, sa ukupno 2.076 članova i to :

- Sindikat pravosudne policije Hrvatske koji je najbrojniji sa 41,71% službenika članova,

- Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika RH sa 23,09% službenika članova,
- Sindikat policije RH sa 14,87% službenika članova
- Nezavisni sindikat djelatnika MUP-a sa 1,56% službenika članova,
- Nezavisni sindikat pravosudne policije sa 1,16% službenika članova
- Sindikat medicinskih sestara/tehničara sa 0,28% službenika članova
- Hrvatski opći radnički sindikat sa 0,08% i
- HR liječnički sindikat sa 0,04% službenika članova.

Sa svim navedenim sindikatima održava se stalna suradnja u odnosu na pitanja određena Kolektivnim ugovorom za državne službenike te je obavljena komunikacija i korespondencija vezano za donošenje nove Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa i uprave i Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa i uprave.

3.6. Žalbe Odboru za državnu službu

Odboru za državnu službu tijekom 2020. godine podneseno je ukupno 27 žalbi službenika kaznenih tijela na rješenja kojima je odlučeno o njihovim pravima i obvezama iz državne službe.

3.7. Prestanak državne službe

Tijekom 2020. godine, u ustrojstvenim jedinicama Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa i uprave, državna služba prestala je za sto dvadeset i dva (122) službenika, od kojih je četrdeset i jedna (41) žena i osamdeset i jedan (81) muškarac. Do prestanka državne službe došlo je iz sljedećih razloga:

- sporazumom – dvadeset i šest (26) službenika,
- odlukom Službeničkog suda - jedan (0) službenik,
- otkazom - šest (6) službenika,
- osudom za kazneno djelo - nula (0) službenika,
- smrću - šest (6) službenika,
- sporazumnim premještanjem u drugo državno tijelo – petnaest (15) službenika,
- ostvarivanjem prava na mirovinu –
  - a. prema općem propisu – osamnaest (18) službenika
  - b. prema posebnom propisu, temeljem rješenja ministra nadležnog za poslove pravosuđa – pedeset (50) službenika

4. REZULTATI POSLOVANJA KAZNENIH TIJELA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2020. GODINE (KONSOLIDARNO FINACIJSKO IZVJEŠĆE)

4.1. Temeljno financijsko izvješće

Zbrojni rezultati poslovanja prema Izvještaju o prihodima i rashodima za razdoblje siječanj - prosinac 2020. godine iskazuju sljedeće osnovne karakteristike ostvarenja, i to:

4.1.1. Struktura poslovanja

PRIHODI IZ NADLEŽNOG PRORAČUNA ZA FINANCIRANJE REDOVNE DJELATNOSTI (AOP 130)	512.344.991 kn
PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I ROBA, TE PRUŽENIH USLUGA (AOP 124)	30.061.599 kn
OSTALI PRIHODI I PRIMICI	6.695.435 kn
A PRIHODI I PRIMICI UKUPNO (AOP 629)	549.102.025 kn
B RASHODI I IZDACI UKUPNO (630)	541.695.709 kn
VIŠAK PRIHODA I PRIMITAKA (AOP 631-7.487.192 kn)	
MANJAK PRIHODA I PRIMITAKA.(AOP 632-80.876 kn)	7.406.316 kn
VIŠAK PP PRENESENI iz 2019.g.(AOP 633-5.625.985 kn)	
MANJAK PP PRENESENI iz 2019.g.(AOP 634-13.034.765 kn)	7.408.780 kn
C RAZLIKA PRIHODA I PRIMITAKA	
VIŠAK PP ZA POKRIĆE U 2021.godini (AOP 635-8.771.971 kn)	
MANJAK PP ZA POKRIĆE U 2021.godini (AOP 636-8.774.435 kn)	2.464. kn

Ad A/ Struktura ukupnih prihoda i primitaka (AOP 629) je sljedeća:

- Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika (AOP 131) 93,31%
- Prihodi od prodaje proizvoda i robe, te pruženih usluga (AOP 124) 5,47%
- Ostali prihodi i primici, od čega:
  - Prihodi od igara na sreću (AOP 31) 0,30%
  - Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna (AOP 045) 0,65%
  - Prihodi od imovine (AOP 074) 0,00%
  - Prihodi po posebnim propisima (AOP 111) 0,11%
  - Ostali prihodi (AOP 147) 0,07%
  - Prihodi od prodaje imovine (AOP 289) 0,03%
  - Prihodi od donacija od pravnih i fizičkih osoba (AOP 127) 0,05%

4.1.2. Struktura prihoda i primitaka

1) Iz strukture ukupnih prihoda i primitaka, vidljivo je dominantno učešće prihoda iz Državnog proračuna.

2) Prihodi od vlastite djelatnosti, nastaju kao prihodi od prodaje proizvoda i robe, te pruženih usluga. Osim naplaćenih prihoda od vlastite djelatnosti **30.061.599 kn** (AOP 124), kaznena tijela ostvarila su i nenaplaćene, ali obračunate prihode u iznosu od 2.554.284 kn (AOP 287), pa ukupni prihodi iznose 32.615.883 kn. Navedeni prihodi odnose se prvenstveno na prihode ostvarene radom zatvorenika.

3) Ostali prihodi i primici odnose se na:

- naknade za priređivanje igara na sreću 1.629.432 kn (AOP 031),
- pomoći od subjekata unutar općeg proračuna 3.583.858 kn (AOP 045), što čine poticaji za poljoprivrednu proizvodnju, provođenje projekta za hrvatsku pismenost, pomoć za energetska obnova objekata,

- ostali prihodi se odnose na naplate štete od zatvorenika, sufinanciranje troškova, pristojbe i naknade po posebnim propisima i donacije.

Ad B/ Struktura rashoda poslovanja (AOP 630) je sljedeća:

• Rashodi za zaposlene (AOP 149)	414.263.655 kn	76,48%
• Materijalni rashodi i zalihe (AOP 160+280-279)	121.183.709 kn	22,37%
• Financijski rashodi (AOP 193)	421.559 kn	0,08%
• Tekuće pomoći i ostali rashodi (AOP 221+257)	1.629.928 kn	0,30%
• Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (AOP 341)	4.196.858 kn	0,77%
Ukupno rashodi i izdaci (AOP 630)	541.695.709 kn	

4.1.3. Struktura rashoda poslovanja

1) Iz strukture rashoda dominantno je učešće rashoda za zaposlene, odnosno plaće, doprinosi, ostali rashodi za zaposlene.

2) Materijalne rashode čine rashodi za materijal i energiju, rashodi za usluge te ostali nespomenuti rashodi.

3) Preostalo su financijski rashodi, rashodi za nabavu nefinancijske imovine i ostali rashodi.

Na dan 31. prosinac 2020. godine ukupne **dospjele obveze** za rashode poslovanja (AOP 043) iznose **252.143 kn**, od toga obveze za materijalne rashode i obveze za financijske rashode (AOP 049 + 054) iznose 207.959 kn, dok ostale tekuće obveze (AOP 074) iznose 44.184 kn.

Tabela 18. Rezultati poslovanja po godišnjem obračunu (u kunama)

REZULTATI POSLOVANJA ISKAZANI PO GODIŠNJEM OBRAČUNU (kn)	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Prihodi iz DP za zaposlene (plaće i prijevoz)	369.615.344	371.761.652	394.970.208	412.745.886	429.026.685
Prihodi iz DP za tekuće rashode	69.737.924	68.458.526	72.641.628	72.800.519	83.318.306
Prihodi iz DP UKUPNO	439.353.268	440.220.178	467.611.836	485.546.405	512.344.991
Prihodi iz vlastite djelatnosti	32.144.573	32.689.996	32.675.285	33.854.581	30.061.599
Ostali prihodi	8.907.202	21.803.269	11.231.317	11.851.402	6.695.435
UKUPNO PRIHODI	480.405.043	494.713.443	511.518.438	531.252.388	549.102.025
UKUPNO RASHODI	485.383.682	491.256.205	506.391.869	535.812.167	541.695.709
Višak ili manjak prihoda	-4.978.639	3.457.238	5.126.569	-4.559.779	7.406.316
Višak ili manjak prihoda preneseni iz prethodne godine	6.377.814	11.348.576	7.914.858	2.855.183	7.408.780
Višak ili manjak prihoda za pokriće u slijedećoj godini	11.356.453	7.891.338	2.788.289	7.414.962	2.464

Rezultat poslovanja za 2020. godinu, dobiva se iz razlike ukupnih prihoda (549.102.025 kn) i ukupnih rashoda (541.695.709 kn), te ukazuju na višak prihoda od **7.406.316 kn**.

S obzirom na preneseni manjak prihoda iz 2019. godine, **manjak prihoda** za pokriće u 2021. godini, iznosi 2.464 kn.

4.2. Izvješće o utrošenim sredstvima u kaznenim tijelima

Za izvršavanje kaznenopravnih sankcija i mjera, u promatranom razdoblju, utrošeno je:

Tabela 19. Ukupni rashodi

Vrsta rashoda	ukupni rashodi (u kunama)	učešće u ukupnim rashodima (u postocima)
Plaće	316.060.579	58,90%
Ostali rashodi za zaposlene	12.499.490	2,33%
Doprinosi na plaće	85.703.586	15,97%
Službena putovanja	272.778	0,05%
Naknade za prijevoz	14.763.030	2,75%
Stručno usavršavanje	98.155	0,02%
Ostale naknade troškova zaposlenima	336	0,00%
Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	4.524.437	0,84%
Materijal i sirovine	41.616.072	7,76%
Energija	17.809.280	3,32%
Materijal i dijelovi za tek. i inv. održavanje	3.699.581	0,69%
Sitni inventar i auto gume	964.296	0,18%
Službena radna i zaštitna odjeća i obuća	480.521	0,09%
Usluge telefona, pošte i prijevoza	1.437.842	0,27%
Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	3.478.415	0,65%
Usluge promidžbe i informiranja	139.990	0,03%
Komunalne usluge	12.659.303	2,36%
Zakupnine i najamnine	25.870	0,00%
Zdravstvene i veterinarske usluge	2.108.555	0,39%
Intelektualne i osobne usluge	3.597.576	0,67%
Računalne usluge	20.831	0,00%
Ostale usluge (zakup i najam)	5.601.493	1,04%
Naknada troškova osoba izvan radnog odnosa	241.068	0,04%
Naknade za rad zatvorenika	6.983.802	1,30%
Premije osiguranja	363.017	0,07%
Reprezentacija	36.249	0,01%
Ostali nespomenuti rashodi (član i pris i nak)	981.291	0,18%
Financijski rashodi (neg teč raz i zat kam)	421.559	0,08%
Ukupno:	536.589.002	100,00%

Pomoći unutar općeg proračuna 0

Tekuće donacije 1.629.928

PR-RAS AOP 148 538.218.930

U odnosu na ukupne, prethodno navedene rashode, prosječni trošak po jednom zatvoreniku iznosi **417,21 kn dnevno** što je za 1,5% više u odnosu na razdoblje siječanj - prosinac 2019. godine.

Uzimajući u obzir samo direktne troškove zatvorenika, prosječni dnevni trošak po jednom zatvoreniku **iznosi 50,62 kn**, što je za 0,4% više u odnosu na razdoblje siječanj - prosinac 2019. godine.

Nastavno dajemo prikaz po kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima.

Tabela 20. Ukupni i direktni trošak po zatvoreniku

	KAZNENO TIJELO	UKUPNI TROŠAK		DIREKTNI TROŠAK		1 zaposleniku / xy zatvoreniku
		dnevno po 1 zatvoreniku u kunama	INDEX odnos na prosjek	dnevno po 1 zatvoreniku u kunama	INDEX odnos na prosjek	
1.	Zatvorska bolnica u Zagrebu	659,61	158	67,16	132	1/0,93
2.	Kaznionica u Glini	254,17	61	44,85	88	1/2,00
3.	Kaznionica u Lepoglavi	459,79	110	54,70	107	1/1,23
4.	Kaznionica u Lipovici-Popovači	668,83	160	82,53	162	1/0,81
5.	Kaznionica u Požegi	600,03	144	57,46	113	1/0,95
6.	Odgojni zavod u Požegi	811,54	195	37,51	74	1/0,64
7.	Kaznionica u Turopolju	767,75	184	69,37	136	1/0,71
8.	Odgojni zavod Turopolje	1.207,44	289	68,41	134	1/0,51
9.	Kaznionica u Valturi	888,97	213	61,14	120	1/0,52
10.	Zatvor u Bjelovaru	289,19	69	35,20	69	1/1,92
11.	Zatvor u Dubrovniku	470,21	113	40,98	80	1/1,12
12.	Zatvor u Gospiću	564,87	135	64,02	125	1/0,89
13.	Zatvor u Karlovcu	504,38	121	37,05	73	1/1,18
14.	Zatvor u Osijeku	300,10	72	39,14	77	1/1,84
15.	Zatvor u Požegi	503,30	121	43,50	85	1/1,06
16.	Zatvor u Puli - Pola	380,35	91	41,10	81	1/1,36
17.	Zatvor u Rijeci	283,96	68	40,66	80	1/1,94
18.	Zatvor u Sisku	408,58	98	33,42	66	1/1,36
19.	Zatvor u Splitu	330,28	79	42,17	83	1/1,72
20.	Zatvor u Šibeniku	390,08	93	40,81	80	1/1,40
21.	Zatvor u Varaždinu	340,05	82	36,51	72	1/1,62
22.	Zatvor u Zadru	444,87	107	50,99	100	1/1,14
23.	Zatvor u Zagrebu	363,57	87	62,48	122	1/1,58
	PROSJEČNO	417,21	100	51,02	100	1/1,33

Napominjemo da je iskazani prosječni dnevni trošak po zatvoreniku u Kaznionicama u Požegi i Turopolju smanjen za prosječne troškove prehrane koji se odnose na maloljetnike u Odgojnim zavodima u Požegi i Turopolju, odnosno za isti je iznos povećan prosječni dnevni trošak po maloljetniku u Odgojnim zavodima u Požegi i Turopolju.

Korigirani su, također, i troškovi prehrane kod korisnika koji su bez naknade preuzeli prehrambene proizvode od drugih korisnika unutar zatvorskog sustava.

UKUPNI TROŠAK (u kunama)	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2020./2019.	2020./2016.
		375,36	394,52	403,10	410,91	417,21	1,5%

Struktura direktnih (dnevni) troškova zatvorenika je sljedeća:

smještaj (energenti)	34,40%	odnosno	17,55 kn
prehrana	41,19%	odnosno	20,85 kn
liječenje i lijekovi	8,10%	odnosno	4,13 kn
naknade za rad u režiji	6,20%	odnosno	3,16 kn
ostalo (pot.mat, prepr, sl.akt.)	9,65%	odnosno	4,92 kn
UKUPNO:			50,62 kn

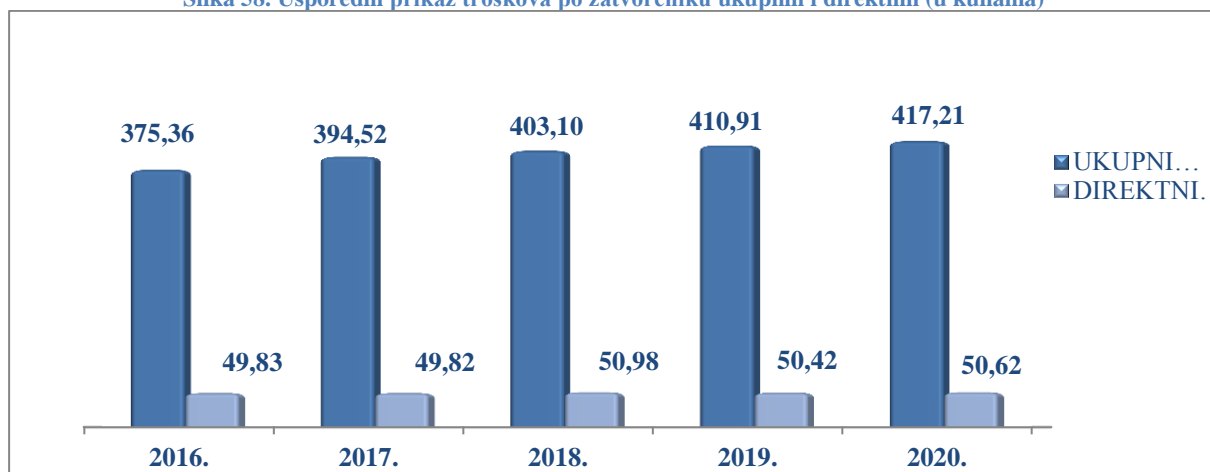
Slika 57. Struktura direktnih troškova zatvorenika

Tabela 21. Prosječni trošak po zatvoreniku (u kunama)

DIREKTNI TROŠAK struktura	PROSJEČNI TROŠAK PO ZATVORENIKU (u kunama)					%	
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2020./2019.	2020./2016.
SMJEŠTAJ (energenti)	19,35	19,41	19,72	19,14	17,55	-8,3%	-9,3%
PREHRANA	19,61	19,20	19,37	19,47	20,85	7,1%	6,3%
LIJEČENJE I LIJEKOVI	3,25	3,19	3,38	3,45	4,13	19,8%	27,2%
NAKNADE ZA RAD režija	3,27	3,01	3,11	3,09	3,16	2,4%	-3,2%
OSTALO	4,35	5,01	5,40	5,27	4,92	-6,6%	13,2%
	49,83	49,82	50,98	50,42	50,62	0,4%	1,6%

Slika 58. Usporedni prikaz troškova po zatvoreniku ukupnih i direktnih (u kunama)

4.3. Izvješće o uređenju i opremanju kaznenih tijela za 2020. godinu

Sa aktivnosti **K629023 - UREĐENJE I OPREMANJE KAZNENIH TIJELA**, nabavljeno je

4223 -Oprema za održavanje i zaštitu :

- Metal detektorska vrata s nadzemnom upravljačkom jedinicom 46.587,50 kn (Z. u Zagrebu)
- Ulazna vrata PVC 3.126,83 kn (Odgojni zavod u Požegi)
- Klima uređaji 2 kom 9.001,50 kn (Zatvor u Splitu)
- Klima uređaj 1 kom 5.080,00 kn (Zatvor u Puli)
- Video nadzor 52.621,75 kn (Zatvor u Gospiću)
- Ručni metal detektor 12 kom 24.450,00 kn (Kaznionica u Lipovici)
- Metal detektorska vrata 198.750,00 kn (Zatvor u Karlovcu, Zatvor u Sisku, Zatvor u Dubrovniku i Zatvoru u Šibeniku)

4225 – Instrumenti , uređaji i strojevi

- Tračna perilica posuđa 169.875,00 kn (Kaznionica u Glini)
- Valjak za glačanje 39.610,00 kn (Zatvor u Zadru)
- Stroj za ljuštenje krumpira 4 kom 56.187,50 kn (Kaznionica u Požegi, Zatvorska bolnica, Zatvor u Gospiću i Zatvor u Bjelovaru)
- Plinski bojler 500 l, 51.503,75 kn (Zatvor u Karlovcu)
- Perilica posuđa 39.125,00 kn (Zatvoru u Zagrebu)
- Električna parnokonvekcijska pećnica 37.437,50 kn (Zatvoru u Osijeku)
- Profesionalna perilica rublja 35.061,25 kn (Zatvoru u Sisku)
- Plinski štednjak s 4 plamenika 10.375,00 kn (Zatvor u Osijeku)

4221 -Uredska oprema i namještaj

- Garderobni ormari dvokrilni 42 kom, jednokrilni 15 kom, 52.063,13 kn (Centar za dijagnostiku)
- Metalni kreveti 10 kom, metalni ormarići 10 kom, 25.137,50 kn (Z. u Dubrovniku)
- Metalni kreveti 20 kom, metalni ormari 20 kom 25.675,00 kn (Z. u Osijeku)
- Metalni ormari s dvije police i ladicom 50 kom, 33.437,50 (Z. u Požegi)
- Metalni ormar jednodijelni 13 kom, 9.815,00 kn (Z. u Šibeniku)
- Metalni ormar s dvije police i ladicom 20 kom, 13.375,00 kn (Z. u Požegi)
- Metalni stolovi 10 kom, metalne stolice 40 kom, 18.150,000 kn (Z. u Osijeku)

4222 – Komunikacijska oprema

- Radio uređaji prijenosni manje snage 72 kom (Motorola MTP6650) i mobilne stanice obične 9 kom (Motorola MTM5400) 648.877,50 kn (9 kaznenih tijela)

4224 – Medicinska i laboratorijska oprema

- Stomatološka stolica 88.750,00 kn (Zatvor u Puli)

Sa aktivnosti **A544090 – DJELATNOST UPRAVE ZA ZATVORSKI SUSTAV** nabavljeno je

Za zatvorenike :

- Higijenski pribor (higijenski ulošci, britvice, pjene za brijanje, toalet papir, šamponi, četkice za zube, paste za zube, sapuni, kreme za brijanje) u vrijednosti 792.179,45 kn
- Ručnici 3.200 kom, vrijednosti 50.000,00 kn
- Plahte 2.800 kom, jastuci 450 kom i jastučnice 500 kom vrijednosti 102.500,00 kn
- Navlake za pokrivače 300 kom, vrijednosti 18.375,00 kn (Zatvor u Varaždinu i Zatvor Z. u Sisku)
- Trenirke za zatvorenike 450 kom, vrijednosti 85.000,00 kn
- Pidžame, potkošulje i gaće 359 kom, za Zatvorsku bolnicu vrijednosti 23.935,00 kn
- Ručnici, jastučnice, jastuci, navlake i ogrtači 130 kom, za Zatvorsku bolnicu vrijednosti 5.000,00 kn
- Majice pamučne kratkih rukava 3.200 kom, vrijednosti 103.800,00 kn
- Radna odijela za zatvorenike 133 kom, vrijednosti 21.650,63 (Kaznionica u Turopolju, Kaznionica u Lipovici, Zatvor u Gospiću)
- Tenisice za zatvorenike 450 kom, vrijednosti 50.568,75 kn
- Madraci negorivi za zatvorenike 540 kom vrijednosti 249.750,00 kn

Za službenike osiguranja :

- Lisice za noge 50 kom, za noge i ruke 10 kom, pojas za sprovođenje 20 kom, vrijednosti 41.000,00 kn
- Komplet za nošenje oružja 100 kom, vrijednosti, 109.000,00 kn
- Balistički zaštitni prsluk 41 kom, vrijednosti 150.000,00 kn
- Futrole za pištolj 50 kom, vrijednosti 24.687,50 kn
- Cipele niske ljetne za službenike pravosudne policije 1.600 pari, vrijednosti 418.000,00 kn
- Kape vunene 100 kom, kape beretke 100 kom, vrijednosti 21.125,00 kn
- Streljivo 20.000 kom, vrijednosti 32.500,00 kn
- Majice pamučne za službenike pravosudne policije, 6.600 kom vrijednosti 213.675,00 kn

4.4. Rad zatvorenika

U promatranom razdoblju brojno stanje smještenih zatvorenika, utvrđeno prema prosječnom mjesečnom stanju, je **3.364** zatvorenika. U istom razdoblju radno je angažirano prosječno mjesečno (prema punom mjesečnom fondu sati rada) 884 zatvorenika (26% od ukupnog prosječnog broja), a od čega je prosječno 111 zatvorenika radilo i duže od redovnog radnog vremena.

Zatvorenici i maloljetnici, koji su radno angažirani, raspoređeni su na rad kako slijedi:

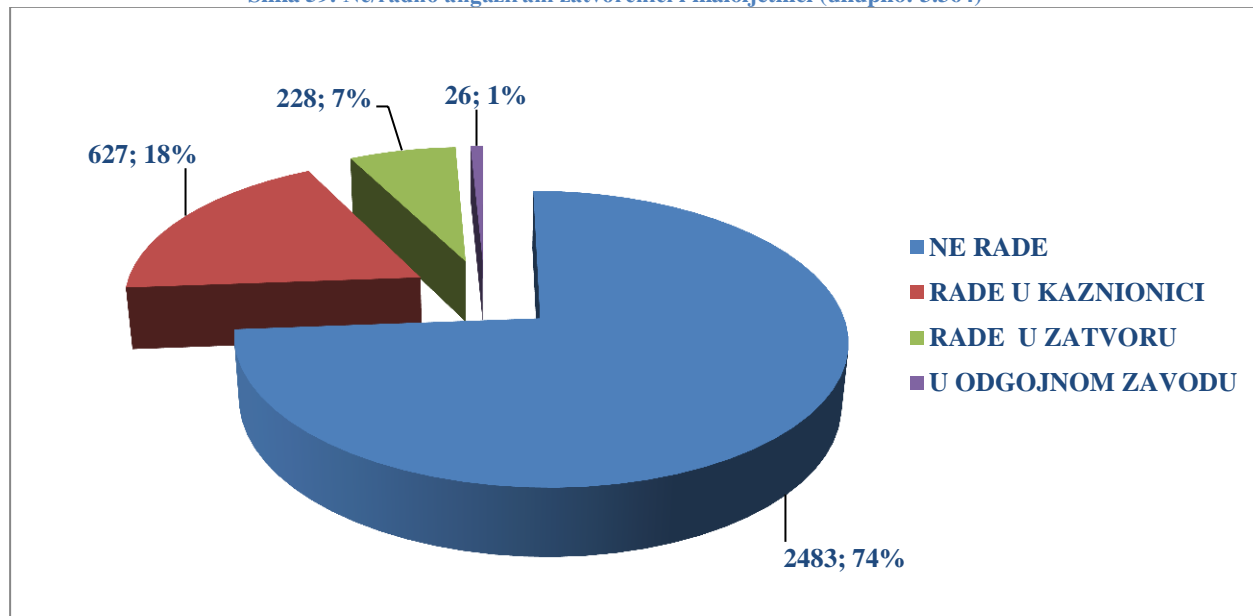
Tabela 22. Raspored zatvorenika/maloljetnika na rad

POSLOVI ZATVORENIKA/ MALOLJETNIKA	KAZNIONICE		ZATVORI		ODGOJNI ZAVOD		UKUPNO ZAPOSLENO ZATVORENIKA I MALOLJETNIKA	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
režijski rad	313	50%	209	90%	26	100%	548	62%
radionice kaznenih tijela	296	47%	11	5%	0		307	35%
izvan kaznenog tijela	18	3%	11	5%	0		29	3%
	627		231		26		884	

Tabela 23. Ukupan broj zatvorenika i maloljetnika na radu

KAZNENA TIJELA	RAD ZATVORENIKA I MALOLJETNIKA					%	
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2020./ 2019.	2020./ 2016.
kaznionice	754	700	722	674	627	-7%	-17%
zatvori	302	334	304	302	231	-24%	-24%
odgojni zavodi	33	33	34	33	26	-21%	-21%
	1089	1067	1060	1009	884	-12%	-19%

Slika 59. Ne/radno angažirani zatvorenici i maloljetnici (ukupno: 3.364)

Režijski, odnosno pomoćno-tehnički poslovi na kojima rade zatvorenici u kaznenim tijelima, najčešće se odnose na održavanje čistoće i urednosti prostorija i kruga kaznenih tijela, pranje vozila, ličenje, pomoćne poslove u praonici rublja, kuhinji, skladištu, zatvorskoj radionici, zatvorskoj prodavaonici i slično.

Radionice su u kaznenim tijelima organiziranje u odjelima za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika, a u njima se obavljaju poslovi poljoprivrede, održavanja, obrade metala i drva, ugostiteljstva, eksploatacije kamena, grafički poslovi i drugo.

Veliki dio prehrambenih proizvoda kaznionice proizvode same (radom zatvorenika), a namijenjeni su, prije svega, potrebama kaznenih tijela, za prehranu zatvorenika (priprema tri obroka dnevno i dopunski).

Kaznena tijela su, kao regijski nositelji proizvodnje hrane u 2020. godini, proizveli i isporučili u zatvorski sustav:

- povrće (301.189 kg) vrijednosti 827.985 kn
- voće (18.020 kg) vrijednosti 61.877 kn
- meso (252.288 kg) vrijednosti 4.300.623 kn
- jaja (276.671 kom) vrijednosti 262.732 kn

Prema ugovorima između kaznenih tijela i poslodavaca, zatvorenici su obavljali pomoćne poslove utovara-istovara, poslove na preseljenju, pomoćne građevinske radove, na održavanju šuma, poslove u poljoprivredi i slično.

Prema odobrenju, zatvorenici su nastavljali raditi kod svojeg poslodavca.

U promatranom razdoblju je 2 zatvorenika nastavilo raditi kod svojeg poslodavca i to u Zatvoru u Zagrebu.

Na ime rada, njihovi poslodavci su kaznenim tijelima uplatili 15.834 kn, od čega je zatvorenicima isplaćeno 3.958 kn. (Obrazac IOR, 5,6,7)

Na ime naknada za rad zatvorenika u promatranom razdoblju, zatvorenicima je isplaćeno ukupno 6.838.845 kn, od čega za rad u redovnom radnom vremenu 6.685.945 kn, a 152.900 kn za prekovremeni rad. (Obrazac ZARADNICE)

Prosječna naknada za rad iznosi 632 kn za rad u redovnom radnom vremenu, a 747 kn za redovni rad i rad duži od punog radnog vremena. Za rad u redovnom radnom vremenu prosječno su najviše naknade za rad u zatvorskoj radionici 732 kn, a najniže u radu za drugog poslodavca 458 kn.

Radom zatvorenika u promatranom razdoblju ostvareno je 28.768.230 kn prihoda, 25.715.103 kn rashoda, te je tako (uz prijenos iz prethodnog razdoblja 9.047.637 kn) ostvaren višak prihoda u iznosu od 12.100.764 kn. (Obrazac IKS), a najviše:

- Kaznionica u Valturi 8.722.711 kn
- Kaznionica u Lepoglavi 1.755.610 kn
- Kaznionica u Požegi 830.111 kn
- Kaznionica u Lipovici - Popovači 455.008 kn
- Kaznionica u Glini 338.746 kn

Ostvareni višak prihoda koristio se za poboljšanje uvjeta života i rada zatvorenika, za tekuće i kapitalne izdatke.

Prema ugovorima između kaznenih tijela i poslodavaca, zatvorenici su obavljali pomoćne poslove utovara-istovara, preseljenja, građevinske radove, na održavanju šuma, poslove u poljoprivredi, do 13. ožujka 2020.g. kada je zbog pandemije uzrokovane korona virusom ograničeno upućivanje na rad izvan kaznenih tijela.

5. NADZOR NAD POSTUPANJEM SA ZATVORENICIMA I MALOLJETNICIMA

Nadzor nad postupanjem sa zatvorenicima u kaznionicama i zatvorima te maloljetnicima u odgojnim zavodima, sukladno zakonima, obavljaju Središnji ured za zatvorski sustav Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa i uprave, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, nadležni sudac izvršenja, pučki pravobranitelj, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, pravobraniteljica za djecu i pravobranitelj za osobe s invaliditetom, nevladine udruge koje se bave zaštitom ljudskih prava te periodički Europski odbor za sprječavanje mučenja, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja Vijeća Europe i Misija stručnjaka Europske komisije za područje pravosuđa i unutarnjih poslova (Peer based Mission).

5.1. Nadzor Središnjeg ureda za zatvorski sustav Uprave za zatvorski sustav i probaciju

Na temelju odredbi članka 18. Zakona o izvršavanju kazne zatvora upravni i inspekcijski nadzor nad radom kaznionica, zatvora, centara i odgojnih zavoda provode ovlaštene službene osobe ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

Služba za unutarnju kontrolu, kao novoustrojena organizacijska jedinica Središnjeg ureda za zatvorski sustav Uprave za zatvorski sustav i probaciju, osigurala je u 2019. godini veću efikasnost u provođenju upravnog i inspekcijskog nadzora nad radom kaznenih tijela, odgojnih zavoda, Centra za dijagnostiku u Zagrebu te Centra za izobrazbu, uz provođenje preventivnih aktivnosti na osnovu posredno i neposredno pribavljenih podataka tijekom inspekcijskog nadzora o radu Zatvorskog sustava, te nadzorom provedbe mjera naloženih u nadzorima, kako o postupanju sa zatvorenicima tako i službenicima i namještenicima.

Tijekom 2019. godine ovlaštene službenici Središnjeg ureda za zatvorski sustav obavili su niz stručno-instruktivnih obilazaka kaznionica, odnosno zatvora i odgojnih zavoda, koji su tijekom samog obilaska kaznenog tijela odnosno pisanim uputama uglavnom rezultirali savjetovanjem o potrebnim promjenama u svakodnevnom radu.

U odnosu na kaznena tijela u kojima su inspekcijskim nadzorom utvrđene nepravilnosti, Središnji ured za zatvorski sustav naložio je mjere za njihovo otklanjanje te donio pisane naputke i upute o potrebnim promjenama u postupanju, u svrhu zakonitog postupanja i ujednačavanja prakse u kaznenim tijelima u postupanju prema zatvorenicima i maloljetnicima.

Pri tome su se razmatrale i preporuke i upozorenja pučke pravobraniteljice, po kojima je postupano u svim slučajevima kada je to bilo moguće u okviru nadležnosti i na razini Središnjeg ureda za zatvorski sustav.

Nažalost preporuke o većini investicijskih ulaganja u kaznena tijela ili njihova izmještanja te izuzimanje zatvorskih službenika iz Odluke o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike prelaze okvire nadležnosti Središnjeg ureda za zatvorski sustav, ali su prosljeđene

nadležnim tijelima i ugrađene su u strateške dokumente i Akcijske planove Ministarstva pravosuđa i uprave za naredno razdoblje.

5.2. COVID U ZATVORSKOM SUSTAVU TIJEKOM 2020. GODINE

Po pojavi koronavirusa (COVID-19) u europskim zemljama, Središnji ured za zatvorski sustav Uprave za zatvorski sustav i probaciju dostavio je svim kaznenim tijelima uputu u kojoj je naglašeno kako su, u svrhu prevencije širenja zaraznih bolesti i adekvatne zdravstvene zaštite zatvorenika i službenika pravosudne policije, kaznena tijela dužna osigurati dostatnu količinu zaštitne opreme i sredstva. Uz navedenu obavijest dostavljen je i letak "Psihologija straha od zaraznih bolesti/koronavirusa", s kojim su upoznati svi službenici i namještenici kaznenih tijela. Nadalje, svim upraviteljima kaznenih tijela naloženo je da osiguraju pojačane mjere higijene (osoba i prostora), s naglaskom na higijeni ruku te da osiguraju dovoljnu količinu higijenskih potrepština, kao i da intenziviraju savjetodavnu suradnju s mjesno nadležnim zavodima za javno zdravstvo.

Uprava za zatvorski sustav i probaciju, uzimajući u obzir specifične uvjete izolacije, posebice u kaznenim tijelima zatvorenog tipa gdje zatvorenici veliku većinu vremena borave u zatvorenim prostorijama, početkom ožujka 2020. godine obratila se Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo zamolbom za pružanje dodatne stručne pomoći u vidu dostave mišljenja/preporuke vezano uz korištenje pogodnosti zatvorenika (izlasci u mjesto sjedišta kaznenih tijela ili u mjesto prebivališta), rad zatvorenika kod vanjskih poslodavaca, svakodnevne preprate zatvorenika na liječničke preglede i druge te najvažnije – vezano uz prijedlog mjera zaštite prilikom realizacije posjete zatvorenima (posjete hrvatskih državljana, posjete državljana iz zahvaćenog područja, posjete stranih državljana).

Od strane ministra pravosuđa upućen je nalog kaznenim tijelima o ograničavanju prava na posjete i korištenje pogodnosti osobama lišenima slobode, a u sklopu provođenja pojačanih mjera za prevenciju prenošenja i suzbijanje novog koronavirusa (COVID-19).

Sukladno preporučenim mjerama za prevenciju širenja epidemije koronavirusa (COVID-19), na web stranici Ministarstva pravosuđa stavljena je obavijest strankama da svoje upite, zahtjeve i molbe mogu upućivati Ministarstvu pravosuđa u uredovno radno vrijeme putem elektroničke pošte, telefona i putem pružatelja poštanskih usluga.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo u ožujku 2020. godine dostavio je Ministarstvu pravosuđa postupnik/upute za sprječavanje epidemije korona virusom (COVID-19) u tijelima zatvorskog sustava koji uključuje sva značajnija postupanja u kaznenim tijelima tijekom provođenja mjera prevencije od epidemije koronavirusom (COVID-19), uključujući i preporuku za postupanje službenika pravosudne policije. Navedeni postupnik/upute izrađene su na traženje Uprave za zatvorski sustav i probaciju te su promptno proslijeđene svim kaznenim tijelima na postupanje.

Radi ublažavanja negativnih učinaka na provođenje mjera za prevenciju prenošenja i suzbijanje epidemije novim koronavirusom donesena je Odluka o proširenju "Pilot projekta video posjeta djece zatvorenika" na sve osobe lišene slobode u svim kaznionicama, zatvorima, odgojnim zavodima i Centru za dijagnostiku u Zagrebu.

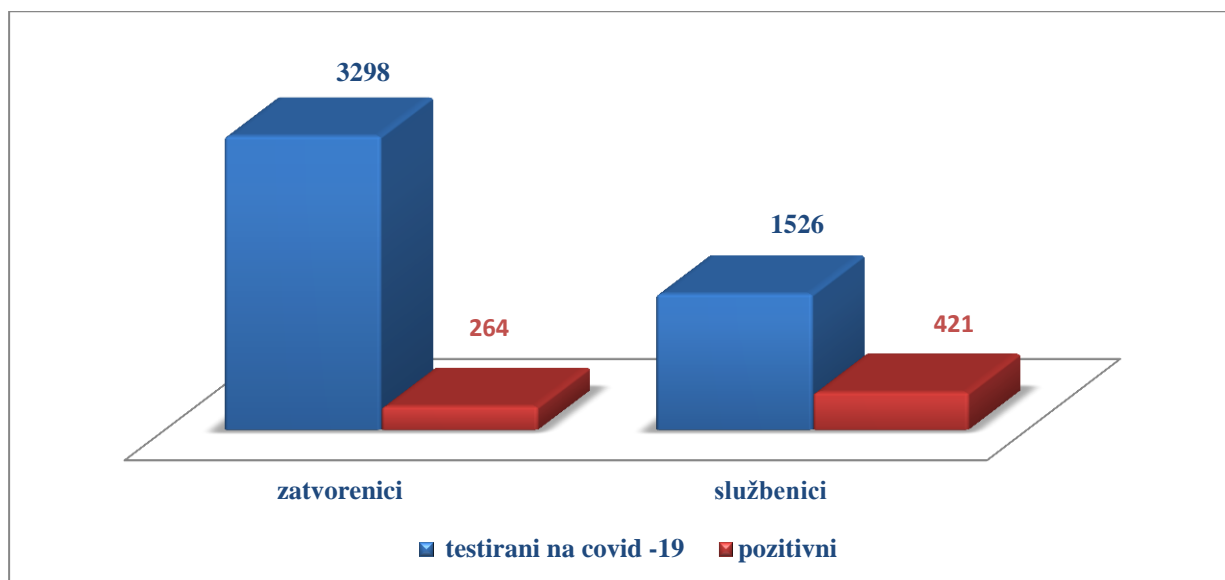
Od početka epidemije u ožujku pa do kraja 2020. godine ukupno je testirano 4824 zatvorenika i službenika. Pozitivnih je bilo 685 ili 14,2%.

Od ukupnog broja testirano je 3298 zatvorenika, od kojih je 264 bilo pozitivno, te 1526 službenika od kojih je 421 bilo pozitivno.

Tabela 24. Ukupan zbroj testiranih/pozitivnih/u samoizolaciji tijekom 2020. godine

OŽUJAK-PROSINAC 2020.GODINE	testirani na covid - 19	pozitivni	određena samoizolacija (neovisno o testiranju)
ZATVORENICI	3298	264 (8%)	2413
SLUŽBENICI	1526	421 (27,58%)	803

Udio pozitivnih u odnosu na broj testiranih zatvorenika je 8%, dok je udio pozitivnih u odnosu na broj testiranih službenika znatno veći 27,58%.

Najveći broj testiranja zatvorenika i službenika obavljen je u prosincu 2020. godine, ukupno 1938 od čega je 398 bilo pozitivno (20,53%).

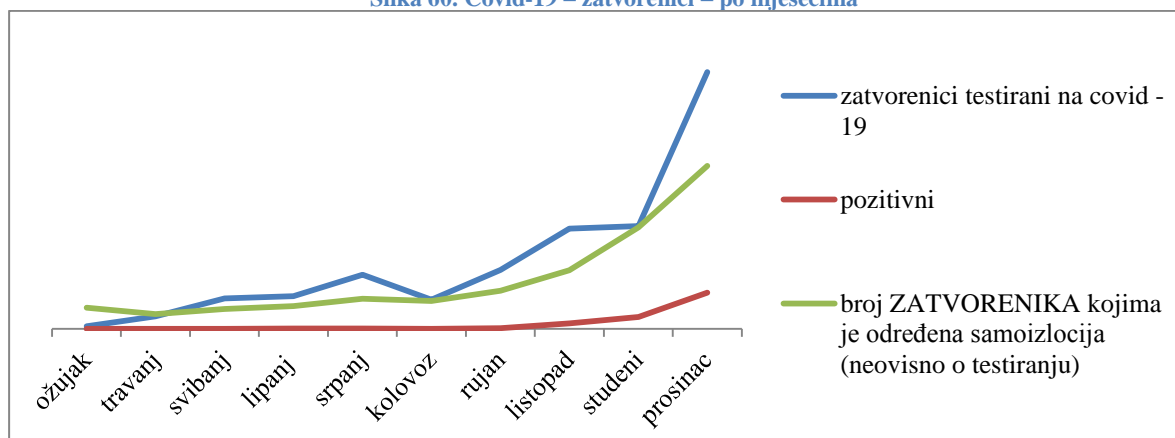
Tabela 25. Broj testiranih/pozitivnih/u samoizolaciji tijekom 2020. godine po mjesecima

	zatvorenici testirani na covid -19	pozitivni	broj ZATVORENIKA kojima je određena samoizolacija (neovisno o testiranju)		službenici testirani na covid-19	pozitivni	broj SLUŽBENIKA kojima je određena samoizolacija (neovisno o testiranju)
ožujak	13	0	102	ožujak	19	2	21
travanj	60	0	71	travanj	41	0	4
svibanj	147	0	96	svibanj	4	0	0
lipanj	159	1	111	lipanj	81	2	14
srpanj	262	1	146	srpanj	25	3	21
kolovoz	142	0	135	kolovoz	21	2	14
rujan	286	3	185	rujan	45	5	44
listopad	486	27	284	listopad	263	66	161
studeni	498	57	493	studeni	334	118	268
prosinač	1245	175	790	prosinač	693	223	256
UKUPNO:	3298	264	2413	UKUPNO:	1526	421	803

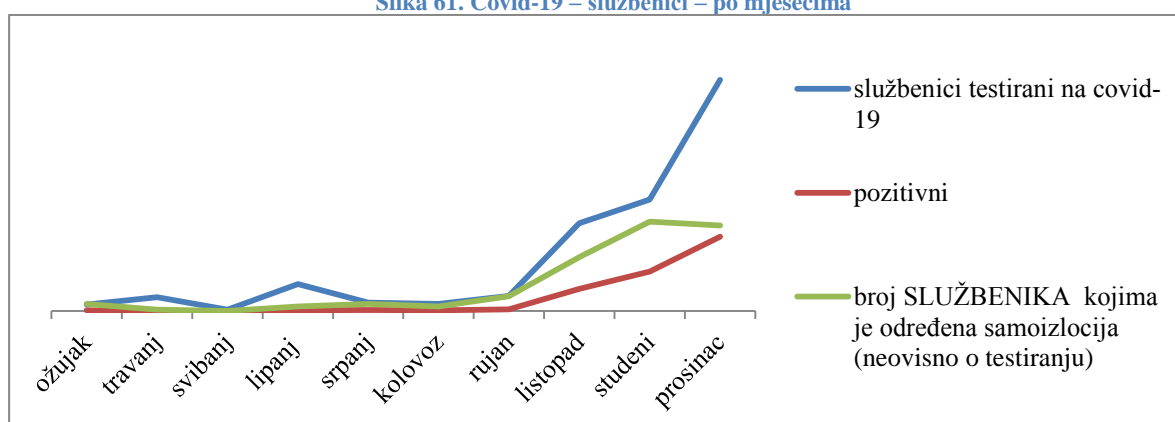
Uz porast broja testiranih u listopadu 2020. godine vezan je i osjetan porast pozitivnih zatvorenika i službenika.

Slika 60. Covid-19 – zatvorenici – po mjesecima

Slika 61. Covid-19 – službenici – po mjesecima

POPIS SLIKA:

Slika 1. Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav i probaciju.....	6
Slika 2. Prikaz smještajnih kapaciteta na 31.12.2020.	10
Slika 3. Kretanje broja zatvorenika i smještajnih kapaciteta 2015. – 2020. godine	11
Slika 4. Zatvorenici na 31.12.2020. obzirom na vrstu kaznenog djela.....	13
Slika 5. Struktura zatvorenika s obzirom na dužinu trajanja kazne tijekom 2020. godine.....	14
Slika 6. Struktura zatvorenika i maloljetnika obzirom na dob tijekom 2020.godine	15
Slika 7. Struktura zatvorenika i maloljetnika obzirom na stupanj naobrazbe tijekom 2020.	15
Slika 8. Vrste pregleda u kaznenim tijelima i odgojnim zavodima tijekom 2020.godine	21
Slika 9. Broj najčešćih oboljenja tijekom 2020.	22
Slika 10. Zatvorenici i maloljetnici uključeni u izobrazbu u razdoblju 2015. – 2020.....	23
Slika 11. Izvanredni posjeti maloljetne djece zatvorenicama, maloljetnicima, odgajanicima tijekom 2020.....	26
Slika 12. Broj odobrenih premještaja zatvorenika od 2016. do 2020. godine.....	30
Slika 13. Broj odobrenih uvjetnih otpusta odlukom suda (prikaz od 2016.-2020.).....	31
Slika 14. Zloupotreba izlazaka izvan kaznenog tijela	32
Slika 15. Zatvorenici u istražnom zatvoru na dan 31.12. i tijekom godine od 2015. do 2020. godine .	33
Slika 16. Zatvorenici u istražnom zatvoru obzirom na vrstu kaznenog djela na dan 31.12.2020.	33
Slika 17. Broj istražnih zatvorenika tijekom godine smještenih u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu sukladno članku 551. Zakona o kaznenom postupku.....	35
Slika 18. Broj maloljetnika u istražnom zatvoru	36
Slika 19. Zatvorenici kojima je izrečena kazna u prekršajnom postupku obzirom na vrstu izrečene kazne tijekom 2020. godine.....	36
Slika 20. Podnesene žalbe sucu izvršenja protiv odluke upravitelja	38
Slika 21. Odnos broja zatvorenika na jednog službenika pravosudne policije (stanje na dan 31. prosinca 2020.)	39
Slika 22. Kretanje broja službenika pravosudne policije	39
Slika 23. Tjelesni napadi zatvorenika na zaposlenike kaznenih tijela.....	40
Slika 24. Ukupan broj primijenjenih sredstava prisile u 2020. godini	40
Slika 25. Vrste primijenjenih sredstava prisile, usporedba	41
Slika 26. Vrste primijenjenih sredstava prisile u 2020. godini, u postocima	41
Slika 27. Ukupan broj naređenih posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti	42
Slika 28. Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti prema vrsti, broju i postotku provođenja.....	43
Slika 29. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost alkohola, droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu	44
Slika 30. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu	44
Slika 31. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost alkohola u organizmu	45
Slika 32. Broj pokušaja samoubojstva	45
Slika 33. Broj samoubojstva i smrti	45
Slika 34. Broj pokušaja bijega.....	46
Slika 35. Ukupan broj bjegova, udaljenja i nepovratka s prekida kazne.....	46
Slika 36. Struktura bjegova s obzirom na uvjete u kojima su izvršeni u postocima	47
Slika 37. Udio u izvršenim bjegovima (udaljenjima), odnos zatvorenici – maloljetnici na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod, 2020. godina	47
Slika 38. Ukupan broj samoozljeđivanja zatvorenika	48
Slika 39. Razlozi samoozljeđivanja zatvorenika	48
Slika 40. Odbijanja zatvorske hrane.....	48
Slika 41. Kaznena djela tijekom izdržavanja kazne zatvora	49
Slika 42. Tjelesni sukobi između zatvorenika	49
Slika 43. Ukupan broj sprovođenja zatvorenika izvan kaznenih tijela.....	49
Slika 44. Ukupan broj zatvorenika na liječenju u vanjskim bolnicama i ukupan broj dana liječenja ...	50
Slika 45. Broj obavljenih temeljitih pretraga prostorija i zatvorenika	50
Slika 46. Ukupan broj pronađenih tableta	51
Slika 47. Ukupan broj obavljenih posjeta zatvorenicama	51
Slika 48. Ukupan broj posjetitelja	51

Slika 49. Broj primljenih paketa.....	51
Slika 50. Broj primljenih pisama.....	52
Slika 51. Broj telefonskih razgovora zatvorenika	52
Slika 52. Broj pokrenutih stegovnih postupaka za lakše stegovne prijestupe zatvorenika	53
Slika 53. Broj pokrenutih stegovnih postupaka za teže stegovne prijestupe zatvorenika	53
Slika 54. Broj predloženih stegovnih postupaka za stegovne prijestupe istražnih zatvorenika	53
Slika 55. Broj pokrenutih stegovnih postupka za stegovne prijestupe maloljetnika	53
Slika 56. Bolovanja zaposlenika	55
Slika 57. Struktura direktnih troškova zatvorenika	62
Slika 58. Usporedni prikaz troškova po zatvoreniku ukupnih i direktnih (u kunama).....	63
Slika 59. Ne/radno angažirani zatvorenici i maloljetnici (ukupno: 3.364).....	65
Slika 60. Covid-19 – zatvorenici – po mjesecima.....	70
Slika 61. Covid-19 – službenici – po mjesecima	70

POPIS TABELA:

Tabela 1. Broj zatvorenika obzirom na spol prema navedenim kategorijama	12
Tabela 2. Broj izrečenih sigurnosnih mjera na dan 31.12.2020. godine (jedan zatvorenik može imati jednu ili više izrečenih sigurnosnih mjera).....	14
Tabela 3. Maloljetnici/e na izvršavanju odgojne mjere s obzirom na dob, na dan 31.12.2020.....	17
Tabela 4. Maloljetnici u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2020., s obzirom na dob	17
Tabela 5. Maloljetnici u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2020., s obzirom na duljinu izrečene kazne	18
Tabela 6. Zatvorenici ovisnici o alkoholu prema dobi i spolu	21
Tabela 7. Broj i vrsta aktivnosti slobodnog vremena zatvorenika i maloljetnika tijekom 2020. godine	24
Tabela 8. Zatvorenici i maloljetnici, roditelji maloljetne djece i maloljetna djeca na dan 31. 12. 2020.	26
Tabela 9. Posjeti maloljetne djece tijekom 2020.	26
Tabela 10. Broj zatvorenika uključenih u posebne i edukativno razvojne programe.....	28
Tabela 11. Istražni zatvorenici obzirom na trajanje istražnog zatvora na dan 31.12.2020. godine.....	34
Tabela 12. Istražni zatvorenici obzirom na dob na dan 31.12. i tijekom 2020. godine.....	35
Tabela 13. Premještaj (transfer) zatvorenika.....	37
Tabela 14. Zahtjevi za sudsku zaštitu prava podneseni sucu izvršenja	38
Tabela 15. Razlozi primjene sredstva prisile.....	42
Tabela 16. Pronađene nedopuštene stvari i tvari	50
Tabela 17. Ukupan broj izvršitelja sistematiziranih i popunjenih radnih smjesta prema ustrojstvenim jedinicama kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara, na dan 31.12.2020. godine	55
Tabela 18. Rezultati poslovanja po godišnjem obračunu (u kunama).....	59
Tabela 19. Ukupni rashodi	60
Tabela 20. Ukupni i direktni trošak po zatvoreniku	61
Tabela 21. Prosječni trošak po zatvoreniku (u kunama)	62
Tabela 22. Raspored zatvorenika/maloljetnika na rad	65
Tabela 23. Ukupan broj zatvorenika i maloljetnika na radu.....	65
Tabela 24. Ukupan zbroj testiranih/pozitivnih/u samoizolaciji tijekom 2020. godine.....	69
Tabela 25. Broj testiranih/pozitivnih/u samoizolaciji tijekom 2020. godine po mjesecima	69